# De Theodori Prodromi in fabula erotica Ῥοδάνθη καὶ Δοσικλῆς fontibus.

---

**DISSERTATIO INAVGVRALIS**

QVAM

AMPLISSIMI PHILOSOPHORVM ORDINIS

CONSENSV ET AVCTORITATE

IN ACADEMIA GEORGIA AVGVSTA

AD

SVMMOS IN PHILOSOPHIA HONORES

RITE CAPESSENDOS

SCRIPSIT

**OSCARIVS HÄGER.**

ST. ANDREASBERGENSIS.

---

GOTTINGAE

OFFICINA ACADEMICA DIETERICHIANA TYPIS EXPRESSIT

MCMVIII.

De dissertatione probanda ad ordinem philos. rettulerunt Ed. Schwartz et F. Leo.

Examen rigorosum habitum est pridie Non. Dec. MCMVII.

Parentibus

S. P.

Cum Wilamowitzius libri qui inscribitur „Textgeschichte der griechischen Bukoliker“, eo loco quo memorat, quatenus idyllia Theocritea hominibus Byzantinis saeculi XII — ut Nicetae Eugeniano erotico scriptori — nota fuerint, operae pretium esse dicat fontes illarum fabularum amatoriarum accuratius indagare [1]), Theodorum Prodromum perscrutari constitui. Is poeta qui saeculo XII fuit, cum permulta carmina tum fabulam eroticam *'κατὰ Ῥοδάνθην καὶ Δοσικλέα'* composuit et MMMMDCXIV versibus trimetris iambicis dodecasyllabis atque in IX libros divisis haec narrat: Dosicles Abydenus amore inflammatus nonnullis amicis adiuvantibus pulcherrimam Rhodantham rapit. Postquam navem conscenderunt et Rhodum advenerunt, a latronibus una cum incolis per vim abducuntur multisque periculis superatis inter se divelluntur naufragio: Rhodantha in servitutem abstrahitur, Dosicles a barbaris ad mortem destinatur. Is autem forte fortuna liberatus Cyprum venit, ubi amatae virgini occurrit. Brevi patres Dosiclis et Rhodanthae oraculo Apollinis Pythii commoti in illam insulam proficiscuntur et cum liberis domum redeunt, ut nuptias eorum magnifice exornent.

---

1) p. 105 adnot. 1: „Es sollten diese byzantinischen Romane auf ihre Entlehnungen genauer durchgearbeitet werden.“

Iam multi viri docti nonnullos scriptores, quibus Theodorum usum esse apertum est, memorarunt, sed plerumque hunc poetam qui Byzantinorum non pessimus est, quamquam in fabula amatoria ipsa permulta insulsa protulit, despicientes minimi aestimaverunt. Sed Theodorus Prodromus in scriptis veteribus multum ac studiose versatus est, id quod fugit plerosque eorum qui fabulam eius amatoriam legerunt atque de ea iudicarunt. Ut autem paucos illorum virorum commemorem: Gaulminus qui primus Theodori fabulam edidit [1]), maxime similitudines inter Theodorum et usum dicendi LXX animadvertens commentariolo quod parum diligenter compositum esse mihi persuasum est, cum scriptore agit ut indocto ac rudi. Atque Rohdeus [2]) Theodori fabulam breviter percensens non minus contemptim de ea loquitur. Pari fere modo Krumbacherus [3]). Uterque autem Theodorum praecipue imitatorem Heliodori fuisse iudicat. Iam Neimkeius [4]) aliquot locos Theodori cum Heliodoro plane consentientes memorat. Denique Brambsius disputans „De auctoritate tragoediae Christianae, quae inscribi solet *Χριστὸς πάσχων*, Gregorio Nazianzeno falso attributae“ [5]) nonnullis exemplis probat Theodorum imitatorem esse Euripidis, Hercherus autem qui eroticos scriptores edidit [6]) paucas similitudines inter Theodorum et scriptores seriorum temporum adnotat. At omnes qui adhuc [7]) de fabula amatoria Theodori

1) Paris. 1625.

2) Der griechische Roman 1876, p. 527 sqq.

3) Geschichte der byzantinischen Literatur [2], p. 751.

4) Quaestiones Heliodoreae, Halis Saxonum 1889, p. 40.

5) Eichstadii 1884 (Progr.) p. 65 sqq.

6) Lipsiae 1858 sq. Theodorus Prodromus tom. II, p. 287 sqq.

7) Praeterea Grossschupfius „De Theodori Prodromi in Rhodantha elocutione“ (Diss. Lips. 1897) egit, sed confiteor me ex hac tam parum subtili compositione minimum didicisse.

scripserunt, ignorasse mihi videntur hunc poetam saepissime neque inscite etiam alios scriptores secutum esse. Rem ita se habere postea demonstrare mihi in animo est.

Sed antequam illa conor attingere, de argumento fabulae quod semper fere cum Heliodoro congruere iam Rohdeus atque Krumbacherus dixerunt, breviter exponam. Nam quamquam de ipsa re iam constat inter viros doctos, tamen non alienum esse mihi videtur accuratius in eam inquirere, ut — quantum fieri potest — omnes auctores fabulae congeram.

---

## Caput I.
## De Theodoro Prodromo imitatore amatoriorum scriptorum.

Caput I. Amatorii scriptores.

Initium capiamus a dispositione fabulae. Theodorus Prodromus rem ita digerit, ut ordiatur ab subito impetu quem faciunt praedones in incolas Rhodi insulae. Barbari, cum iis incursio prospere successerit, cum multos tum adulescentem et puellam captos auferunt (I, 1—131). Quae autem antea ambo passi sunt, accipimus a Dosicle II, 1—III, 131. Eodem artificio composita est Heliodori fabula erotica [1]). Is enim exponit in Aethiopicis quae dicuntur per decem libros, quae mala Theagenes et Chariclea viderint, multo uberius quam Theodorus Prodromus. Similiter atque hic poeta Heliodorus exorditur fabulam a repentino adventu la-

1) Cf. Krumbacher, l. l. p. 751. — Oeftering, Heliodor. Literarhistorische Forschungen fasc. 18, p. 32.

tronum qui a Thyame ducti Charicleam et Theagenem captos domum asportant (I, 1—8). Omnes vero res quae hanc comprehensionem antecedunt, scriptor multo post (II, 24—IV, 17 et V, 17—33) Calasirem qui sponsum et sponsam adoptavit, narrantem facit.

Etiam eo consentiunt scriptores, quod sponsus et sponsa capti statim adulescentem Graecum inveniunt. Uterque socius malorum — Cratander et Cnemo — non paucis verbis (Th. Pr. I, 160—426, Hel. 1, 9—17) vitam describit, ut illos consoletur.

Quae praeterea uterque scriptor similiter disponit, in conspectu hoc loco ponam.

| Theodorus Prodromus. | Heliodorus. |
| --- | --- |
| I, 434—501: Mistylus, dux latronum praedam distribuit et adulescentem ac puellam ad aedituorum munus destinat. | I, 19: Thyamis praedam latronibus tribuit. |
| III, 150—530: Gobryas, satrapes Mistyli amore inflammatus Rhodantham a tyranno in matrimonium petit. Qua de causa Dosicles conqueritur cum sponsa, sed consolatione eius brevi se lenit. | I, 19—26: Thyamis tyrannus a concilio populi Charicleam uxorem petit. Theagenes cum vehementer doleat de hac re, a Chariclea placatur. |
| IV, 1—VI, 253: Mistylo bellum infertur a Bryaxe tyranno, qui illum vincit atque adulescentem et puellam captos secum ducit. Rhodantha a Dosicle segregatur. | I, 27—II, 20: Thyamis ab aliis praedonibus oppressus capitur. Sponsus et sponsa ab illis non inventi postea comprehenduntur a Nausicle, mercatore quodam quem adiuvat Mitranes dux |

| Theodorus. | Heliodorus. |
|---|---|
| | militum Aegyptiorum, et inter se distrahuntur (adde V, 5—15). |
| VI, 254—VIII, 215: Res quae sponso et sponsae accidunt, dum inter se procul absunt, narrantur. | V, 15—VII, 7: Idem argumentum atque apud Theodorum. |
| VIII, 288—415: Dosicles Rhodantham repperit. | VII, 7: Theagenes Charicleae occurrit. |
| VIII, 430—530: Myrilla, soror Cratandri, amore incensa animum Dosiclis sibi conciliare conatur. | VII, 10—28 et VIII, 5—14: Arsace, lasciva uxor Oroondatis, Theagenem in stuprum illicere conatur. |
| IX, 184—460: Patres Rhodanthae et Dosiclis inveniunt liberos. | IX, 24—X, 22: Chariclea repperit parentes. |
| IX, 461—486: Nuptiae parantur. | X, 39—41: Idem argumentum atque apud Theodorum Prodromum. |

His breviter expositis nemo dubitabit, quin Theodorus Prodromus in componenda fabula „Ῥοδάνθη καὶ Δοσικλῆς" dispositionem Heliodori imitando expresserit.

Sed haec leviora, illa vero gravia ac magna: Theodorum etiam ex argumento Aethiopicorum permulta deprompsisse testis est ipse conspectus. Praeterea eum rarius fabulis eroticis cum aliorum scriptorum tum Achillis Tatii et Eustathii Macrembolitae[1]) usum esse

1) Quod Krumbacherus l. l. opinatur: „Die Anklänge an des Eustathius Erzählung von Hysmine und Hysminias sind wohl aus der Benutzung gemeinsamer Vorbilder zu erklären", vix rectum esse credo, nam aliquoties Theodorus prorsus est imitator Eustathii (cf. velut p. 25 sq., adn. 1, p. 27, adnot. 1, p. 48, 49, 52).

existimo. Eo autem apparebit, quod res quas Theodorus in fabula narrat, non ita ut artificiose poeta digessit, sed servato ordine temporis perlustramus atque cum his eroticis libris comparamus.

Primo vero loco illud commemorandum esse mihi videtur, ex quo etiam efficitur hunc poetam imprimis Heliodorum imitando effinxisse: uterque poeta magna ex parte ipse res adversas amantium explicat; at apud Achillem Tatium et Eustathium adulescentes omnia narrant ita fuse, ut longa narratio aliquam molestiam nobis afferat.

Verum incipiamus similitudines inter hos scriptores singulatim demonstrare.

Ab Cratandro amico quem captivos offendisse accepimus, admonitus:

*καὶ τὰς σεαυτοῦ δυστυχεῖς τύχας λέγε* (Th. Pr. I, 151 cf. 508 sq.), Dosicles *ὁ ἐραστής* qui dicitur narrat, quae ad id tempus viderit ipse et Rhodantha.

Similiter Cnemo, amicus Theagenis et Charicleae, Calasirem[1]) orat, ut sibi res quae illis acciderint, exponat: Hel. II, 23: *ἅπαν ἔχειν ἡγήσομαι, εἰ τούτους ὁπόθεν εἰσὶν ἢ ἐκ τίνων φύντες*[2]) *ἢ πῶς δεῦρο ἀφιγμέ-*

---

1) A Theaguene id quaerere non poterat, quia impetu repentino latronum ab eo disiunctus est.

2) Admodum in deliciis habet Theod. Prodr. vocem *τὸν φυτοσπόρον* (I, 93 sqq.) vel *τὸν φύντα* (VII, 78 sqq.) pro *τὸν πατέρα* vel *τὸν φύσαντα*. Etiam numerus pluralis hac sententia usurpatur, velut IX, 313. Ac vocabulum *φυτοσπόρος* non invenitur nisi his locis: Soph. Trach. 359: *ἀλλ' ἡνίκ' οὐκ ἔπειθε τὸν φυτοσπόρον*, argument. Soph. O. R. v. 4: *ζητῶν ἑαυτὸν καὶ γένους φυτοσπόρον*, frg. Orph. 26, 4. Fieri potest, ut Theodorus olim haec legerit, sed verisimilius est eum qui tot vocabula nova invenit, voces similiter ab aliis fictas imitatum esse. Exempli causa afferam Aristoph. frg. 328 (D.) *παιδοσπόρος*, Maneth. 4, 597: *τεκνοσπόρος*. — Unde autem poeta habeat mirum usum verborum *τὸν φύντα* vel *τοὺς φύντας*

νοι καὶ ποίαις κεχρημένοι τύχαις βουληθείης ἐξαγορεύειν.

Pluribus igitur describunt Dosicles et Calasiris primum, quomodo adulescens et virgo inter se cognoverint.

Apud Theodorum (II, 185 sqq.) Dosicles obviam it pulcherrimae Rhodanthae a patre diligentissime ab commercio virili servatae II, 181 sq.:

ταύτην μὲν οὕτως ἠσφαλίζετο Στράτων,
ὡς ἂν ἐραστοῦ λίχνον ὀφθαλμὸν φύγῃ.

Vix autem adulescens puellam vidit, cum amore inflammatus est, v. 191:

σπαραχθεὶς ὡς βέλει τὴν καρδίαν.

Similia refert Heliodorus; Calasiris a Chariclе, qui se patrem Charicleae esse dicit, certior fit virginem ipsam multis petentibus nuptias aspernari, quia sit sacerdos Dianae (II, 33). Sed cum in sacris faciendis [1]) Theagenes et Chariclea inter se aspiciant, uterque amore flagrare incipit (III, 5: ὁμοῦ τε γὰρ ἀλλήλους ἑώρων οἱ νέοι καὶ ἤρων, ὥσπερ τῆς ψυχῆς ἐκ πρώτης ἐντεύξεως τὸ ὅμοιον ἐπιγνούσης).

Adulescens cum somnum capere non possit Th. Pr. II, 199 sqq.:

ἀλλ' ὕπνος οὐκ ἦν ταῖς κόραις ἐνιζάνων,
οὐδ' ἡ θυρωρὸς τῆς ἐποπτρίας θύρας
νὺξ ἠσφάλιζε τὰς ἐμὰς βλεφαρίδας

---

iam probavit Rohdeus l. l. p. 462 adnot. 2: Heliodorum enim sequitur. Hisce adde Ioh. Geom. p. 893 A: ὁ φὺς πατήρ με τοὺς θεοὺς στέργει, Πάτερ.

1) Cf. Dilthey, De Callimachi Cydippa p. 49: 'Solent igitur amatorii scriptores eo uti artificio, ex vitae veterum privatae condicione ducto, ut amantes in sacrorum religione publice obeunda ... sese conspexisse narrent'. — Eam consuetudinem non sequitur Ach. Tat. et Th. Pr. qui adulescentem Rhodantham πρὸς τὸ λουτρὸν ἠγμένην I, 186 cognoscentem facit.

cf. Ach. Tat. I, 4, 2: *οὐδὲ ὕπνου τυχεῖν ἠδυνάμην*, totam fere noctem de amore disputat, alius uberius, alius paucioribus, velut Th. Pr. II, 207—315; Ach. Tat. I, 4; Eust. V, 14, 4: *οὕτω κατετυραννούμην ἐξ ἔρωτος, καὶ τὸ πολὺ τῆς νυκτὸς λογισμοῖς παρεμετρούμην ἐρωτικοῖς*. Ad multam igitur noctem de his locutus tandem in somnum labitur: Th. Pr. II, 319—321:

*τοιοῖσδε πολλοῖς ἀντιπαλαίσας λόγοις*
*ᾠδὰς ἐς αὐτὰς δευτέρας ἀλεκτόρων*
*ἔλαθον ὀψὲ καὶ πρὸς ὕπνον ἐτράπην*[1]),

cf. Ach. Tat. I, 4, 4: *περὶ δὲ τὴν ἕω μόλις ἐλεήσας μέ τις ὕπνος ἀνέπαυσεν ὀλίγον.* Eust. V, 14, 4.

Sed ne in somnis quidem memoriam virginis abicere potest: Th. Pr. II, 335 sqq.:

*αὐτὴν γὰρ εὐθὺς καὶ καθ' ὕπνους τὴν κόρην*
*εἶδον Ῥοδάνθην καὶ συνῆλθον εἰς λόγους·*
*εἶπον τὸ θερμὸν τῆς πρὸς αὐτὴν ἀγάπης*
*καὶ τὴν ἐνοῦσαν ἐξεγύμνωσα σχέσιν*
*ἔγνων ἐπ' αὐτοῖς καὶ γελῶσαν τὴν κόρην,*

quibuscum cf. Ach. Tat. I, 6, 5: *ἀλλ' οὐδὲ τότε μου τῆς ψυχῆς ἀπελθεῖν ἤθελεν ἡ κόρη· πάντα γὰρ ἦν μοι Λευκίππη τὰ ἐνύπνια· διελεγόμην αὐτῇ, συνέπαιζον κτλ.*

Apud Heliodorum vero nihil simile reperitur.

Theodorus Prodr. h. l. inserit (vs. 322—333) locum communem de '*συρροὴ τῶν φροντίδων*' quae

*φιλεῖ τὰ πολλὰ καὶ τὸν ὕπνον εἰσφέρειν* (v. 327),

et de nocte quae fingit

---

1) Imitatur sine dubio h. l. et III, 4, 17 Theodorus Achillem Tatium I, 6, 1: *πρὸς ὕπνον ἐτράπησαν αἱ γυναῖκες*, II, 10, 1: *πρὶν ἐπὶ τὸν ὕπνον τραπῆναι*, Hel. I, 7: *πρὸς ὕπνον ἐτέτραπτο.*

εἴδωλα πολλὰ καὶ φάσεις νυκτιχρόους (v. 330). Ach. Tat. autem I, 4, 2 sqq. Clitophontem locum de nocte quae dolorem augere solet, addentem facit: ἐὰν δὲ ἡσυχίᾳ τὸ σῶμα πεδηθῇ, καθ' ἑαυτὴν ἡ ψυχὴ γενομένη τῷ κακῷ κυμαίνεται, et ὅταν γὰρ ἀναπαύηται τὸ σῶμα, τότε σχολάζει τὸ ἕλκος νοσεῖν· τὰ δὲ τῆς ψυχῆς τραύματα μὴ κινουμένου τοῦ σώματος, πολὺ μᾶλλον ὀδυνᾷ, quae verba ex parte ex Hel. I, 8 fluxerunt.

Postquam vero nox praeteriit, Dosicles se Philinnae matri committit, et implorat atque obtestatur eam, ut se adiuvet et a morte tueatur (v. 354 sqq.):

σῶσον Δοσικλῆν· εἰ δὲ μὴ σώσειν θέλεις
θανούμενον κήδευε χερσὶ γνησίαις·
μαρτύρομαι γὰρ τῶν ἐρώτων τὴν χάριν.
καὶ τῆς Ῥοδάνθης τὴν ἐμοὶ φιλὴν θέαν,
ὡς εἰ στερηθῶ μητρικῆς εὐσπλαγχίας,
σπλάγχνων κατ' αὐτῶν εἰσβιβάσω τὸ ξίφος.

Philinna filii animum perspiciens respondet v. 366: ἐρᾷς Ῥοδάνθης et pollicetur se ei illam uxorem comparaturam esse (vss. 373—380).

Eadem de causa Theagenes Calasirem amicum adit, sed prae pudore nihil confiteri audet: Hel. III, 17: ἐρυθριῶ δὲ ἐκφαίνειν· καὶ ἐσιώπησεν. Senex autem qui multo ante intellexit iuvenem amore Charicleae inflammatum esse, liberrime ei dicit ut vates: ἐρᾷς, ὦ τέκνον ..., ὅτε καὶ Χαρικλείας. Deinde cum adulescens oret senem, ut sibi adsit (σωτῆρα .. μὲ (sc. Καλάσιριν) γενέσθαι παρεκάλει), hic consolatur eodem verbo θάρσει ac Th. Pr. II, 364, nam divinatione sua nuptias se esse effecturum putat.

Sed Strato, pater Rhodanthae, spem Dosiclis destituit, cum filiam alii despondet Th. Pr. II, 389 sqq.:

„Στράτων γὰρ“ εἶπεν „εἰς τελευτὴν τοῦ τρύγους
υἱῷ Λεάρχου τῷ νέῳ Πανολβίῳ
κατηγγύησε τῆς Ῥοδάνθης τὸν γάμον.“

Id impedimentum nuptiarum non a Theodoro excogitatum esse demonstrant Heliodorus et Eustathius, nam apud illum IV, 6 et 7 Charicles diu virginem filio sororis destinavit ea condicione, ut filia animum commutaret. Postquam autem a Calasire audivit puellam amare coepisse, valde sperat se id quod maxime vult, brevi impetraturum esse: ηὐχόμην δὲ Ἀλκαμένους αὐτὴν (sc. Χαρίκλειαν) ἐρᾶν .. τοῦ τῆς ἀδελφῆς παιδὸς τῆς ἐμῆς, ὃν πάλαι αὐτῇ νυμφίον κατηγγύησα.

Optime vero Eustathius comparari potest cum Theodoro. Is enim narrat VI, 2, 2 Sosthenem, patrem Hysminae virginis, cum apud patrem Hysminiae praeconis ad cenam invitatus sit, exposuisse se brevi filiam civi in matrimonium dare velle: παῖς δ' ᾧ τὰ τῆς ἐμῆς ταύτης Ὑσμίνης λέκτρα προσαφωσίωται, συμπατριώτης ἐξ Αὐλικώμιδος.

Iuvenes amantes igitur cum spe deiecti sint, alia via id quod volunt, petunt: Dosicles ad ‘συγκυνηγέτας’ venit, ut cum iis adversam fortunam conqueratur (II, 400 sqq.) et ‘μοὶ συναρήξατε’ inquit ‘πρὸς μέγαν μόθον’. Sed socii, ubi certiores facti sunt de amore eius, respondent (v. 409 sqq.): θάρρει τὸν γάμον ...

ἡμεῖς Δοσικλεῖ τῷ φίλῳ τὴν παρθένον
ἐκδῶμεν, ὡς βούλοιτο, πρὸς κοινωνίαν
ἢ τοῦ Στράτωνος, καὶ Φρύνης (matris Rhodanthae) πεπεισμένων
ἢ λῃστρικῆς γοῦν παλάμης ἀντιστάσει.

Hac ratione Dosicles ab illis tandem placatus assentitur ei quod proponunt (v. 437. 440 sq.):

μηδὲν φάναι Στράτωνι τοῦ γάμου πέρι,
ἀλλ' εἰς τὸ λουτρὸν ὡς ἔθος προηγμένην
ἄκουσαν ἢ θέλουσαν αὐτὴν ἁρπάσαι.

Et perficiunt quod diligenter constituerunt, prospera fortuna (vss. 443—450). Contento cursu adulescens cum virgine rapta ad mare contendit, ubi navem quam tum ipsum nautae solvunt (v. 452:

καὶ ναῦν ἀναπλέουσαν ἐμβὰς αὐτίκα),

conscendit et patriam, parentes, cognatos, amicos relinquit (vss. 453 sq.).

Paulo aliter fabulam instituit Heliodorus. Calasiris Charicleae persuadet, ut in patriam suam, Aethiopiam, cum Theagene et sene proficiscatur parentum quaerendorum causa (IV, 13). Quod consilium senis puella probat mediaque nocte ab armatis (cf. Th. Pr. II, 445: γυμναῖς μαχαίραις) amicis adulescentis amati abducitur magno strepitu, sed non imprudens opprimitur (εὐπρεπῆ καὶ ἅπαντα προειδυῖαν) nec resistit (καὶ τὴν βίαν ἑκοῦσαν ὑφισταμένην IV, 17). Celerrime tum adulescens ac virgo ad Calasirem fugiunt (IV, 18), eo adiuvante ad mare aguntur (V, 1), a nautis quos senex nonnullis diebus ante in litore invenit ac movit, ut se liberosque asportarent, nave quae ἄρτι τὰ πρυμνήσια λύειν μέλλει (V, 1), recepti fugae se mandant[1]).

Theodorum amatorios scriptores imitari perspicuum est: apud omnes enim solum fuga virginem se obtinere posse amator arbitratur, apud omnes ambo ad mare confugiunt, apud omnes inveniunt statim navem, quae e portu exitura est: sed eo dissentit Theodorus Prodromus ab aliis poetis, quod Dosicles virginem, quam

1) Apud Ach. Tat. et Eust. simillima narrantur.

semel vidit ac ne ullo quidem verbo allocutus est [1]), necopinantem rapit ipse insciens, utrum illa se amet necne [1]), cum apud ceteros omnes puella fugam probans nec coacta cum adulescente pericula maris subeat.

Illud vero maximum est quod scriptores describentes fugam et pericula quibus sponsus et sponsa perfunguntur, multis locis consentiunt: nullam rem Theodorus ipse finxit, sed omnes fere ab scriptoribus laudatis petiit.

Velut hoc proprium est Theodori et Heliodori: sponsus et sponsa, postquam partem itineris prospere confecerunt, ad insulam appellunt (Hel. V, 17 sq. ad Zacynthum, Th. Pr. II, 1 ad Rhodum [2]), ubi hospitio excipiuntur. Ibi Dosicles a Glaucone hospite admonitus copiosius exponit, cur e patria profugiat. Deinde, dum alii qui interfuerunt convivio, dormiunt, Rhodantha et Dosicles soli in hortum descendunt atque valde gaudent, quod tandem inter se colloqui possunt (III, 43 sqq.). Qua occasione data Dosicles virginem precibus fatigare conatur, ut sibi morigeretur v. 65:

ἤτουν φανῆναι καὶ γυναῖκα καὶ κόρην,

sed ab illa cohibitus est his verbis (v. 66 sqq.):

ἐπίσχες ἄρτι κἀκ μόνων φιλημάτων
ἡμᾶς γινώσκοις . . . . . . . . . . .
οὕτω νομισθὲν καὶ θεοῖς τοῖς πατρίοις,
Ἑρμῆς γὰρ αὐτός, ὃν σοφὸς λιθοξόος . . .
ἔστησεν εἰς Ἄβυδον ἐν προαυλίοις,

1) Etiam apud Hel. amator ipse locutus non est cum puella, sed a Calasire de amore eius certior factus est.

2) Cf. Xen. Eph. I, 12, 1, ubi adulescens et virgo item ad Rhodum appellunt.

*νύκτωρ ἐπιστὰς*[1]) *τῇ καθ' ὕπνους ἐμφάσει*
*„ὁ τῆς Ῥοδάνθης καὶ Δοσικλέος γάμος"*
*ἔλεξεν „εἰς Ἄβυδον ἐκλείσθη μέσην*
*θεῶν προνοίᾳ τῶν ἐκεῖ κεκλεισμένος."*

Quibus verbis commotus Dosicles non audet amplius pudicitiam puellae violare, sed osculis et amplexibus integris contentus est (v. 76 sqq.).

Simili modo Chariclea '*τὸν Θεαγένην, εἴ τι παρακινοῦντα αἴσθοιτο καὶ ἀνδριζόμενον ὑπομνήσει τῶν ὅρκων ἀνέστελλεν* (Hel. V, 4. cf. I, 25), quod iusiurandum ab adulescente exegit IV, 18.

Sed verisimillimum est Theodorum l. l. exemplum Achillis Tat. IV, 1, 2 sq. secutum esse, quo loco Clitopho haec narrat: *καὶ ὡς εἴσω* (h. e. in domum quae ei et Leucippae ab imperatore quodam attributa est) *παρῆλθον, περιπτυξάμενος αὐτὴν* (sc. *Λευκίππην*) *οἷός τε ἤμην ἀνδρίζεσθαι. ὡς δὲ οὐκ ἐπέτρεπε „μέχρι πότε" εἶπεν „χηρεύομεν τῶν τῆς Ἀφροδίτης ὀργίων . . .;" ἡ δὲ „ἀλλ' οὐ θέμις" ἔφη „τοῦτο ἤδη γενέσθαι. ἡ γάρ μοι θεὸς Ἄρτεμις ἐπιστᾶσα πρῴην κατὰ τοὺς ὕπνους, ὅτε ἔκλαον μέλλουσα σφαγήσεσθαι 'μὴ νῦν' ἔφη 'κλᾶε .. βοηθὸς γάρ ἐγώ σοι παρέσομαι· μένεις δὲ παρθένος, ἔστ' ἄν σε νυμφοστολήσω· ἄξεται δέ σε ἄλλος οὐδεὶς ἢ Κλειτοφῶν.'* Itaque Clitopho ipse quoque in posterum de-

---

1) Iam Gaulminus memoravit Lucianum has statuas noctu vaticinantes in deliciis habere, cf. Philopseud. 19 sq. 21. Gall. 8, sed saepius illa oracula apud eroticos scriptores servata sunt, velut ap. Ach. Tat. VII, 12, 4: *ἦν δὲ καὶ ἰδίᾳ τῷ Σωστράτῳ νύκτωρ ἡ θεὸς ἐπιστᾶσα*, Long. III, 27, 2: *αἱ δὲ Νύμφαι αὐτῷ καθεύδοντι νύκτωρ ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐφίστανται σχήμασιν . . . ἔλεγε δὲ ἡ πρεσβυτάτη*, cf. Long. II, 23, 1. 24, 1. Ach. Tat. IV, 1, 4 quem locum infra laudabimus. Memoratu autem dignum mihi videtur scriptores semper fere verbum *ἐφιστάναι* adhibere, quod optime subitum exprimit adventum deorum.

sistit Leucippae pudicitiam eripere IV, 1, 8: οὐκέτι ἐπεχείρουν βιάζεσθαι.

Sed illa enumerare pergamus quae adulescenti et puellae in fuga accidunt.

Postero die nautae cum illis et Glaucone offerunt inferias filio Stratoclis, domini navis. Vix autem id perfectum est, cum subito incolae Rhodi insulae, nautae, sponsus ac sponsa imprudentes a latronibus oppressi sunt: alii interficiuntur, alii comprehenduntur et vinculis colligati abducuntur, inter quos etiam Dosicles et Rhodantha. Exstat de his duplex nuntius: et amator ipse certiorem facit de hac re Cratandrum amicum et poeta memoriae tradit vim latronum (Th. Pr. III, 105—131 et I, 1—38).

Eadem legimus apud Heliodorum. Nam postquam Calasiris amicis exposuit se atque adulescentem et puellam diu Zacynthi versatos esse, memorat, quomodo praedones semper vestigia ab hac insula fugientium persequentes subito navem occuparint et nautas ceterosque omnes ceperint (V, 25—26). Eos autem paulo post navem ad terram adpulisse et, cum in epulis Charicleae causa in certamen venerint, alium alium necasse (V, 32). Qua in caede etiam Theagenem vulneratum esse, quem postea magno labore Chariclea invenerit. Sed cum ipse ad hos aditurus sit, aliam manum latronum advenisse atque sponsum ac sponsam abstulisse (V, 33). — Hunc impetum improvisum scriptor ipse initio fabulae (I, 1—4) refert pluribus verbis quam senex (V, 33).

Theodorum plane Heliodorum imitatum esse etiam ex eo intellegi potest, quod inter utrumque poetam cum locutiones tum verborum constructiones congruunt.

Utraque descriptio initium capit ab eo tempore, — non idem est apud utrumque poetam — quo latrones rem periculosam audent: Th. Pr. I, 1 sqq.:

*ἤδη τὸ τετράπωλον ἡλίου δίφρον*
*τὴν γῆν διελθὸν εὐδρόμῳ περιδρόμῳ*
*ταύτην ὑπελθὸν ἐγνόφου τὴν ἑσπέραν,*
*λιπὸν σκοτεινὸν τὸν καθ' ἡμᾶς, ἀέρα,*

cf. Hel. I, 1: *ἡμέρας ἄρτι διαγελώσης καὶ ἡλίου τὰς ἀκρωρείας καταυγάζοντος.*

Iam Theodorus Prodr. nonnulla deprompsit ex Heliodori verbis de caede quam ab aliis editam latrones vident. Pauca afferam: Hel. I, 1: *ὁ μὲν πελέκει τετρωμένος, ὁ δὲ κάχληκι βεβλημένος, ἕτερος ξύλῳ κατεαγώς, ὁ δὲ δαλῷ κατάφλεκτος καὶ ἄλλος ἄλλως*, quibus cf. Th. Pr. I, 15—20:

*ἄλλου κεφαλὴν ἐξέκοπτεν ἡ σπάθη,*
*ἄλλος διχῇ τέτμητο πανθήκτῳ ξίφει,*
*ἄλλου ταλαίνης καρδίας κατηυστόχει*
*βέλος τιναχθὲν ἐκ παλάμης βαρβάρου,*
*ἄλλους ἀνῄρει τῆς μαχαίρας τὸ στόμα*[1])
*εἰς λαιμὸν ἐμπεσὸν κτήνους δίκην.*

---

1) Rectissime iudicat Gaulminus p. 474 de his verbis: „*μαχαίρας στόμα* Graeci ex Hebraeo et LXX habent," nam cf. Gen. 34, 26: *τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἀπέκτειναν ἐν στόματι μαχαίρας.* 2 Sam. 15, 14: *καὶ κατάξῃ τὴν πόλιν ἐν στόματι μαχαίρας.* Et in N. T. talia inveniuntur: Lc. 21, 24: *στόματι μαχαίρας πεσοῦνται*, Hebr. 11, 34: *ἔφυγον στόματα μαχαίρης.* — Theodorus saepissime usurpat verbum *στόμα*, ut III, 119, 420; V, 231 *στόμα τῆς φυλακῆς*; VI, 7; II, 256 *μάχης στόμα*, quae fortasse ex Homero deprompsit, ubi legimus *K* 8, *T* 313 *πτολεμοῖο στόμα* et Y 359 *ὑσμίνης στόμα*; IV, 406 *στόμα χοροῦ*; IV 239 *στόμα τῆς φιάλης.* VIII, 12 legimus *στόμα θαλάττης*, quocum cf. Georg. Pisid. Hexaem. 387. Verbis autem *μαχαίρας στόμα* praeterea comparari possunt III, 455, V, 332 *μαχαίρας χαλκοστόμου*; III, 106, V, 330: *σπάθαις χαλκοστόμοις*; IV, 469: *μυριόστομον δόρυ* (neque

Pretiosum onus vero barbari e nave rapiunt atque auferunt: Hel. I, 3: *τὸν φόρτον ἐξήντλουν ... χρυσοῦ δὲ καὶ ἀργύρου καὶ λίθων πολυτίμου καὶ σηρικῆς ἐσθῆτος, ὅση δύναμις ἑκάστοις, ἐκφοροῦντες*, cf. Th. Pr. I, 13:

*τὸν φόρτον ἁρπάσαντες ἐκ τούτων μέσων* et v. 74:
*καὶ φορτίδα πλήσασα* (*ἡ στρατιὰ τῶν ληστῶν* scil.) *φόρτου χρυσίου.*

Inter captivos autem est virgo eximia pulchritudine, quae omnes praedones summa admiratione imbuit: Hel. I, 3: *τὴν μὲν τοῦ κάλλους καὶ τοῦ φρονήματος ἐθαύμαζον*, cf. Th. Pr. I, 68 sqq.:

*οὕτω τὰ θαυμάσια τῶν θεαμάτων,*
*καὶ βαρβαρικὸν συγκαταστέλλει θράσος,*
*ψυχὴν δὲ ληστοῦ πρὸς κατάπληξιν στρέφει* [1]).

Manifestum est Theodorum Prodr. formam puellae illustrantem (I, 39—67) auctore Heliodoro (I, 2) usum esse. Uterque enim pulchritudinem sponsae (ea est puella laudata) in maius extollit: Hel.: *κόρη ... ἀμήχανόν τι κάλλος καὶ θεὸς εἶναι ἀναπείθουσα ...*, *οἱ μὲν γὰρ θεόν τινα ἔλεγον, καὶ θεὸν Ἄρτεμιν*, cf. etiam I, 7: *καὶ τὸ κάλλος τῆς κόρης θεσπέσιόν τι χρῆμα περισκοποῦντες*, Th. Pr. I, 39 sqq.:

---

aliter *μυριόστομον ξίφος* Georg. Pis. Hexaem. 1255); VI, 38; *ὑγρόστομον ξίφος*. Haec composita etiam Euripides in deliciis habet, velut Or. 1303: *δίστομα φάσγανα*, Hel. 982: *δίστομον ξίφος*, 1044: *διστόμῳ ξίφει*. Suppl. 1206: *ὀξύστομον μάχαιραν*, Phoen. 287: *ἑπτάστομον πύργωμα. δίστομος μάχαιρα* invenitur quoque 2. Samuel. 2, 26. 11, 25.

1) Quod dictum consentit cum Hel. I, 4: *οὕτως εὐγενείας ἔμφασις καὶ κάλλους ὄψις καὶ ληστρικὸν ἦθος οἶδεν ὑποτάττειν καὶ κρατεῖν καὶ τῶν αὐχμηροτέρων δύναται* et V, 7: *τοὺς γὰρ καλοὺς καὶ βάρβαροι χεῖρες, ὡς ἔοικε, δυσωποῦνται, καὶ πρὸς τὴν ἐράσμιον θέαν καὶ ἀπρόσφιλος ὀφθαλμὸς ἡμεροῦται*, cf. praeterea III, 4 (p. 81, 16 edit. Bekker.) et VIII, 9 (p. 229, 23).

ἦν οὖν τὸ κάλλος τῆς κόρης χρῆμα ξένον[1]),
ἄγαλμα σεπτόν, εἰκόνος θείας τύπος,
εἰς εἶδος Ἀρτέμιδος ἀπεξεσμένον et vss. 61 sqq.:
οὕτως ἀρίστη τὴν θέαν ἡ παρθένος,
ὡς καὶ τὸν ἀγρεύσαντα λῃστὴν Γωβρύαν,
θεὰν ὑποπτεύσαντα τὴν ἠγρευμένην ...
τρέσαντα πάντως οὐκ ἀνεύλογον φόβον,
μή που θεά τις συνδεθῇ τῶν ἐν Ῥόδῳ.

Semper igitur est virgo amata pulcherrima omnium feminarum, plerumque deae comparatur[2]), ut apud Hel. et Theod. Pr. Dianae, apud Ach. Tat. Lunae deae.

Sine dubio autem Theodorus cogitat de verbis Achillis Tatii I, 4: λευκὴ παρειά, τὸ λευκὸν ἐς μέσον ἐφοινίσσετο καὶ ἐμιμεῖτο πορφύραν, οἵαν εἰς τὸν ἐλέφαντα Λυδία βάπτει γυνή, cum scribit tumide I, 49 sqq.:
κύκλοι παρειῶν[3]) αὐτόθεν γεγραμμένοι,
τέτταρες ἀμφοῖν, τῇ μιᾷ πάντως δύο,
ὧν τοὺς μὲν ἐκτὸς καὶ συνεκτικωτέρους
τῆς χιόνος[3]) φαίη τις ἂν ἀποσπάδα,
τοὺς δ' ἐντὸς αὐτῶν ὥσπερ ἠνθρακευμένους
ἐκ τῶν ἐνόντων αὐτοκαύστων ἀνθράκων.

Neque alienum est haec verba Eustathii τὸ στόμα συμμετρῶς διέρρηκται componere cum Th. Pr. I, 55:
στενὸν κομιδῇ καὶ κατάσφικτον στόμα[4]).

---

1) Quibus verbis cf. Ach. Tat. VI, 3, 4: κόρην χρῆμά τι κάλλους ἄπιστον et Charit. I, 1, 1: θαυμαστόν τι χρῆμα παρθένου.

2) Qua de re cf. Rohde, Griech. Roman p. 155.

3) Cf. Musaei Her. et Leand. 58:
ἄκρα δὲ χιονέων φοινίσσετο κύκλα παρειῶν.

4) Similes descriptiones longissimae atque ineptae satis notae sunt etiam ex Aelian. (V. H. XII, 1, XIII, 1), Alciphr. (ep. III, 1), Aristaen. (ep. I, 1. 7. 10. III, 65), Ioann. Malal. aliisque, quibus Theodorus pauca debet.

Latrones, ubi primum cum captis et praeda domum redierunt (Th. Pr. I, 75. Hel. I, 4 et 7), ab suis clamore ac gaudio salutantur. Maxima autem laude ornatus est dux eorum: Hel. I, 7 *ὁ δὲ πολὺς τῶν κατὰ χώραν μεινάντων λῃστῶν ὅμιλος ... τὸν λῄσταρχον οἱονεὶ βασιλέα τινὰ ἑαυτῶν προσαπαντῶντες ὑπεδέχοντο*, Theod. I, 76 sq.:

*καὶ τὸν στρατάρχην καὶ στολάρχην Μίστυλον*
*κύκλωθεν ὑμνήσασα καὶ περιστάδην.*

Postquam captivi in custodiam missi sunt, barbari ad suos abeunt et itinere multisque laboribus fatigati quieti se tradunt: Hel. I, 7 *τοὺς μὲν νέους Ἕλληνί τινι παραδίδωσι .. καλύβην τῆς ἑαυτοῦ πλησίον ἀποκληρώσας ... καμάτῳ τε τῆς ὁδοιπορίας βαρούμενος ... πρὸς ὕπνον ἐτέτραπτο*, Th. Pr. I, 78—82:

*καὶ τοὺς ἁλόντας αἰχμαλωσίας νόμῳ*
*εἱρκταῖς περικλείσασα ταῖς μυχαιτέραις*
*εἰς τοὺς ἑαυτῆς ἀνταπήλθοσαν δόμους*
*καὶ συντετηκὸς τῷ κόπῳ τὸ σαρκίον*
*στρωμναῖς προσανέπαυσαν ὡς δὲ καὶ πότοις.*

Silentio noctis (Hel. I, 8: *σιγῆς δὲ τὸ ἕλος κατασχούσης καὶ νυκτὸς εἰς πρώτην φυλακὴν προελθούσης*, Th. Pr. I, 86: *νὺξ γὰρ τὸ πᾶν κατέσχε δύντος ἡλίου*) adulescens aut virgo fortunam asperam accusat multis atque acerbis verbis. Initio vero ille semper deos aut divinum aliquod invocans reprehendit, quod sibi tanta ac tot mala imponat: Th. Pr. I, 88 sq. (Dosicles loquitur):

*„ὦ δυσμενὴς" ἔκραξεν „ἀγρία τύχη,*
*ποῦ με προάγεις; εἰς τί με στήσεις τέλος;"*

Hel. I, 8: „*Ἄπολλον*" *ἔφη* (sc. *Χαρίκλεια*) „*ὡς λίαν ἡμᾶς καὶ πικρότερον ἀμύνῃ τῶν ἁμαρτημάτων ... καὶ ποῖ ταῦτα στήσεις;*"

Deinde plerumque enumerat uterque res adversas quas adhuc perpessus est, velut Th. Pr. I, 90 sqq.:

*ἄποικον εἰργάσω* (sc. *τύχη*) *με τῆς γειναμένης,*
*φυγήν με κατέκρινας ὡς δὲ καὶ πλάνην,*
*ἀποξενώσας συγγενῶν, γνωστῶν, φίλων,*
*μητρὸς ποθεινῆς, προσφιλοῦς φυτοσπόρου,*

Hel. I, 8: *στέρησις τῶν οἰκείων, καταποντιστῶν ἅλωσις, θαλασσῶν μυρίος κίνδυνος.*

Atque etiam se in manus latronum identidem incidisse lacrimans addit: Th. Pr. I, 95:

*καὶ βάρβαρος χεὶρ κυριεύει μου πάλιν,*

Hel. l. l.: *λῃστῶν ἐπὶ γῆς ἤδη δευτέρα σύλληψις.*

Sed haec omnia leviora esse existimat, postero die multo peiora impendere: Th. Pr. I, 97 sq.:

*καὶ ταῦτα μικρά, τῶν δ' ἐς αὔριον χάριν*
*λίαν κατασπᾷ τὴν ἐμὴν ψυχὴν φόβος,*

Hel. l. l.: *πικρότερα τῶν ἐν πείρᾳ τὰ προσδοκώμενα.*

Dosicles vero vehementer timens, ne dux latronum pulcherrimam puellam invitam ad matrimonium cogat (vss. 102 sqq.), mortem sibi consciscere vult, ubi primum ille facinus ausus est:

*κἂν μὲν τύχῃ, θάνατος εἰς Δοσικλέα*
*ἢ βαρβαρικῷ θανατούμενον ξίφει*
*ἢ τῆς ἑαυτοῦ παλάμης ἀντιστάσει* (vss. 106 sqq.).

Eandem vim Chariclea quoque verita moriendi consilium capit: *εἰ δέ με γνώσεταί τις αἰσχρῶς, ἣν μηδέπω μηδὲ Θεαγένης, ἐγὼ μὲν ἀγχόνῃ προλήψομαι τὴν ὕβριν* (Hel. I, 8.).

Vix Dosicles lamentari desiit, cum adulescens Graecus brevi ante in eundem carcerem datus eum allocutus est:

*„παύθητι“ φησὶ „τῶν στεναγμῶν, ὦ ξένε ...*
*οἰκεῖς φυλακήν· συμπεφυλακίσμεθα.*

πάντως δὲ πάντως ἡ κακῶν κοινωνία
φέρει παρηγόρημα τῷ πεπονθότι,
ἐλαφρύνει δὲ τοῦ πόνου τὴν φροντίδα
καὶ τῆς ὀδύνης τὴν κάμινον σβεννύει,
ὕδωρ ἐπιστάξασα παραμυθίας" (vss. 137. 143—148).

Similiter iudicat Ach. Tat. VII, 2, 3: περίεργον γὰρ ἄνθρωπος ἀτυχῶν εἰς ἀλλοτρίων κακῶν ἀκρόασιν, ἐπεὶ φάρμακον αὐτῷ τῆς ὧν ἔπαθε λύπης ἡ πρὸς ἄλλον εἰς τὸ παθεῖν κοινωνία[1]).

Pari modo Theagenem et Charicleam consolatur iuvenis Graecus cui a duce latronum duo custodiendi traditi sunt, et se vulneratum Theagenem herba quadam brevi sanaturum esse promittit, praesertim cum ipse Ἕλλην sit. Quae cum adulescens ac puella audiant, gaudio perfusi clamant: Ἕλλην; ὦ θεοί ... Ἕλλην ὡς ἀληθῶς τὸ γένος καὶ τὴν φωνήν, quibus cf. verba Dosiclis (Th. Pr. I, 153 sq.):

Ἕλλην; θεοὶ σωτῆρες, οὗτος ὁ ξένος
Ἕλλην;

Ille statim orat adulescentem, ut vitam explicet, quia id sibi maximo solatio futurum esse sperat Th. Pr. I, 154 sqq.:

σὺ τὰς σεαυτοῦ (sc. τύχας) προφθάσας
μᾶλλον λέγοις·
λέγων γὰρ ἴσως ἐξεώσεις τὸν πόνον
καὶ κουφιεῖς με τῶν μακρῶν στεναγμάτων,

cf. Hel. I, 8: τύχῃ τίνι κεχρημένον; et I, 9: μεγίστην ἡγούμενοι (Theagenes et Chariclea) παραψυχὴν τὴν τῶν ὁμοίων ἀκοήν.

---

1) Comparari quoque potest Th. Pr. II, 493:
καὶ συμπαθὴς ἄνθρωπος ἐν κακοῖς νόθοις
Ach. Tat. III, 14, 3: συμπαθὴς δέ πως ἄνθρωπος ἀκροατὴς ἀλλοτρίων κακῶν.

Statim[1]) captivus voluntati eorum obsequitur (Th. Pr. I, 158 sqq. Hel. I, 9.)

Cratander autem vitam adumbrans orditur a verbis:

*ἐγώ, Δοσίκλεις, Κύπρον ἔσχον πατρίδα,*
*φυτοσπόρον Κράτωνα, μητέρα Στάλην.*

Qua in re Theodorum Prodr. priores scriptores amatorios secutum esse multa exempla docent: primum patria, tum parentes nominantur (non raro hoc ordine commutato), saepe etiam nomen eius qui narrat adicitur. Paucos locos enumerem Hel. I, 9. 22. II, 26. Ach. Tat. I, 3. II, 33, 2. V, 17, 5. VI, 16, 5. VIII, 4, 3. Eust. VIII, 13, 1. IX, 13, 1. Th. Pr. II, 171 sqq.

Deinde Cratander narrare pergit: se amasse pulcherrimam Chrysorrhoam, filiam Androclis; cum silentio noctis convenire eam voluerit, ab famula eius deterritum se effugisse servos et patrem qui se magno clamore insecuti sint. Unum ex iis puellam lapidis ictu interfecisse[2]), ipsum autem incolumem domum rever-

1) Sed non raro is qui rogatus est, primum responsum evitare conatur: velut Cuemo dicit ap. Hel. I, 8: *τί ταῦτα κινεῖς κἀναμοχλεύεις; οὐκ ἂν ἐν καιρῷ γένοιτ' ἂν ὑμῖν τῶν ὑμετέρων τὰ ἐμὰ ἐπεισφέρειν κακά* cf. Th. Pr. II, 161 sqq.:

*„ὦ Στρατόκλεις" ἀντέφην* (sc. *Δοσικλῆς*)
*„ἦ που τὸ δεῖπνον, τὴν χαρὰν καὶ τὸν γέλων*
*ἐπὶ στεναγμοὺς ἀξιοῖς ἐπιστρέφειν;*
*ἦ που τὸ καλὸν κόνδυ τῶν κερασμάτων*
*πλήσειν ἀπείρων δακρύων ἐπιτρέπεις;*

quae verba consentiunt cum Eust. VIII, 12, 2: *φείσασθε .. δυστυχημάτων ἐμῶν, μὴ τὴν τράπεζαν εἰς κοπετὸν μεταβάλω καὶ πένθους ὑμῖν κρατῆρα κεράσωμαι.* Cf. Th. Pr. I, 151 sqq. VII, 197 sqq. Eust. VIII, 11, 2. Sed brevi potest ille magnis precibus locum dare solet: Eust. VIII, 12, 2 sq. Hel. I, 9. — Ad locutionem *δακρύων πιμπλάναι* (Th. Pr. II, 165) cf. Charit. II, 2, 6: *ἡ Καλλιρρόη δακρύων ἐνεπλήσθη.*

2) Cf. Ach. Tat. II, 34, 3 sqq., ubi Menelaus, amicus sponsi et sponsae narrat se, cum invitus puerum amatum transfixerit, in iudicium adductum ac multatum esse exilio trienni.

tisse (I, 162—205). Paulo post se ab Androcle rei capitalis accusatum esse: Th. Pr. I, 312 sqq.:

ἤδη δ' ἐς αὐτὴν ἡμερῶν τὴν ἐνάτην[1])
ὁ τῆς θανούσης δυστυχὴς φυτοσπόρος
λύσας τὸ πένθος, συσταλεὶς τῶν δακρύων,
εἰς βῆμα χωρεῖ καὶ δικασπόλων δόμον
καὶ συγκαλεῖ με τὸν φονευτὴν εἰς κρίσιν.

Ac primum is qui accusat orationem habet (I, 321—346), deinde pater pro filio dicit et ratus eum innocentem esse iudicibus suadet, ut iuvenem igni temptent (I, 350—383). Probant iudices hanc condicionem, pueri rogum exstruere iussi sunt quem Cratander statim conscendit (I, 384—387). Sed cum incolumis (ἄκαυστος) maneat (vss. 388/9), sceleris absolutus est (vss. 401—404). Nihilominus patriam relinquit atque confugit ad mare (vss. 405—413), ubi postea a praedonibus captus est.

Similia acciderunt Cnemoni (Hel. I, 9—17). A patre ipso accusatus, quod in illo et noverca pecavisset (c. 13), sententiis populi exilio punitur et Aeginam abit. Sed paulo post latrones fugientem comprehendunt.

Sed operae pretium esse mihi videtur hos locos accuratius inter se comparare.

Uterque adulescens arguitur facinoris quod revera numquam commisit. — Nonnulla quae pater Cnemonis in iudicio facit vel dicit, is qui accusat Cratandrum antea effecisse traditur. Velut uterque pater caput pulvere conspergit, ut maerorem doloremque ostendat: Th. Pr. I, 208:

καὶ τὴν κορυφὴν τῇ κόνει πεπασμένος,

---

1) Hoc est usitatissimum tempus luctus, cf. Rohde, Psyche. p. 213. Hermann, Griech. Antiquit. IV, 372 sq.

Hel. I, 13: *καὶ τῆς κεφαλῆς κόνιν καταχεάμενος*[1]), uterque speraverat liberos sibi seni praesidio fore: Th. Pr. I, 230 sqq.:

*ἐγὼ μὲν ἀτέλεστον εἶχον ἐλπίδα*
*ὑπὸ σκιὰν σὴν παῦλαν ἐξευρηκέναι,*
*σκέτης δὲ τυχεῖν ὑπὸ σοῖς καλοῖς κλάδοις,*

Hel. I, 13: *οὐκ ἐπὶ τοιαύταις μὲν ἐλπίσιν ... τόνδε ἀνέτρεφον .. ἀλλὰ τοῦ γήρως τοὐμοῦ βακτηρίαν ἔσεσθαι προσδοκῶν* et *πάντα τὸν βίον ἐπὶ τούτῳ τὸν ἐμὸν ἐσάλευον.*

Cum vero reus causam dicere velit, loqui non potest, quia et apud Th. Pr. I, 347 sqq. pater ipse accusatorem excipit:

*ἐγὼ μὲν οὖν ὥρμησα ταῦτα φαμένου*
*συνηγορῆσαι τῷ κατηγόρῳ λόγῳ*
*καὶ καθ' ἑαυτοῦ μαρτυρῆσαι τὸ δρᾶμα,*
*ἀλλ' ὁ Κράτων μοι τὸν λόγον προαρπάσας,*

et apud Heliodorum *γραμματεύς τις* Cnemoni prima statim verba praecidit: *ἐπεὶ δὲ μεταδοῦναι κἀμοὶ λόγων ἠξίουν, ὁ γραμματεὺς προελθὼν ἠρώτα στενὸν ἐρώτημα* (I, 13).

Cratander brevi, postquam criminis ingentis absolutus est, fugiendi consilium peragit: Th. Pr. I, 410 sqq.:

---

1) Cf. etiam Hel. IV, 19, quo loco Chariclea amissam Charicleam luget: *ἐσθῆτά τε μέλαιναν ἀμπεχόμενος καὶ κόνιν τοῦ τε προσώπου καὶ τῆς κεφαλῆς καταχεάμενος*, quibuscum verbis a Coraë Heliod. II p. 23 optime collati sunt Σ 23 sq. Praeterea cf. Eust. X, 10, 3, ubi matres Hysminae et Hysminiae idem faciunt: *ἄμφω διαρρήσουσαι τὰς ἐσθῆτας, ἄμφω καταδαπανῶσαι τὰ στέρνα, ἄμφω τὸν τῆς κεφαλῆς ἀποκειρόμεναι βόστρυχον πενθίμῳ κουρᾷ* ac pater Chrysorrhoae:

*καὶ γοῦν ὁ πατὴρ τὴν στολὴν ἐρρηγμένος*
*καὶ τῆς κεφαλῆς τὴν κόμην κεκαρμένος ...*
*καὶ τὸ πρόσωπον πενθίμως ἐσταλμένος*
(Th. Pr. I, 206 sqq.).

κατελθὼν εἰς θάλατταν ἑσπέρας
καὶ φορταγωγὸν εὐθὺς εὑρὼν ὁλκάδα
λύουσαν ἄρτι τοὺς ἐπὶ πρῴρας κάλως,
ἐμβὰς ἐν αὐτῇ τὴν φυγὴν ἐστελλόμην.

Eadem narrat Cnemo Hel. I, 14: μετὰ δὲ τὴν κρίσιν εἰς τὸν Πειραιᾶ κατέβην καὶ νεὼς ἀναγομένης ἐπιτυχών, τὸν πλοῦν εἰς Αἴγιναν ἐποιούμην.

Iam illud animadvertendum est: culpa sive innocentia hominum testari solet examinibus.

Supra commemoravimus iudices existimare Cratandrum, cum igni spectatus esset, extra culpam esse mortis Chrysorrhoae. Qua de causa circumstantes magno clamore ac laetitia salutant iuvenem, sed Androclem delatorem compellant: Th. Pr. I, 401 sqq.:

πρὸς ταῦτα κράξας συμμιγῆ φωνὴν μίαν[1])
ὁ συμπαρεστὼς ὄχλος ἀμφὶ τὴν κρίσιν,
τὸν συκοφάντην Ἀνδροκλῆν κατηγόρουν
ἡμᾶς περικροτοῦντες εὐφήμοις λόγοις.

Etiam Chariclea — sed capite damnata est VIII, 9 — in ardentem rogum inscendit[2]); sed cum a flammis non absumatur[3]), criminis absolvitur (ἡ πόλις „καθαρὸν τὸ γύναιον" ἀνεβόα „ἀναίτιον τὸ γύναιον").

Neque Achilles Tat. omittit talia experimenta, velut VIII, 13 sq. VIII, 14, 3 sqq.

Verum ad ea quae Dosicli et Rhodanthae evenerunt, redeamus.

---

1) Cf. Hel. p. 281, 18: θάμβος οὖν ἅμα πάντας κατέσχε, καὶ βοὴν μίαν ἄσημον ἀπήχησαν.

2) Hel. καὶ εἰς τὸ μεσαίτατον ἐνιδρυθεῖσα cf. Th. Pr. I, 388:

ἐπεὶ δὲ καὶ προῆλθον εἰς μέσην φλόγα.

3) Hel. αὐτὴ μὲν ἐπὶ πλεῖστον ἀπαθὴς εἱστήκει cf. Th. Pr. I, 389:

τὸ πῦρ πατῶν ἄκαυστος ἐντὸς ἱστάμην.

Cratander enim, postquam desiit vitam explicare, adhortatur Dosiclem v. 426:

„σὺ δ' ἀλλὰ τὰς σὰς ἀνταπάγγειλον τύχας."

Sed is non id tempus esse putat, ut de hac re dicat:

„οὐ νῦν" Δοσικλῆς εἶπε „καιρός μοι λέγειν·
ἀλλ εἰ δοκεῖ, κάμψαντες εἰς γῆν τὰ σκέλη
ὕπνῳ τὸ μακρὸν κουφιοῦμεν τῶν πόνων·
ἐσμὲν γὰρ ᾠδὰς εἰς τρίτας ἀλεκτόρων."

(I, 427 sqq.).

Similiter scriptum videmus ap. Hel. I, 14. Cnemo ubi primum minimam partem vitae exposuit, finem narrandi facit, nam τὸ δὲ νῦν καὶ ὕπνου μεταληπτέον. τό τε γὰρ πολὺ προέβη νυκτὸς καὶ ἡμῖν πολλῆς δεῖ τῆς ἀναπαύσεως, sed precibus Theagenis et Charicleae locum dat ac mortem novercae refert.

Tandem captivi quiescunt ex laboribus: Hel. I, 18: ὕπνος ἐπιστὰς ... καὶ οἱ μὲν οὕτως ἐκάθευδον, Th. Pr. I, 431 sqq.:

ὁ μὲν Δοσικλῆς καὶ Κράτανδρος οἱ ξένοι
κλιθέντες εἰς γῆν μαλακὴν οἷα κλίνην,
ὕπνου μετέσχον ἄχρις αὐγῆς ἡλίου.

Quoniam igitur poeta plura de rebus gestis adulescentis et puellae eorumque amici rettulit, nunc animum attendit ad latrones. Qua in re adhibet eundem nudum transitum[1]) atque Hel. I, 18. Th. Pr. brevi ante dixerat: ὁ μὲν Δοσικλῆς καὶ ... ὕπνου μετέσχον, tum pergit vs. 434:

ὁ Μίστυλος δὲ (τοῦτο γὰρ ὁ λῃστάναξ).

Quae si comparamus Hel. I, 18: οἱ μὲν οὕτως ἐκά-

---

1) Tales transgressiones nudae saepe inveniuntur apud eroticos scriptores; exempla afferam Th. Pr. III, 148 sqq. 319 sq. VII, 1 sqq. 313 sqq. IX, 180 sqq. Hel. X, 1. VIII, 12. Ach. Tat. VI, 14, 1.

θευδον· ὁ δὲ Θύαμις (τοῦτο γὰρ ἦν ὄνομα τῷ ληστάρχῳ[1]), dubitare non possumus, quin Th. Pr. ex illo desumpserit.

Prima vero luce dux latronum captivos adduci iubet, ut de fortuna eorum iudicet: Th. Pr. I, 435 sqq.:

ἔωθεν ἔκβας τῆς φίλης κατοικίας
τοὺς αἰχμαλώτους τοὺς πεφυλακισμένους
ἄγειν κελεύει τοῖς ὑπ' αὐτὸν[2]) βαρβάροις,

Hel. I, 19: ἅμα δὲ τῇ ἕῳ ... τὸν Κνήμωνα ὡς αὐτὸν μετεπέμπετο, ἄγειν καὶ τοὺς φρουρουμένους ἐντειλάμενος. Cum Mistylus captivos et Cratandrum ad aedituorum munus destinet: Th. Pr. I, 469:

δώσω γὰρ αὐτοὺς τοῖς θεοῖς νεωκόρους[3]),

Thyamis virginem a civibus postulat, ut in matrimonium eam ducat: Hel. I, 19: τὸ δὲ νῦν παρὸν ἕν τι τῶν λαφύρων αἰτῶ παρ' ὑμῶν, τὴν κόρην ταυτηνὶ τὴν ξένην ... οὐ τῆς καθ' ἡδονὴν χρείας, ἀλλὰ τῆς εἰς διαδοχὴν σπορᾶς.

Sed priusquam de geminis precibus quas memorat Th. Pr. agimus, paucis explicabimus, quid Mistylus et Thyamis de reliqua praeda faciant. Ille aliis captivis partim ad mortem designatis partim in patriam missis incipit spolia distribuere; Th. Pr. I, 466 sqq.:

εἰς τὸν μερισμὸν τῶν σκύλων μετετράπη
καὶ μνᾶς ἑκάστῳ δὶς χαρίζεται δέκα,
αὐτὸς πρὸ πάντων τετράκις λαβὼν τόσας.

---

1) Etiam hic usus dicendi non rarus est apud eroticos scriptores: cf. Th. Pr. III, 110 sqq. VII, 313. Ach. Tat. IV, 2, 1. I, 7, 3.

2) Iisdem verbis utitur Hel. I, 19: τούς τε πρώτους τῶν ὑφ' αὐτὸν ἐκέλευε.

3) Cf. Hel. X, 1, ubi puella et adulescens, ut sunt πρῶτοι ληφθέντες, primitiae θεοῖς τοῖς ἐγχωρίοις εἰς ἱερουργίαν destinantur.

Pari modo Thyamis τὴν λείαν διανείμας plus quam alii accipit: πολλὰ τῶν ἐξαιρέτων αὐτὸς ἑκοντὶ παραχωρούντων κομισάμενος (Hel. I, 23).

Mandatis Mistyli peractis vitaque sponsi et sponsae exposita (Th. Pr. I, 473—III, 147) poeta nos certiores facit Gobryam, satrapen Mystili, amore inflammatum III, 151 sqq.:

ἰδὼν Ῥοδάνθην ἐντρανεστέραις κόραις
καταπλαγεὶς δὲ τοῦ προσώπου τὴν χάριν
καὶ συμπλοκῆς ἔρωτα δυσγενεστέρας
θερμῶς ἐρασθεὶς ὡς νόμος τοῖς βαρβάροις [1])
πέπονθεν ἐντὸς εἰς μέσην τὴν καρδίαν

a tyranno (v. 156) Rhodantham uxorem petivisse: Th. Pr. III, 170. 173:

τὴν αἰχμάλωτον τὴν πεφυλακισμένην
αὐτῷ παρασχεῖν εἰς γάμου κοινωνίαν.

Meminimus et apud Hel. I, 19 Thyamem barbarum sponsam alterius in matrimonium ducere velle. Non neglegendum mihi illud videtur utrumque procum merita enumerare, ut dignus habeatur qui virginem accipiat (Th. Pr. III, 160—166. Hel. I, 19). Uterque a verbis superbis initium capit: Th. Pr. ὦ ληστάναξ ...

τὸν σὸν γινώσκοις σατράπην τὸν Γωβρύαν

Hel.: ἄνδρες .. συστρατιῶται, τὴν ἐμὴν ἐπίστασθε γνώμην, οἵαν ἀεὶ κέκτημαι πρὸς ὑμᾶς. Rebus gestis laudatis uterque barbarus affirmat se nihil aliud nisi pulcherrimam puellam postulare: Th. Pr. III, 169 sqq.:

---

1) Quibuscum cf. Charit. V, 2, 6 (p. 88, 8 Herch.): φύσει δέ ἐστι τὸ βάρβαρον γυναιμανές et Theod. Pr. I, 110:

θερμὸν γάρ ἐστιν εἰς ἔρον τὸ βάρβαρον,

quae sine dubio ex Charit. fluxerunt, quia accentus versus laesus est apud Theod.

*μίαν ἀπαιτῶν ἀντὶ πάντων τὴν χάριν*[1]) ... Hel. I, 19: *τὸ δὲ νῦν παρὸν ἕν τι τῶν λαφύρων αἰτῶ παρ' ὑμῶν* ... Sed Mistylus, cum virginem dis voverit, preces Gobryae aspernatur, ne illos iratos reddat (III, 182—241. 250—264).

Infecta igitur re satrapes aliud consilium init: Th. Pr. III, 267 sq.:

*ἄλλην ὁδὸν τέτραπτο ληστρικωτέραν*
*καὶ Γωβρύᾳ πρέπουσαν, αἰσχρῷ βαρβάρῳ*:

nocte in cubiculum Rhodanthae invadens, osculari puellam conatur (v. 283). Sed ne hoc quidem ei contingit, nam virgo

'*φυγοῦσα τὴν τυραννίδα*
*καὶ τὸν βιαστὴν ἐκλιποῦσα Γωβρύαν*' (vss. 284 sq.)

ad Dosiclem confugit (vss. 288 sqq.).

Quae res memoriam ferocitatis Thersandri repetit quem identidem conatum esse audimus Leucippae vim afferre. Ne longus sim, tantum Ach. Tat. VI, 18 commemorem[2]). Thersander, postquam virginem frustra ad se pellexit, de integro ad eam venit; sed cum amplecti et osculari velit (§ 4: *καὶ ἐπιθεὶς τὴν χεῖρα τῷ τραχήλῳ περιέβαλεν, ὡς μέλλων φιλήσειν*), a puella repellitur.

Gobryas vero, quamquam id quod voluit assecutus non est, tamen sperare non desistit, sed

*τὸν .. Δοσικλῆν, ὡς ἀδελφὸν*[3]) *τῆς κόρης*

---

1) Hanc locutionem mutuatus esse Theod. videtur de Charitone II, 2, 8 *μίαν αἰτοῦμαι παρὰ σοῦ χάριν* et III, 8, 9: *ἀλλὰ μίαν ἀντὶ πάντων αἰτοῦμαι χάριν παρὰ σοῦ.*

2) Alii loci hi sunt VI, 6, 3. 11, 3; et laudandus mihi videtur etiam V, 17, 4 ubi narrat scriptor Sosthenem, servum Thersandri, Leucippae pudicitiam eripere voluisse.

3) Adulescens et virgo saepe se fratrem et sororem profitentur: Hel. I, 22 (Chariclea loquitur): *ἀμφιθαλεῖς ὄντες, νόμον τοὺς τοιού-*

ὑποδραμεῖν ἔσπευσε λαθραίοις λόγοις,
ὡς ἂν δι' αὐτοῦ τῆς ἐρωμένης τύχῃ (III, 328 sqq.).

Postquam barbarus exposuit, quam utiles hae nuptiae essent, promisitque se ei Calippam, filiam Mistyli, uxorem conciliaturum esse (III, 337—373), adulescens simulat se consilium satrapis probare, quia sibi hoc modo maximus honor tribuatur (vss. 376—386), et sperat se sorori persuasurum esse v. 388 sq.:

τὴν δ' οὖν ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν τὴν παρθένον
πείσω συνελθεῖν εἰς γάμον σοι, σατράπα.

„Sed", inquit, „ad praesens tempus noli postulare, ut voluntati tuae satisfaciam, nam cum mater mortua sit, lugere debemus πεντήκοντα μέχρις ἡλίων" (vss. 390—395). Qua de causa Gobryam orat, ut δεκάτην ἡμέραν exspectet (v. 396). Ille, etsi prolatas nuptias aegerrime fert: Th. Pr. III, 401 sqq.:

ὁ μὲν βραδυσμὸς ἐστρόβει τὴν καρδίαν·
τῶν ἡμερῶν γὰρ τὰς τεθείσας ἐν μέσῳ
ζωῆς ὅλης ἔκρινε καὶ βίου χρόνον,

adulescenti tamen obsequitur.

Etiam haec ex Heliodoro fluxerunt magna ex parte. Cum enim latrones lubenter duci oranti satisfaciant (I, 21), restat, ut virgo dicat, quid sentiat. Ipsa postquam breviter fortunam suam et 'fratris' explicavit, se condicionem ducis aspernari negat (I, 22), quae sibi ut captivae summo honori sit (οὐ βούλομαι .. ἀρνήσασθαι· τό τε γὰρ αἰχμάλωτον οὖσαν τῆς τοῦ κρατοῦντος εὐνῆς ἀξιοῦσθαι πᾶσαν εὐδαίμονα τύχην ὑπερβέβληκε).

Eadem affirmat Dosicles cui Gobryam filiam Mystyli tyranni promisisse accepimus: Th. Pr. III, 383 sqq.:

---

τους καλοῦντος ἱερατεύειν, ἐγὼ μὲν Ἀρτέμιδος, Ἀπόλλωνος δὲ ὁ ἐμὸς ἀδελφὸς οὗτος ἐλαγχάνομεν, cf. Hel. VII, 26. Th. Pr. III, 388, VI, 178.

*ἀνὴρ γὰρ αἰχμάλωτος εἰς ὕψος τόσον*
*οὐκ ἄν ποτ' ἀρθῇ καὶ μεταπτῇ τὴν τύχην*
*ὡς καὶ μετασχεῖν ἀρχικῶν κηδευμάτων.*

Chariclea ipsa quoque procum orat, ut differat nuptias, quoad in ara Apollinis *τὴν ἱερωσύνην καὶ τὰ ταύτης σύμβολα* deponat. Verba vero Hel. *τελεσθείη μοι τὰ πάτρια πρότερον* memoriam excitant Th. Pr. III, 393:

*κρατεῖ δ' ἐφ' ἡμῶν τῇ πόλει νόμος γέρων.*

Assentitur Thyamis puellae (sed *ἑκών τε τὸ μέρος καὶ ἄκων* I, 23), quamquam etiam ei dilatio iniucunda est: *τὴν παροῦσαν ὥραν ἀπέραντον χρόνου μῆκος εἰς ὑπέρθεσιν ἡγούμενος* (cf. Th. Pr. III, 402 sq.).

Contra adulescentes de condicione barbarorum valde dolent et lamentantur (Th. Pr. III, 406—486. 506—518. Hel. I, 25.). Brevi tamen placantur, Dosicles a Rhodantha, Theagenes a Chariclea. Perspicuum est Theodorum etiam h. l. nonnulla ex Heliodoro hausisse: uterque iuvenis lamentatur, dum virgo adest, uterque ab illa rogatur, ut desinat lacrimare: Th. Pr. III, 504

*παῦσαι, Δοσίκλεις, τῶν στεναγμάτων,*

Hel. I, 25: *εὐφήμησον*, uterque se a virgine desertum iri existimat: Th. Pr. III, 466 sqq.:

„*σὺ δὲ ξυνέλθῃς εἰς γάμον τῷ βαρβάρῳ*
*καὶ σατραπικὴν ἀντεφυπνώσεις κλίνην* ...
*καὶ ταῦτα πράξεις, ὡς ἀρέσκει Γωβρύᾳ·*
*Δοσικλέος γὰρ οὐδ' ἀνάμνησιν λάβῃς*
*καὶ τῆς ἐνόρκου τῆς πρὸς αὐτὸν ἐγγύης,*“

Hel. I, 25: „*τί γένοιτ' ἂν καινότερον, ἢ τί ἀθεμιστότερον ἢ ὅρκων τε καὶ σπονδῶν παραβαινομένων, Χαρικλείας δὲ λήθης ἐμοῦ λαβούσης, καὶ πρὸς ἄλλων γάμους ἐπινευούσης;*“ utraque puella consolatur amatum virum Th. Pr. III, 519 sqq.:

„ἐγὼ μὲν“ ἀντέλεξεν εὐθὺς ἡ κόρη ...
„ἢ σοὶ φυλαχθῶ καρτερῶς τηρουμένη
ἢ τῷ ξίφει γοῦν, οὐ γὰρ ἂν τῷ Γωβρύᾳ,“

Hel. 1. l. „πῶς οὖν ἂν εἴης ἄτοπος, εἰ τὸν βάρβαρόν με τοῦ Ἕλληνος, τὸν λῃστὴν τοῦ ἐρωμένου πιστεύοις ἐπίπροσθεν ἄγειν; utraque illum permulcet: Th. Pr. III, 527 sqq.

καὶ τὸν πρόσωπον τοῦ φίλου Δοσικλέος
ἐκ τῶν ῥεόντων ἐξεμόργνυ δακρύων
ὡς χειρομάκτρῳ τῷ χιτῶνι χρωμένη,

Hel. I, 26: καὶ ἡ Χαρίκλεια περιβαλοῦσα τὸν Θεαγένην καὶ μυρία φιλήσασα καὶ διάβροχον ποιήσασα τοῖς δάκρυσιν.

Omnia autem consilia illorum barbarorum ad irritum cadunt; subito alii barbari bellum latronibus inferunt (Th. Pr. IV, 9 sqq. Hel. I, 27 sqq.). Cum apud Theod. Pr. hostes inter se diutissime agant (velut litteris IV, 30—73. 423—504. V, 485—503), latronibus Heliodoreis statim bellum parandum est. Eo autem consentiunt scriptores, quod captivis valde timent duces latronum: Th. Pr. IV, 12 sqq.:

ἐπεὶ γὰρ αὐτὸν τὸν μέγαν Ἀρταξάνην
ἤκουσεν ἐλθεῖν ὁ στολάρχης Μιστύλος,
εὐθὺς μὲν . . . . . . . . . . . . . . . . .
καθειργνύει δὲ τοὺς νεωκόρους πάλιν,

Hel. I, 28: ἀνήλατο πρὸς ταῦτα (i. e. nuntio allato bellum imminere) ὁ Θύαμις καὶ „ποῦ Χαρίκλεια“ διηρώτα, καθάπερ περὶ ἐκείνης πλέον ἢ περὶ αὑτοῦ δεδιώς, mandatque Cnemoni „σὺ μὲν λαβὼν ταύτην (i. e. Χαρίκλειαν), ἄγε εἰς τὸ σπήλαιον ...

Ante pugnam Thyamis alacritatem latronum accendit paucis verbis, nam „προτρέπειν μὲν ὑμᾶς“ inquit

„οὐκ οἶδ' ὅτι δεῖ διὰ πλειόνων (I, 29.). At Bryaxes [1]), qui hostium exercitui praeest (εὐφυὴς δημηγόρος qui nominatur V, 416) apud latrones contionem habet per trecentos et unum versus (V, 115—414). Fortasse Theodorus hoc modo vituperare vult verba Heliodori brevi ante laudata.

Ex hac tam inanium verborum turba efficias, ut Bryaxes ab hostibus vincatur; sed tamen accipimus eum superare Mistylum. Gobryas autem, procus Rhodanthae, usque ad extremum tempus de puella cogitat et brevi ante quam animam edit, exclamat Th. Pr. VI, 54 sq.:

„ὤμοὶ Ῥοδάνθη . . . . . . . . .
ὡς οἴχομαί σοι καὶ συνοίχονται γάμοι."

Item Thyamis, cum de victoria desperet, memoriam Charicleae abicere non potest, sed δεινὸν ἡγησάμενος, εἴ τις ἄλλος ἐγκρατὴς ἔσται Χαρικλείας ... ἔρωτι δὲ καὶ ζηλοτυπίᾳ καὶ θυμῷ κάτοχος, ἐπὶ τὸ σπήλαιον contendit (I, 30), ubi virginem abditam esse scimus. Puella quam Charicleam esse opinatur, gladio interfecta in pugnam redit, sed paulo post ab hostibus vivus comprehenditur (I, 32).

Puella et adulescens igitur prospere metu nuptiarum soluti continuo in aliam calamitatem incidunt: Dosicles et Rhodantha a victoribus capti abducuntur. Cum autem in portum adveniant, viri et mulieres separatim in duas naves imponuntur (Th. Pr. VI, 172—176). Qua de re Dosicles praefectum valde increpat (VI, 178 sqq.):

„ἀλλ' ἄν με (φησὶ) τῆς ἀδελφῆς παρθένου
ταύτης διαρπάσειας, ἀρχισατράπα,

1) Mistylus orationem non habet.

*ἐγὼ τὸ δρᾶμα τῆς ἐμῆς λύσω τύχης,*
*βαλὼν ἐμαυτὸν εἰς μέσον πόντου στόμα."*

Sed unus ex barbaris ira incensus adulescentem verberat v. 184:

*κατὰ πρόσωπον τὸν καλὸν παίσας νέον,*

et invitum in navem conicit. (v. 185)[1].

Quae res memoriam excitat ferocitatis praedonum qui Leucippam *ἱερεῖον ἐσομένην καὶ καθάρσιον τοῦ στρατοῦ* deducere iussi sunt (Ach. Tat. III, 12, 1). Qua occasione data Clitopho quem virgo amplectitur, ne ab eo disiungatur, perinde ac Dosicles mulcatur a latronibus: *τῶν δὲ λῃστῶν .. οἱ δὲ ἔτυπτον ... ἔτυπτον δὲ ἐμέ* § 2; similiter V, 7.

Hoc modo igitur sponsus ab sponsa segregatur. Sed brevi post illis impendet maius malum. Postquam unum diem

*ὑπὸ προπόμποις ἀνέμοις εὐθυπνόοις* (VI, 208)

vecti sunt, subito tempestas vehemens oritur. Quae poeta in maius extollens describit VI, 209—236. Non pauca congruunt cum Ach. Tat. III, 1—5 et Eustathio VII, 8—9, qui ipsi quoque tempestatem maritimam ante oculos ponunt: velut Th. Pr. VI, 213—218 cf. Eust. VII, 8, 1—2. 9, 3. Th. Pr. VI, 219 cf. Ach. Tat. III, 2, 2. Th. Pr. VI, 222 sq. cf. Eust. VII, 9. Navis autem qua vehitur Rhodantha cum aliis mulieribus, saxo occulto impingitur atque eliditur: Th. Pr. VI, 225 sqq.:

*μία γὰρ ἀμφοῖν ὧν ἔφαμεν φορτίδων*
*(ἡ τῆς Ῥοδάνθης τῆς ταλαίνης παρθένου)*

---

1) Geminus locus huius rei exstat ap. Th. Pr. VIII, 124—131, ubi Rhodantha ipsa audaciae barbari mentionem facit.

*τινὶ προσαραχθεῖσα μυχίῳ πέτρᾳ*
*συνθρύπτεται μέν, τὸν δὲ φόρτον ἐξάγει.*

Idem accidit navi quam Clitopho et Leucippa conscenderunt: Ach. Tat. III, 4, 3 *τὸ δὲ σκάφος . . . λανθάνει δὲ προσενεχθὲν ὑφάλῳ πέτρᾳ καὶ ῥήγνυται πᾶν.* At tamen hi e morte erepti sunt, similiter ac Rhodantha a mercatoribus nave excipitur [1]). Illi vero puellam servam Cratoni, patri Cratandri, vendunt (Th. Pr. VI, 351 sqq. VII, 36 sqq. IX, 160 sqq.).

Qua in re Theodorum Achillem Tat. secutum esse apparet: a latronibus venum mercatori primum data paulo post a Sosthene qui agros Melitae administrat, MM drachmis emitur Leucippa (Ach. Tat. V, 17, 5 et VIII, 16, 7).

Interea Dosicles ratus sponsam undis perisse multis verbis mortem eius deflet (Th. Pr. VI, 264—413). Creberrime tales lamentationes lugubres reperiuntur apud amatorios scriptores Graecos. Praesertim autem et h. l. Theod. Pr. hausit ex Heliodoro. Ut breviter tangam, cf. v. Th. Pr. VI, 303 sq.:

*ὤμοι, τὸ σὸν δὲ σῶμα δεῖπνος* [2]) *ἰχθύων*
*ἡ σὴ δὲ σὰρξ τράπεζα τῶν ἐναλίων*

et Hel. II, 1: *πυρός οἴμοι, γέγονας ἀνάλωμα*, Th. Pr. VI, 345: *τῶν ἀστραπῶν τὸ φέγγος ἀντὶ λαμπάδων* (*ἔσχες*) et Hel. II, 1: *τοιαύτας ἐπὶ σοὶ λαμπάδας ἀντὶ τῶν νυμφικῶν τοῦ δαίμονος ἅψαντος.* Cuius generis multa alia afferre possum. Et Aristaen.

---

1) Virgo tabula navis deletae correpta se servavisse ipsa narrat Th. Pr. VII, 38. IX, 154 sq. Idem contingit Cliniae in naufragio: Ach. Tat. V, 9, 1: ipse quoque a nautis forte praetereuntibus angustiis liberatur (V, 9, 3).

2) De masculino huius verbi cf. Boissonade, Anecd. Graeca IV p. 371, contra invenitur neutrum ap. Th. Pr. IV, 122.

ep. I, 10 nonnulla hac in parte debere Theodorus videtur.

Adulescens igitur summo dolore imbutus, quia sine sponsa se vivere non posse credit: Hel. II, 1 „οὐ μὴν ἔτι σωθήσομαι σοῦ, φιλτάτη, κειμένης“ cf. Th. Pr. VI, 409 sqq.:

„σὺ μὲν τέθνηκας ἤδη παρθένος,
τὸν σὸν Δοσικλῆν ἐκλιποῦσα τῷ βίῳ·
οὐ μὴν Δοσικλῆς ἐκλιπεῖν δύναιτό σε“,

mortem sibi consciscere constituit: alter in undas Th. Pr. VI, 414 sq.:

ἔλεξε ταῦτα καὶ „κορέσθητι Φθόνε“
ἀνακραγὼν ὥρμησε κατὰ κυμάτων,

alter in gladium se praecipitaturus est Hel. II, 2: καὶ ταῦτα λέγοντος καὶ τὸ ξίφος περισκοποῦντος. ... Sed mortem voluntariam semper ad irritum redigunt amici qui aut forte adsunt aut subito adveniunt. Apud Th. Pr. VI, 416 sqq. scriptum videmus:

καὶ τάχ' ἂν ἀπώνατο (sc. Δοσικλῆς) τοῦ
σφοδροῦ θράσους
θανὴν ἑτοίμην καὶ τελευτὴν ἀθρόαν,
εἰ μὴ Κρατάνδρῳ τῆς ῥοπῆς ἐπεσχέθη
καὶ χερσὶν ἀντιστάντι καὶ πειθοῖ λόγων.

Pariter narrat Hel. II, 2: ὁ Κνήμων ἀθρόον (sc. τὸ ξίφος) τῆς χειρὸς ἀπεκρούσατο.

Verbis quoque amici eum qui moriturus est, a praecipiti consilio dehortantur; atque primum vituperare solent. Velut Cratander incipit:

„Τί γάρ, Δοσίκλεις, ὑπ' ἀδήλοις ταῖς τύχαις
οὕτως προδήλως ἐκθανεῖν σπεύδεις;“
(VI, 420 sq.).

Deinde consolantur socii, ut Cratander:

„οὐκ ἔστιν ἅπαξ ἐκλιπόντας τὸν βίον
εἰς χοῦν πεσόντας, ἐμμιγέντας τοῖς κάτω,
λίμνην διαπλεύσαντες Ἀχερουσίαν,
λήθης κοτύλην ἐκροφήσαντες μίαν,
καὶ Κωκυτοῦ πιόντας ἢ Στυγὸς σκύφον,
ἰδεῖν ὑπαυγάζουσαν αὖθις ἡμέραν“

(VI, 430—435) et:

„ἐγὼ δ' ἄρα πρόμαντις εἰμί σοι, ξένε,
τοῦ ζῆν Ῥοδάνθην καὶ βιοῦν, καλῶς μὲν οὔ ...
ζῆν δ' οὖν ὅμως ἔνδακρυν, ὡς οἶμαι, βίον

(VI, 467—470).

Cnemo vero confisus Charicleam vivere — ab ipso in speluncam abductam eam esse scimus — cum vituperatione affirmat; „Τί ταῦτα, ὦ Θεάγενες, τί τὴν οὖσαν θρηνεῖς; ἔστι Χαρίκλεια καὶ σώζεται· θάρσει.“ Hel. II, 2). Et demonstrare potest statim quod dixit (Hel. II, 5sqq.).

Melius tamen Ach. Tat. III, 17 comparari potest cum Theodoro. Menelaus enim increpat Clitophontem: „ἀλλ' εἰ διὰ τοῦτο θέλεις ἀποθανεῖν, ὥρα σοι τὸ ξίφος ἐπισχεῖν, Λευκίππη δέ σοι νῦν ἀναβιώσεται“ (§ 4). Praeterea iisdem fere verbis atque Cratander postea (VII, 6, 1—2) Clinias amicus Clitophontem consolatur: „Τίς γὰρ οἶδεν, εἰ ζῇ πάλιν; μὴ γὰρ οὐ πολλάκις τέθνηκε; μὴ γὰρ οὐ πολλάκις ἀνεβίω;“ et obiurgans addit: „τί δὲ προπετῶς ἀποθνήσκεις;“

Supra accepimus Rhodantham mirum in modum a morte servatam esse. Nunc videamus, quid patiatur ut serva.

Desiderio Dosiclis flagrans puella centum quadraginta quinque versibus (VII, 17—160) sponsum amissum luget. Etiam atque etiam audimus tales querimonias, quales antea Dosiclem aliosque edidisse scimus. Sed ut omittam singulas similitudines enumerare, gravia

commemoro: lamentationes virginum alius homo forte audit Th. Pr. VII, 166 sqq.:

*οὐ μὴν Μύριλλαν τῆς Στάλης* (uxoris Cratonis) *θυγατέρα*
*ὁ τῆς Ῥοδάνθης ἔσχε λανθάνειν γόος·*
*ὅλης δὲ νυκτὸς γρηγοροῦσιν ὠτίοις*
*ἤκουεν ἀγρυπνοῦσα τῶν λαλουμένων,*

Hel. V, 2: Cnemo qui nocte vagatur *ᾔσθετο γυναικὸς λαθραῖόν τι καὶ γοερὸν, οἷον ἠρινῆς ἀηδόνος . . . καὶ ἐπὶ ταῖς θύραις, καθ' ὃ συνέπιπτον ἀλλήλαις, τὸ οὖς παραθέμενος, ἐπηκροᾶτο, καὶ τοιάδε κατελάμβανεν ἔτι θρηνοῦσαν.*

Myrilla vero a Rhodantha certior facta fratrem (Cratandrum) cum Dosicle vinctum a latronibns abductum esse, ilico ad matrem contendit clamans:

*ζῇ μῆτερ, ὁ Κράτανδρος εἰς δεῦρο χρόνου* (VIII, 267).

Tametsi autem serva dubitat vivatne adulescens (VII, 275—303), pater sperans filium apud Bryaxem inventurum se esse extemplo Pissam, in caput regis, proficiscitur (VII, 309 sq.).

Interim Bryaxes cum exercitu et captivis in urbem advenit. Ut multi alii victores sic etiam ille '*θεοῖς τοῖς ἐγχωρίοις*' sacrificaturus est neque aliud donum dandum esse putat nisi duos pulcherrimos adulescentes quos cepit (Th. Pr. VII, 327 sqq.).

De hac tam immani ac barbara consuetudine hominum immolandorum Th. Pr. VII, 332—VIII, 140 et Hel. IX, 1. 24. X, 7 sqq. disputant.

Ii enim homines qui primi bello comprehensi sunt; dis sacrificari solent: Th. Pr. VII. 326:

*ταῖς γὰρ ἀπαρχαῖς τοὺς θεοὺς τιμητέον,*

Hel. IX, 1: *καὶ οὗτοι μὲν ἔφη* (sc. rex Aethiopum, Hydaspes) *πρῶτοι ληφθέντες εἰς ἀπαρχὴν τοῦ πολέμου σωζέσθωσαν κατὰ τὰς ἐπινικίους θυσίας ... θεοῖς τοῖς ἐγχωρίοις εἰς ἱερουργίαν φυλαχθησόμενοι*, nam hic mos est apud barbaros: Th. Pr. VII, 332 sq.:

*ἐπείπερ οὕτω ταῦτα, καὶ νόμος βίας,*
*ἄθεσμα θεσμὰ δυσμενοῦς τυραννίδος,*

Hel. IX, 1: *ὡς ὁ πάτριος τῶν Αἰθιόπων βούλεται νόμος* aut ut populus minitans clamat ap. Hel. X, 7: *τὰ πάτρια τελείσθω, ἡ νομισμένη θυσία λοιπὸν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους τελείσθω, αἱ ἀπαρχαὶ τοῦ πολέμου τοῖς θεοῖς προσαγέσθωσαν.* Itaque captivi adducuntur alii laeti alii maesti, et laetus semper est sponsus aut sponsa tristes autem sunt ceteri, velut ap. Th. Pr. VII, 340 sqq.:

*ὁ μὲν γάρ, ὁ Κράτανδρος, εἰς γῆν κυπτάσας*
*πρόδηλος ἦν τὸ πρᾶγμα δυσφόρως φέρων,*
*ὠχριακὼς τὴν ὄψιν, αὐχένα κλίνας,*
*τὸ βλέμμα πικρός, τὰ σκέπη τρομαλέος ...*
*ὁ δ' ἄλλος* (h. e. Dosicles) *ἱλαρός τις εἰς τὴν ἰδέαν*
*καὶ φαιδρὸς εἰς πρόσωπον εἱστήκει μέσος,*
*ὡς εἰς ἑορτὴν εἰσιὼν εἰς τὸν φόνον,*

Hel. X, 7: *κατηφεῖς μέν, οἷα εἰκός, οἱ ἄλλοι, καὶ ὁ Θεαγένης δ' ἐπ' ἔλαττον, ἡ Χαρίκλεια δὲ φαιδρῷ τῷ προσώπῳ καὶ μειδιῶντι.*

Sed Bryaxes, priusquam sacra facere incipit, Dosiclem percontatur disne humanae hostiae iucundae sint. Cum ille probet consuetudinem barbarorum (VII, 400—445), rex ita misericordia commotus est (452—458), ut lubentissime adulescenti libertatem daret, nisi et a voluntate deorum et a moribus populi id abhorreret:

*„ἐγὼ μὲν ἂν μεθῆκα τὸν νεανίαν*
*καὶ τῆς παρούσης συμφορᾶς ἐρρυσάμην,*

*εἰ μὴ θεοῖς ἔδοξεν εἰς παροινίαν“*

(VII, 469 sqq.).

Eodem animo affectus est Hydaspes qui Charicleam filiam suam esse intellegit (X, 16, 17): *ὁ μὲν* (h. e. Hydaspes) *ἐπέβαλε τῇ Χαρικλείᾳ τὰς χεῖρας, ἄγειν ἐπὶ τοὺς βωμοὺς καὶ τὴν ἐπ' αὐτῶν πυρκαϊκὰν ἐνδεικνύμενος, πλείονι δὲ αὐτὸς πυρὶ τῷ πάθει τὴν καρδίαν σμυχόμενος, καὶ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ἐνηδρευμένων τῇ δημηγορίᾳ λόγων ἀπευχόμενος.*

Atque Cratandrum tyrannus sciscitatur, quid de victimis humanis cogitet (Th. Pr. VII, 469 sqq.). Eloquentissime autem is affirmat deos hostiis bestiarum delectari, sed non humanis (VII, 486 sqq.):

„*τὸ ταυροθυτεῖν, βασιλεῦ, θεοῖς φίλον,*
*τὸ μοσχοθυτεῖν καὶ βοῶν ὀπτὰ κρέα*
*καὶ λιβανωτοῦ χόνδρος εἰς μέσην φλόγα.*
*ἀνθρωποθυσίας δὲ καὶ καινοὺς φόνους,*
*οἶμαι, θεοὶ μισοῦσι.*“

Eandem sententiam de humanis hostiis accuratius defendit Crato, pater Cratandri (quem Pissam advenisse audimus); sed omnino non probat hostias animalium. Paucos locos ex oratione eius (VIII, 17—90) afferam:

„*διδοῦ θεοῖς γέροντος ἀνθρώπου κρέας,*
*εἴπερ θεοὶ χαίρουσιν ἀνθρώπων φόνοις.* —
*δὸς τοῖς θεοῖς τὸν οἶκτον ἀντὶ θυσίας*[1]. —
*οὕτω θεῶν ἄριστος ἡ κοινὴ χαρά,*
*ἀλλ' οὐ κρέας βρότειον, οὐ πολὺς φόνος,*
*οὐχ αἷμα βλύζον, οὐ μεθυσθεῖσα σπάθη,*

1) De his verbis cf. infra s. imitationibus LXX et N. T., nam permulta huius disputationis demonstrant sententias Christianas plurimas esse apud Th. Pr.

*οὐ σάρκες ὀπταὶ καὶ μολυσμὸς ἀέρος. —*
*ἐπεὶ δ' ἄσαρκος ἡ θεῶν θεία φύσις,*
*οὐδ' ἂν φάγοι κρέατος οὐδ' οἶνου πίοι —*
*θεοὺς δὲ χαίρειν ἀξιοῖς ἐμῷ φόνῳ,*
*τοὺς τέκτονάς μου, τοὺς ἐμοὺς κεραμέας,*
*τεθρυμμένων μάλιστα τῶν κεραμίων;"*

Sententiam Cratandri et Cratonis etiam habent gymnosophistae qui vocantur. Ab Hydaspe rege enim admoniti, ut Theagenem et Charicleam dis immolent, respondent Hel. X, 9: *„ἀλλ' ἡμεῖς μὲν εἰς τὸν νεὼν μεταστησόμεθα, θυσίαν οὕτως ἔκθεσμον τὴν δι' ἀνθρώπων οὔτε αὐτοὶ δοκιμάζοντες, οὔτε προσίεσθαι τὸ θεῖον νομίζοντες· ὡς εἴθε γε ἦν καὶ τὰς διὰ τῶν ἄλλων ζώων θυσίας κεκωλύσθαι, μόναις ταῖς δι' εὐχῶν καὶ ἀρωμάτων καθ' ἡμέτερον νόον ἀρκουμένων."* E multis autem et mirabilibus quae Charicleae et Theageni acciderunt, efficiunt sacerdotes deos victimas humanas omnino odisse. Qua de causa suadent, ut hic mos patrius aboleatur: *τὴν δι' ἀνθρώπων θυσίαν καὶ εἰς τὸν ἑξῆς αἰῶνα περιγράψαντες* (Hel. X, 39).

Sed Crato in adulescentibus liberandis frustra multum operae ac laboris consumpsit, nam rex timens,

*μὴ Ποσειδῶν ποντίσῃ,*
*Ἄρης δὲ πλήξῃ καὶ χαλαζώσῃ Κρόνος*
*καὶ Ζεὺς κεραυνόβλητον ἐργάσοιτό με*
(VIII, 102—104)

illos ad rogum exstructum ducit:

*καὶ πρὸς τὸ χεῖλος τοῦ πυρὸς πλησιάσας*
*καὶ χερσὶν ἀμφοῖν τοὺς νέους ἔχων* (v. 114 sq.).

Vix autem verba, quibus primitias deis offert, pronuntiavit, cum

*τὴν πυρὰν ἔδειξεν ἀπεσβεσμένην*
*καταρραγεὶς ἄνωθεν ὄμβρος ἀθρόος*[1])
(vss. 121 sqq.).

Res cum ita se habeat, omnes ingenti terrore imbuti hoc signum deorum esse intellegunt multisque vocibus et in unum confusis clamant:

*ἱλήκοιτε, δεσπόται θεοί, ...*
*ὡς ἐμφανῶς ἔδοσθε τὸ ζῆν τοῖς νέοις*
(vss. 128 sq.).

Bryaxes ipse quoque cognoscens, quid velint dei, adulescentes liberos esse profitetur (vss. 131 sqq.).

Simili modo apud Hel. X, 28 sqq. impeditur, ne Theagenes immoletur. Duo equi et taurus, qui item hostiae electi sunt, vincula abrumpunt et populo circumstanti magnum terrorem iniciunt. Sed Theagenes Aethiopes ex omni periculo eripit, cum bestias capit. Postquam vero adulescens ingentem hominem luctando superavit, Hydaspes tyrannus lamentatur: „*ὢ τῆς ἀνάγκης, οἷον ἄνδρα καταθύειν ὑπὸ τοῦ νόμου πρόκειται*“ (Hel. X, 32 cf. Th. Pr. VII, 469 sqq.). Precibus tandem Persinnae coniugis, cui Chariclea aperuit Theagenem suum sponsum esse, rex commotus idemque dubitans, oboediatne consuetudini barbarae, quaerit ex Sisimithra, praefectum gymnosophistarum, quid faciat. Statim is respondet: „*σὲ γοῦν καὶ πάλαι συμβάλλειν ἐχρῆν, ὅτι μὴ προσιένται οἱ θεοὶ τὴν εὐτρεπιζομένην θυσίαν ...*“ (Hel. X, 39). Quae cum rex audiverit, Theageni libertatem dat.

---

1) Hoc respicit ad Parthen. (Herch. I p. 9, 25 sq.): Pallena et Dryas amantes ad mortem destinati sunt, sed *ἐξαπιναίως ὕδατος ἐξ οὐρανοῦ πολλοῦ καταρραγέντος.* ... Similiter Acta Pauli et Theclae c. 22.

Atque haec quidem hactenus; videamus nunc, quid accidat Dosicli, postquam cum amico et patre eius Cyprum — ubi Rhodantham versari scimus — pervenit.

Recte dicit Oefteringius[1]) de fabula Theodori: „Eine Arsace fehlt auch nicht: Myrilla liebt den Dosikles mit der gleichen Leidenschaft wie Arsace den Theagenes.“ Brevi postquam mater, soror, amici Cratandrum sociumque eius magno cum clamore salutaverunt et domum prosecuti sunt (VIII, 143—181), incipiunt epulae a Cratone magnifice apparatae (vss. 226—427) quae ex Eustathio[2]) satis notae sunt. Cum alii omnes laeti sint, Dosicles semper de Rhodantha cogitans nihil cibi sumit, sed tristis oculos in terram demittit (VIII, 232 sqq.). Myrilla autem pulcherrimum adulescentem admirans perinde atque omnes aliae virgines (cf. VIII, 195 sq. quibuscum congruit Hel. III, 4. VII, 8) tanto amore inflammatur, ut desinere non possit oculos in eum perpetuo convertere: VIII, 242 sqq.:

*συνητρόφει δὲ καὶ Μύριλλα τῷ ξένῳ*
*μόνας κόρας τρέφουσα τὰς ἐποπτρίας,*
*ἐφ' οἷς ἐνητένιζον*[3]) *εἰς Δοσικλέα.*

Idem facit Arsace, coniux Oroondatis satrapae Hel. VII, 6: *Θεαγένης . . . Ἀρσάκῃ παρεῖχεν οὐκ εἰδὼς ἐντρυφᾶν αὐτοῦ τῇ θέᾳ, παντοίως αὐτὸν περισκοπούσῃ, καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς τέως ἀπολύειν τῆς ἐπιθυμίας ἐπιτρεπούσῃ*, cf. etiam VII, 8: *ἐκ μόνου δὲ τοῦ Θεαγένους τὸν ὀφθαλμὸν ἀναρτήσασα.*

---

1) l. l. p. 32.

2) Eustathius describit quattuordecim (!) convivia.

3) Idem verbum usurpat Hel. VII, 7: *ἐνατενίσας*, cf. III, 5: *τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀτενεῖς ἐπὶ πολὺ καὶ ἀλλήλων πήξαντες* et Aristaen. ep. II, 5: *τὸ δὲ πρόσωπον τοῦ νέου χαριέντως ἀτενίζοντος εἰς ἐμέ.*

Filia Cratonis, cum frustra conetur Dosiclem commovere, ut paululum cibi sumat, animum patris ad taciturnum adulescentem advertit; sed is etiam tunc, cum a Cratone admonetur, ut laetus sit (v. 264:

ἄφες τὸ πενθεῖν μειδιώσης τῆς τύχης)

maestitiam ex animo pellere non potest.

Diu adest in epulis serva cui, etsi eam non cognoscit, tamen quandam similitudinem cum Rhodantha esse iuvenis existimat Th. Pr. VIII, 306 sqq.:

ἀνιστορεῖ γοῦν καὶ Δοσικλῆς τὴν κόρην
καὶ τῆς Ῥοδάνθης ἀνετύπου τὴν πλάσιν,
ὡς ἐμφερὴς φαίνοιτο τῇ δεικνυμένῃ.

Neque mirum esse potest, si Dosicles puellam ignorat, nam vestis servilis pulchritudinem formamque eius obscurat Th. Pr. VIII, 290 sqq.:

πῶς δ' οὐκ ἂν ἠγνόησε τὴν χρυσῆν κόρην,
σαπρόν τι χιτώνιον ἐνδεδυμένην
τετηγμένον τὰς σάρκας, ἁπλῶς δουλίδα;

Hi loci memoriam revocant Achillis Tat. et Eustathii. Apud utrumque scriptorem adulescens ancillae occurrit [1]) quae sponsae gemina videtur esse, sed propter habitum vestitumque serva est putanda: Ach. Tat. V, 17, 7 καὶ γάρ τι ἐδόκει Λευκίππης ἔχειν (cf. c. 19, 2), Eust. IX, 15, 3: εἶδον οὖν ἀτενῶς εἰς αὐτὴν καὶ νὴ τὴν Ὑσμίνην, τὴν Ὑσμίνην ἐδόκουν ὁρᾶν (cf. IX, 8, 1).

Quae autem dicit poeta de Rhodantha veste sordida induta ex Hel. VII, 7 repetivit: ὄψιν τε ῥυπῶσαν καὶ πρὸς τὸ αἰσχρότερον ἐπιτετηδευμένην ἰδὼν καὶ ἐσθῆτα τετρυχωμένην καὶ καταρρωγυῖαν, ὥσπερ τινὰ τῶν ἀγειρουσῶν καὶ ἀληθῶς ἀλῆτιν, διωθεῖτο καὶ παρηγκωνίζετο.

---

1) Etiam Hysminias animadvertit servam, cum a patre Rhodopae ad epulos invitatus sit.

Frustra autem puella conatur quae sit gemitu aliisque signis aperire, nam ipsa adulescentem statim agnovit Th. Pr. VIII, 299 sqq.:

*ἔναντι παρίστατο τοῦ Δοσικλέος*
*ὑπεστέναξεν, ἦρχε ποῦ καὶ δακρύειν,*

Eust. IX, 5, 3: *καὶ θεραπαινὶς μικρὸν ὑπεστέναξεν οἷον Ὑσμίνῃ λεπτὸν ὑπεστέναξεν* . . .

Serva quae dicitur ipsa tandem adulescenti dubitationem eximit, atque Rhodantha — nam haec est serva Cratonis — nonnullis verbis plenis vituperationis: Th. Pr. VIII, 349 sqq.

„*οὐκ ἂν* (*θεοὶ μάρτυρες*) *ὑπώπτευκά σε* (sc. *Κράτανδρον*)
*οὕτω Ῥοδάνθην ἀγνοεῖν ἱσταμένην·*
*πλέον δὲ πολλῷ σοῦ γε τὸν Δοσικλέα,*
*ὃς ζωγραφεῖν ὤμνυτο τὴν ἐμὴν θέαν,*
*μέσῳ πρὸς αὐτῷ καρδίας πινακίῳ.*“

Contra serva Achillis Tat. et Eust. quae sit aperit epistula ad sponsum missa (V, 18. IX, 9). Non pauca Theodorum Pr. ex iis deprompsisse perspicuum est. Velut apud omnes hoc scriptores enumerat virgo mala quae amati adulescentis gratia passa est: Th. Pr. VIII. 354 sqq.

„*δι᾽ ὃν παροικῶ Κύπρον ἐν δούλῃ τύχῃ·*
*ἣν αὐτὸς οἶδεν ἐκλιποῦσαν πατρίδα,*
*ἣν οἰκίαν, ὃν ὄλβον, οὓς φυτοσπόρους*“,

cf. Ach. Tat. V, 18, 4: „*διὰ σὲ τὴν μητέρα κατέλιπον καὶ πλάνην εἱλόμην . . . διὰ σὲ πέπονθα ναυαγίαν καὶ λῃστῶν ἠνεσχόμην . . διὰ σὲ πέπραμαι καὶ ἐδέθην σιδήρῳ*“, Eust. IX, 8, 2 sq.: „*σὺ δὲ μὴ λήθην νοσήσῃς . . . μήθ᾽ ὅτι διὰ σὲ καὶ πατρίδος καὶ τεκόντων καὶ τῶν κατ᾽ οἶκον λαμπρῶν πάντων κατεφρόνησα . . καὶ δούλη νῦν, ὡς ὁρᾷς*“.

Verba vero puellae animos adulescentium vehementissime commovent: Th. Pr. VIII, 361 sqq.:

Δοσικλῆς αὐτίκα
ἀποστερηθεὶς τῆς πνοῆς καὶ τοῦ λόγου
ὡσεὶ νεκρὸς καθῆστο τὴν κάραν κλίνας,

Hel. VII, 7 (postquam Chariclea notam compositam ὦ Πύθιε pronuntiavit): καὶ τότε Θεαγένης ὥσπερ βέλει τῷ ῥήματι βληθείς.

Saepe sponsus adduci vix potest, ut rem se ita habere credat, velut Dosicles: Th. Pr. VIII, 370 sqq.

ἢ ποῦ Ῥοδάνθην εἰσορῶ; .....
ζῇς μοι, Ῥοδάνθη, καὶ βλέπεις τὴν ἡμέραν;
ζῇς μοι, Ῥοδάνθη, ζῇς, ὁρᾷς, ἀναπνέεις;

cf. Ach. Tat. V, 19, 2: Λευκίππη πάλιν ἀνεβίω;

Brevi postquam Rhodantha finem fecit narrandi, animo relinquitur Dosicles, sed statim a Myrilla in vitam revocatur: Th. Pr. VIII, 363 sqq.

ὡσεὶ νεκρὸς καθῆστο τὴν κάραν κλίνας,
καὶ τάχ' ἂν ἀπώνατο τῆς χαρᾶς μόρον
εἰ μὴ Μύριλλα μύρα μυκτήρων μέσον[1])
θεῖσα συνεζώωσε τὸν νεανίαν.

Idem officium Rhodopa praestat Hysminiae: Eust. IX, 13, 1 sq.: ὅλος ἄφωνος γεγονὼς κατὰ γὴν ἐλεεινῶς ἐπεπτώκειν καὶ ὅλος ὀλιγωθεὶς τὴν ψυχὴν ... καὶ ἡ Ῥοδόπη τὴν ψυχὴν ἀνεκτᾶτό μου τὰς ῥῖνας μυρίζουσα.

Apertum iam est primo terrore amoto omnes — maxime adulescens — vehementer gaudere, quod forte fortuna virgo inventa est: Th. Pr. VIII, 412—415: Hel. VII, 7. 8. Ach. V, 19. Eust. IX, 10 sqq.

Deinde quae putabatur serva optima veste induitur: Th. Pr. VIII, 408 sqq.

1) De forma alliterationis cf. Grossschupf l. l. p. 55 sq.

*κἀκ τοῦ χιτῶνος τῆς κόρης εἰλημμένος*
*ὃν ἐνδῦναι δέδωκεν εὐθὺς ἡ Στάλη*
*λευκὸν καθαρὸν καὶ Ῥοδάνθης ἄξιον.*

Id memoriam renovat similis rei ab Ach. Tat. V, 17, 10 narratae. Melita, uxor Clitophontis, misericordia commota Leucippam servam manu mittere vult donatque nova veste: *κελεύσασα . . . ἐσθῆτα ἀμφιέναι καθαράν.*

At Myrilla, cum intellegat Dosiclem aliam amare, laetitiae omnis expers est: Th. Pr. VIII, 416 sqq.:

*μόνῃ Μυρίλλᾳ τῇ θυγατρὶ τῆς Στάλης*
*ἡ χαρμονὴ πρὸς πένθος ἀντανετρέπη.*
*ἐπεὶ γὰρ οὓς ἔδοξεν εὐτυχεῖς γάμους*
*καὶ τὸν προελπισθέντα καλὸν νυμφίον*
*ἥρπαστο καὶ κέκαρτο πᾶσαν ἐλπίδα,*

et implacabile odium suscipit in puellam: vss. 426 sq.:

*ἐζηλοτύπει τὴν πρὸ μικροῦ δουλίδα·*
*πικρῶς ἐπωφθάλμιζε τῷ κορασίῳ*[1].

Idem narrat Hel. VII, 7: *Ἀρσάκη οὐκ ἄνευ ζηλοτυπίας ἤδη τὴν Χαρίκλειαν θεωμένη*, et VII, 8: *τὴν Χαρίκλειαν ὁ Θεαγένης ἐξ ὠλένης χειραγωγῶν . . . δριμύ τι τῇ Ἀρσάκῃ ζηλοτυπίας κέντρον ἐνέβαλεν.*

Quo animo affecta mulier consilium capit sponsam de medio tollere. Cum multae insidiae non successerint, Myrilla postremo — absente Dosicle — puellae poculum veneni praebens existimat se eam hoc modo necaturam esse: Th. Pr. VIII, 436 sqq.:

*τέλος τί ποιεῖ; ποῖον ἀρτύει δόλον;*
*σκύφον πότου πίμπλησι δηλητηρίου . . .*
*τῆς οὖν Ῥοδάνθης ἐκπιούσης τοῦ σκύφου,*
*εὐθὺς παρηρθρώθησεν ἡ πᾶσα πλάσις,*

---

1) Cf. Charit. I, 7, 1: *ἐπωφθαλμίασε τῷ χρυσῷ.* Adde quae disseruit Suidas s. v.

ἡ πᾶσα σὰρξ παρεῖτο, τοῦ νεκροῦ δίκην
ἔχρηζε τοῦ κινοῦντος οὐ κινουμένη.

Similis consilii — multis aliis ad irritum redactis — auctor est Cybela, ancilla Arsacae: Hel. VIII, 6 *τελευταίαν οὖν* ... ῥίψωμεν *ἄγκυραν* καὶ τὴν ἐμποδὼν γιγνομένην ἐκποδὼν ποιησώμεθα. Ubi primum vero ei assentita est domina (VIII, 7), serva pollicetur se Charicleam *veneno* interempturam esse: *φαρμάκῳ* τὴν ἐπιβουλὴν διακονήσομαι καὶ *πότῳ γεγοητευμένῳ* τὴν ἀντίδικον ἐκποδὼν ποιήσομαι.

Sed mirum in modum virgo e morte eripitur: Rhodantha a Dosicle herba[1]) qua etiam ursa enervata convaluit, ad vitam revocatur (Th. Pr. VIII, 466 sqq. 502 sqq.), Chariclea errore ancillae alterius incolumis manet, nam poculum mortis exhaurit Cybela ipsa, aliud innoxium virgo (Hel. VIII, 7, 8).

Veniamus nunc ad extrema mala quae adulescenti et puellae acciderunt.

Dum Dosicles et Rhodantha deliberant, quo confugiant, patres eorum, postquam liberos diu infecta re quaesiverunt, constituunt Delphos proficisci atque oraculum Apollinis interrogare (Th. Pr. IX, 184 sqq.). *Sine mora* Pythia responsum dat: vss. 194 sqq.

καὶ μὴ *βραδύνας μηδὲ μικρὸν ὁ τρίπους*
ἀνεῖλε τοῖς γέρουσι ταῦτα πατράσι ...

Talia responsa identidem reperiuntur in libris eroticis. Velut ap. Hel. II, 26 Apollo Pythius oraculum edit Calasiri qui eum de sorte sua rogavit. Memoratu dignum autem est et Heliodorum praedicare deum *statim* respondisse: II, 27 ὁ δὲ πολὺς τῶν περιεστώτων ὅμιλος

---

1) Comparari possunt quae narrat Hel. I, 8. cf. p. 24.

*ἀνευφήμησαν τὸν θεὸν τῆς ἐπ' ἐμοὶ παρὰ τὴν πρώτην ἔντευξιν προφητείας.*

Praeterea memorat Eust. X, 13 oraculum quod fundit Apollo, dum adsunt et patres et matres et sponsus ac sponsa. Argumentum eius non discrepat a Theod. Pr.: apud hunc interpretatur Lysippus, pater Dosiclis, responsum dei: IX, 219—223

*ὡς ἄρα κατὰ Κύπρον εἰσὶν οἱ νέοι,*
*ὡς ἄρα καὶ βιοῦντας ἴσχοιμεν βλέπειν,*
*οὓς οὔποτ' ἠλπίσαμεν ἐν βίῳ βλέπειν,*
*ὡς ἄρα συζευχθέντες ἀλλήλοις γάμῳ*
*ἡμῶν λάθοιντο . . . . . . . : .,*

apud Eust. verba Apollinis statim dilucida sunt: *ἦν ὁ χρησμὸς τοὺς παῖδας ἡμᾶς τοῖς τοκεῦσιν ἀποδιδοὺς καὶ κατεπισκήπτων τὸν γάμον* (§ 3).[1])

Oraculo edito patres continuo in Cyprum vehuntur brevique inveniunt liberos, qui poenitentes eos adeunt (IX, 270 sqq.). Quin etiam Dosicles omnem poenam suscipere vult, quia filiam a parentibus vi abduxerit: Th. Pr. IX, 292 sqq.:

*„εἰ δ' ἐγκαλεῖν βούλοιο τὴν παροινίαν,*
*ἐγὼ διδοίην τοῦ κακοῦ τὰς εὐθύνας.*
*ἰδοὺ πρόκειμαι, μαστίγου, κόλαζέ με,*
*πλήσθητι σαρκῶν, αἱμάτων κόρον λάβε.“*

Pariter Chariclea Chariclem patrem, qui eam multo ante adoptavit, orat, ut poenam quamlibet ab se repetat: *ἡ Χαρίκλεια . . . τοῖς γόνασιν τοῦ Χαρικλέους*

---

1) Non alienum est componere hoc oraculum cum Xen. Eph. 1, 6, 2, ubi Apollo Colophonius per novem versus hexametros (cf. Th. Pr. et initium idem est *τίπτε* apud utrumque) oraculum dat patribus. Et h. l. interpretantur illi responsum. Praeterea cf. Th. Pr. IX, 218: *διαγνοὺς* Xen. Eph. I, 7, 2: *διέγνωσαν*, Th. Pr. 208: *πολλοῖς λογισμοῖς*, Xen. Eph. l. l. *πολλὰ βουλευσάμενος*.

*π ρ ο σ π ε σ ο ῦ σ α*[1]) „*ὦ πάτερ*“ *ἔλεγεν* ... „*τιμώρησαι ὡς βούλει τὴν ἀθέμιτον ἐμὲ καὶ πατραλοίαν*“ (Hel. X, 38).

Manifestum autem est patres et liberos quam primum fieri potest domum redire, ut nuptiarum sollemnia celebrent. Gaudio exsultantes matres Dosiclem et Rhodantham excipiunt (Th. Pr. IX, 466 sqq.) et cum laeto populo ad templum Mercurii prosequuntur, ubi sacerdos sponsam et sponsum coniungit: Th. Pr. IX, 474 sqq.

*ὁ δὲ Ἑρμαϊκὸς ἱερεὺς ἔνθους φθάσας*
*μυστηριωδῶν ἄγγελος μηνυμάτων*
*εἰς τὸν νεὼν ἅπαντας ἐλθεῖν προτρέπει,*
*ὡς ἂν Ῥοδάνθῃ συζυγῇ Δοσικλέϊ·*
„*Ἑρμῇ γὰρ οὕτω συνδοκεῖ ποιεῖν*“, *ἔφη.*
*ἔλεξε ταῦτα καὶ κλάδους κίττου δύο,*
*ἀμφοῖν ὀρέξας ἐν χεροῖν τοῖς νυμφίοις,*
*εἰς τὸν νεὼν ἤνεγκε πάντας τοὺς ὄχλους.*
*ἐνταῦθα συζυγέντες οἱ νεανίαι* ....

Hanc quoque rem non solum apud Theod. Prodr. legimus; auctore Heliodoro ille usus videtur esse (X, 40). Hydaspes enim, pater Charicleae et idem sacerdos Solis, deos invocans adulescentem et virginem nuptiis inter se iungit: *ὁ Ὑδάσπης* .. *τῆς τε Χαρικλείας καὶ τοῦ Θεαγένους ἐπιδεδραγμένος* „*οὐκοῦν ὦ παρόντες*“ *ἔλεγεν* „*θεῶν νεύματι τούτων οὕτω διαπεπραγμένων τὸ ἀντιβαίνειν ἀθέμιτον, ὥστε ὑπὸ μάρτυσιν αὐτοῖς τε τοῖς ταῦτα ἐπικλώσασι* . . . *ξυνωρίδα ταύτην γαμηλίοις νόμοις ἀποδείκνυμι καὶ συνεῖναι θεσμῷ παιδογονίας ἐφίημι.*“

Postremo *οἱ νεανίαι συζυγέντες* magno cum clamore popularium in domum patris abeunt: Th. Pr. IX, 482 sqq.:

---

1) Cf. quoque Th. Pr. IX, 273: *καὶ π ρ ο σ π ε σ ό ν τ ε ς τ ο ῖ ν π ο δ ο ῖ ν.*

ἤχθησαν εἰς τὸν οἶκον οἵῳ τῷ κρότῳ,
οἵαις λαλαγαῖς καὶ χοροῖς καὶ κυμβάλοις;

Heliodorus autem nonnullis de aliis caerimoniis insertis narrat X, 41 Aethiopes Theagenem et Charicleam eiusque parentes σὺν εὐφημίαις καὶ κρότοις καὶ χοροῖς ἐπὶ τὴν Μερόην (i. e. caput Hydaspis) comitatos esse, ubi τὰ ἐπὶ τῷ γάμῳ μυστικώτερα φραιδρότερον celebrantur.

Paucis igitur absolvunt Heliodorus et Theodorus [1]) nuptias, cum antea saepissime in describendis rebus minimis magnam operam ac multum temporis consumant.

Hae sunt imitationes quae intercedunt inter Th. Pr. et Hel., Ach. Tat., Eust. maximeque ad res gestas pertinent. Quibus pauca addenda sunt, quae spectant ad modum scribendi, scilicet similes elocutiones et verborum coniunctiones. Apparet vel ex multis autecedentibus locis Theodorum in hac quoque re imitatorem eroticorum scriptorum esse. Sed sunt, quae adhuc proferre non potuerim, quae iam brevi conspectu ponam.

Th. Pr. V, 451 sq:

ἐκ δευτέρου ζωστῆρος ἄχρι καὶ τρίτου
πίλοις κατεσκέπαστο,

qua sententia ζωστήρ ('casta navis') etiam legitur ap. Hel. I, 1: τὸ γὰρ ἄχθος ἄχρι καὶ ἐπὶ τρίτον ζωστῆρα τῆς νέως τὸ ὕδωρ ἀνέθλιβεν.

Praeterea ad Hel. spectat Th. Pr. VIII, 205 (παρθένος)

ἄλλῃ παροιστρηθεῖσα ταῖν δυοῖν πλέον

(de amore dictum), cf. Hel. VII, 29: ὑπ' ἔρωτος οἰστρηθείς, cf. VII, 7: οἰστρηθεῖσα ὑπὸ τῆς ὄψεως, et a Musaeo v. 134 Leander nominatur:

πόθου βεβολημένος οἴστρῳ.

---

1) Similiter ap. Ach. Tat. VIII, 19 et Eust. XI, 18—19.

A Theodoro Longum lectum esse constat ex locis supra allatis. Accedit, quod habet Theodorus VIII, 315: λῆξις ὀψαρτυσίας verbum, quod non invenitur nisi apud Long. IV, 16, 1: γενόμενος ἀστικῆς ὀψαρτυσίας.

Aliquoties quoque Charito et Xenophon Ephesius laudandi mihi erant. Huc adde Th. Pr. VII, 394, ubi Bryaxes *tyrannus* de se ipso dicit:

εἶχον μὲν οὖν θρησκείαν αἰτεῖν καὶ γένος,

cf. Charit. VII, 6, 6: κατὰ τὴν ἔμφυτον θρησκείαν τῶν βαρβάρων.

Iam congruit fere Th. Pr. II, 217:

θεῖον τὸ κάλλος καὶ θεόσδοτος χάρις

Charit. II, 1, 5: οὐκ ἀκούεις τῶν ποιητῶν ὅτι θεῶν παῖδές εἰσιν οἱ καλοί.

*Proverbialiter* vero dicit Xen. Eph. II, 4, 5: μηδὲ εἰς ὀργὴν ἐμβάλῃς βαρβαρικήν, quibuscum cf. v. Th. Pr. IV, 78 sq.:

βαρβαρικῆς γὰρ ὡς τὰ πολλὰ καρδίας
ἄμφω κρατεῖν πέφυκεν ὀργὴ καὶ φόβος

(cf. IV, 101 sqq.).

Huius loci quoque esse mihi videtur aliqua disputare de circulatorum artibus ab Theod. Prodr. IV, 214 sqq. memoratis. Satyrio[1]) enim Gobryam et Artaxanem artificiis miris delectat atque exterret vss. 228 sqq: Circulatorum artes.

εἰς γυμνὸν ὤθει τὸν τράχηλον τὴν σπάθην,
καὶ κρουνὸς ἐξέβλυζεν εὐθὺς αἱμάτων,
καὶ νεκρὸς εἰς γῆν ἄθλιος Σατυρίων
κεῖται πρὸ πάντων ἐκλελυμένος φρένας . . .
ἀλλ' ἐξαναστὰς τῆς καθέδρας Γωβρύας

1) De nomine huius scurrae iocosi cf. infra s. imitationibus Luciani V. H. II.

καὶ τῷ τυχὸν θανόντι μικρὸν ἐγγίσας
„ἄνθρωπε“ φησίν „ἐξανάστα καὶ βίου·
κέλευσμα τοῦτο τοῦ μεγίστου Μιστύλου.“
ἐγείρεται γοῦν εὐθέως Σατυρίων.

Haec mirabilis narratio memoriam renovat Ach. Tat. III, 15 sqq., qui affirmat Leucippam ab latronibus interfectam esse gladio. Sed nuptum valde querentem mox Menelaus, Aegyptius quidam artifex, consolatur promittitque se puellam statim in vitam revocaturum esse, quia revera illa mortua non sit; gladio enim artificioso Satyrum socium seque usos esse III, 21, 3 sqq.: „ὁρᾷς τοῦτο τὸ ξίφος, ὡς ἔχει μηχανῆς. ἂν γὰρ ἐρείσῃ τις ἐπί τινος σώματος, φεύγει πρὸς τὴν κώπην ὥσπερ ἐς κουλεόν“ κτλ. Atque excitat Menelaus Leucippam quae mortua habebatur III, 17, 5 sq.

ἔκφρασις poculi. Iam non alienum est h. l. paulo accuratius inquirere, unde deprompserit Theodorus illam ἔκφρασιν poculi quam legimus IV, 331—411. Similem descriptionem, sed multo breviorem habet etiam Ach. Tat. II, 3, 1 sqq. (p. 60, 5 sqq. Herch.): ὁ πατὴρ ... κρατῆρα παρέθηκε τὸν ἱερὸν τοῦ θεοῦ .. ὑάλου μὲν τὸ πᾶν ἔργον ὀρωρυγμένης cf. Theod. Pr. IV, 331:

ὕλῃ μὲν ὑπέστρωτο σάπφειρος λίθος.

Pergit Ach. Tat.: κύκλῳ δὲ αὐτὸν ἄμπελοι περιέστεφον ἀπ' ἀυτοῦ τοῦ κρατῆρος πεφυτευμέναι, quibuscum cf. Th. Pr. IV, 339 sqq.:

κύκλῳ δ' ἐπ' αὐτὸ τῆς φιάλης τὸ στόμα
ἤπλωτο χρυσὸς ἐσφυρηλατημένος

et vss. 344 sqq.:

ἑώρακας γὰρ ἐμπελάσας ἐγγύθεν
τῇ μὲν σταφυλὰς ὡς ἐν ἀμπέλοις μέσαις
καλὰς πεπείρους εὐθαλεῖς πλησιρράγους,

huc adde Ach. Tat. 1. 1.: οἱ δὲ βότρυες πάντη περικρεμαμένοι.

Artifex autem in utroque poculo Bacchum insculpsit: Ach. Tat. II, 3, 2 Διόνυσός τε ἐντετύπωται τῶν βοτρύων, ἵνα τὴν ἄμπελον γεωργῇ, Th. Pr. IV, 365 sq.:

Διόνυσος δὲ τοῦ τρύγους ὁ προστάτης
πίθου νεαροῦ προσκαθιζήσας στόμα.

Praeterea fieri potest, ut Theodorus etiam Homeri (Σ 561 sqq.) et Theocriti (id. 1, 29 sqq.) descriptiones poculorum secutus sit, sed incertissimam rem in medio relinquam.[1])

Iam ad alteram huius commentationis partem transeamus.

---

## Caput II.

## Quatenus Theodorus Prodromus scriptores veteres ac Byzantinos imitatus sit.

### Pars 1.

Atque primus omnium poetarum qui apud Theodorum multum auctoritate valuerunt **Homerus** est memorandus. **Homerus.** Nam ut tum, cum litterae Graecae vigebant, poetas epicos, lyricos, scaenicos, alios scriptores carminum rerumque illud exemplum sectatos esse neque aetate Alexandrina Homeri memoriam excidisse inter omnes constat, sic etiam poetae qui erant temporibus

1) Aliquo modo inter se comparari possunt Th. Pr. IV, 348 sqq. et Σ 566 sqq., Th. Pr. IV, 357 sq. et Σ 569 sqq., Th. Pr. IV, 329 et Theocr. id. 1, 56, Th. Pr, IV, 339 sq. et Theocr. id. 1, 29 sq. et 1, 55, Th. Pr. IV, 344 sqq. et Theocr. 1, 45 sq.

Byzantinis, permulta ab Homero repetiverunt: omnibus temporibus et apud Graecos et apud Romanos Homerus plurimum valuit. Quare mirum non videatur, quod Theodorus Prodromus quoque illum imitando effinxit.

Poetam carmina Homeri diligenter legisse ex V, 96 sqq. satis apparet:

ὁ Σμυρνόθεν δὲ καὶ σοφὸς στιχογράφος
'ἁλὸς πολιῆς' τῶν ἐπῶν λέγων μέσον
ψευδῶς ἂν ὑπώπτευτο τοῖς πολλοῖς γράφειν
τοῖς τὸν τότε χροῦν τῆς ἁλὸς δεδορκόσι,
λέγειν δὲ καλῶς εἰ λέγει 'πόντος μέλας'.

Sed falso iudicat Theodorus, si dicit Homerum melius dixisse 'μέλας πόντος' pro 'ἁλὸς πολιῆς', nam consulto poeta non ponit μέλαν πόντον[1]); at 'ἁλὸς πολιῆς' semper fere invenitur de aqua tranquilla ac summa prope litus spumante (velut Α 350 et schol. ad h. l.), quod praeterit certo Theodorum.

Poeta fabulae eroticae describit VI, 195 sqq., quam vehementer amantes maereant, postquam inter se separati sunt. Hac in parte comparat Th. Pr. amantium distractionem ramo abscisso vs. 200 sq.:

οὐ γὰρ καθάπερ ἐκ φυτοῦ τμηθεὶς κλάδος
εἰς αὖθις ἐκτέθηλε καὶ ψυχὴν ἔχει,

quae verba memoriam renovant Achillis cum Agamemnone colloquentis Α 234 sqq.:

καὶ μὰ τόδε σκῆπτρον, τὸ μὲν οὔ ποτε
φύλλα καὶ ὄζους
φύσει, ἐπεὶ δὴ πρῶτα τομὴν ἐν ὄρεσσι λέλοιπεν,
οὐδ' ἀναθηλήσει.

---

1) Solum Ω 79 legimus 'μείλανι πόντῳ', sed schol. interpretatur: τῷ καὶ ἔτι νῦν καλουμένῳ μέλανι κόλπῳ ... τάχα δὲ τοῦτο τοῦ ὕδατός ἐστιν ἐπίθετον, ὡς 'μέλαν δέ ἑ κῦμα' (ε 353).

In oratione longa quam habet apud milites, Bryaxes fusius dicit de satietate omnium rerum quae aliquando veniat V, 144 sqq.:

*παντὸς μὲν ἂν γίγνοιτο πράγματος κόρος,*
*κόρος τραπέζης καὶ τρυφῆς, κόρος πόνου,*
*κόρος λυρικῆς μουσικῆς μελωδίας,*
*ὀρχήσεως δὲ τῆς ἀμύμονος κόρος* et v. 159:
*παντὸς μὲν οὖν λάβοι τις, ὡς ἔφην, κόρον.*

Brevius eadem exprimit Homerus, ex quo sine dubio fluxerunt verba Theodori, *N* 636 sq.:

*πάντων μὲν κόρος ἐστί, καὶ ὕπνου καὶ φιλότητος,*
*μολπῆς τε γλυκερῆς καὶ ἀμύμονος ὀρχηθμοῖο*[1]).

Pergit autem Th. Pr. v. 160 sq.:

*κόρον δὲ νίκης καὶ τροπῆς ἐναντίων*
*ἀνὴρ ἐραστὴς τῶν καλῶν οὐκ ἂν λάβοι,*

aptissime explicans versus Homeri 638 sq.:

*τῶν πέρ τις καὶ μᾶλλον ἐέλδεται ἔρον εἶναι*
*ἢ πολέμου. Τρῶες δὲ μάχης ἀκόρητοι ἔασιν.*

Idem Bryaxes adhortatur milites, ut fortiter pugnent

*τὸ μὲν γὰρ ἔστιν ἀνδρικῆς εὐτολμίας*
*θανεῖν πρὸ τέκνων καὶ πεσεῖν πρὸ πατρίδος* (V, 373 sq.).

Paulo aliter scriptum videmus apud Hom. O 486 sq. 494 sqq., ubi Hector sociorum alacritatem accendit:

*Τρῶες καὶ Λύκιοι καὶ Δάρδανοι ἀγχιμαχηταί*
*ἄνερες ἔστε . . . . .*

1) Heliodorus quoque hunc locum cognitum habebat, sed brevissime dicit: *ἐγὼ καὶ Ὁμήρῳ μέμφομαι .. ἄλλων τε καὶ φιλότητος κόρον εἶναι φήσαντι.* Cf. etiam Eur. frg. 212, 1: *κόρος δὲ πάντων.*

ὃς δέ κεν ὑμέων
βλήμενος ἠὲ τυπεὶς θάνατον καὶ πότμον ἐπίσπῃ,
τεθνάτω· οὔ οἱ ἀεικὲς ἀμυνομένῳ περὶ πάτρης
τεθνάμεν.

Praeterea Th. Pr. describens tempestatem maritimam sine dubio nonnulla debet Homero quem saepe ac libenter tales tempestates depinxisse scimus. Legimus apud Th. Pr. VI, 209 sqq.:

νὺξ δευτέρα μετῆλθε, καὶ θρασὺς νότος
δριμὺς προελθὼν ἐκ μέσης μεσημβρίας
κυρτοῖ μὲν εὐθὺς τῆς θαλάττης τὴν ῥάχιν [1]),
ὑψοῖ δὲ ταύτης κυμάτων πολλοὺς λόφους,
καὶ χάσμα τοῦ κάτωθε μέχρι πυθμένος.
ὁ μὲν Ποσειδῶν ἠρέθιζε τὸν νότον,
τὸν πόντον ἀντήγειρεν ὁ θράσὺς νότος ...

Ne longus sim, paucos locos Homeri similes afferam: ε 291 sqq.: (Ποσειδῶν)

ὣς εἰπὼν σύναγεν νεφέλας, ἐτάραξε δὲ πόντον
χερσὶ τρίαιναν ἑλών [2])· πάσας δ' ὀρόθυνεν
ἀέλλας

---

1) In deliciis habet Th. Pr. hanc locutionem cf. V, 93. 450. Insulsissime autem significat poeta Homericum illud νῶτα θαλάσσης Β 159. Θ 511. Υ 228. γ 142. δ 313 etc. et Eur. Iph. Taur. 1445: πόντου νῶτα, Hel. 129: ποίοισιν ἐν νώτοισι ποντίας ἁλός; 774: πόντου 'πι νώτοις ἅλιον ..., nam ῥάχις proprie dicitur de dorso bestiarum (cf. Hom. I 208: σιάλοιο ῥάχιν, Nonn. 1, 137 etc.), translate primum ap. Herod. 3, 54 ὄρεος ῥάχις. — Praeterea adhibet Theodorus vocem ῥάχιν coniunctam γῆς VII, 64, vestigiis ingrediens Iph. Taur. 46: χθονὸς νῶτα σεισθῆναι, 161: γαίας ἐν νωτίοις et Georg. Pisid. Bell. Avar. 437:

τὰ νῶτα τῆς γῆς εὐφόρως ἐβάστασεν.

2) Memorat etiam Theodorus tridentem Neptuni V, 423 sqq.:

ὁ πόντον ὑψῶν τὸν πλατὺν καὶ τὸν μέγαν
τῆς σῆς τριαίνης τῷ τανυσμῷ καὶ μόνῳ
καὶ πάλιν ἱστῶν καὶ κατάγχων τὴν ζάλην (invocatur h. l. Neptunus a Bryaxe).

παντοίων ἀνέμων, σὺν δὲ νεφέεσσι κάλυψεν
γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον· ὀρώρει δ' οὐρανόθεν
νύξ.
σὺν δ' Εὖρός τε Νότος τ' ἔπεσε Ζέφυρός τε
δυσαής
καὶ Βορέης αἰθρηγενέτης, μέγα κῦμα κυλίνδων.

λ 243/4:
πορφύρεον δ' ἄρα κῦμα περιστάθη οὔρεϊ ἶσον
κυρτωθέν ... cf. Δ 426: κυρτὸν ἐὸν κορυφοῦται.

λ 399 sq.:
ἠέ σέ γ' ἐν νήεσσι Ποσειδάων ἐδάμασσεν
ὄρσας ἀργαλέων ἀνέμων ἀμέγαρτον ἀϋτμήν.

Nec raro memorat Th. Pr. πνοὰς τῶν ἀνέμων, ut V, 428 (Ποσειδῶν)

καὶ δουλαγωγῶν τὰς πνοὰς τῶν ἀνέμων

(cf. VI, 324. VII, 73), quam locutionem ex Homero et poetis aliis epicis desumptam esse dilucidum est, cf. *P* 55 sq., Hes. Theog. 253. 268.

His similitudinibus addam aliquas in brevi conspectu positas.

Th. Pr. iudicat de sole VI, 2: ἥλιος
ἄνω τὸν ἀκάμαντα δίφρον ἑλκύσας.

Ni fallor, poeta imitari vult Hom. Σ 239:
ἠέλιον δ' ἀκάμαντα βοῶπις πότνια Ἥρη
πέμψεν ...

et ib. 484 (Vulcanus effinxit in scuto Achillis)
ἠέλιόν τ' ἀκάμαντα σελήνην τε πλήθουσαν.

Exemplum Homeri praeterea exprimere Theodorus videtur I, 433:

ὕπνου μετέσχον ἄχρις αὐγῆς ἡλίου,

quae verba frequenter inter se coniunguntur ab Ho-

mero, velut *X* 134 sq. εἴκελος αὐγῇ ... ἠελίου ἀνίοντος, *Π* 188, *Θ* 480. *P* 371 *β* 181. ζ 98. λ 498. 619 μ 176.

Rhodantha vero, postquam Dosiclem valde lugentem consolata est

(καὶ) τὸ πρόσωπον τοῦ φίλου Δοσικλέος
ἐκ τῶν ῥεόντων ἐξεμόργνυ δακρύων
(III, 527 sq.).

Saepissime verba similiter[1]) inter se conexa inveniuntur apud Homerum, velut *Σ* 123 sq.:

ἀμφοτέρῃσιν χερσὶ παρειάων ἁπαλάων
δάκρυ' ὀμορξαμένην,

λ 527: δάκρυά τ' ὠμόργνυντο,

λ 529 sq.: οὔτε παρειῶν
δάκρυ' ὀμορξάμενον (cf. ϑ 88).

At semel — atque in exitu versus — legimus activum huius verbi aeque atque loco Theodori allato, *E* 416: ἀπ' ἰχῶρ χειρὸς ὀμόργνυ.

Iuvat autem poetam de multis lacrimis hoc modo dicere III, 86:

ϑερμῶν δὲ πηγὰς ἐστάλαξε δακρύων
(cf. II, 44)

sive ineptissime III, 488

ἔρραινε πικρὰ ῥεῖϑρα ϑερμῶν δακρύων

(cf. praeterea I, 477. III, 158 [2]), VI, 440). Quamquam locutio πηγαὶ sive ῥεῖϑρα δακρύων ap. Homerum non exstat, h. l. illum usum sermonis explicare liceat, ut

---

1) Notandum est Th. Pr. constructionem ab Homero alienam adhibere:

Hom. ὀμόργνυσϑαι δάκρυα genitivo παρειάων apposito, Th. Pr. ὀμοργνύναι πρόσωπον apposito ἐκ τῶν δακρύων.

2) δάκρυ ϑερμὸν ἐκχέας τῶν ὀμμάτων, similiter legimus ap. Georg. Pisid. Bell. Avar. 157:

ἔπειτα πυκνὸν ἐκχέοι τὸ δάκρυον.

omnia quae sunt dicenda de lacrimis, simul absolvam. Dubium enim non potest esse, quin Th. Pr. consuetudinem poetarum scaenicorum secutus sit qui saepissime iisdem vel similibus verbis utuntur. Exempli causa ponam

Aesch. Prom. 400 sq.: παρειὰν
νοτίοις ἔτεγξα παγαῖς,
Ag. 887: κλαυμάτων ἐπίσσυτοι πηγαὶ κατεσβήκασιν.
Soph. Ant. 803:
ἴσχειν δ' οὐκέτι πηγὰς δύναμαι δακρύων,
Trach. 852: ἔρρωγεν παγὰ δακρύων
ib. 919: δακρύων ῥήξασα θερμὰ νάματα.
Eur. Alc. 1067 sq.: ἐκ δ' ὀμμάτων
πηγαὶ κατερρώγασιν,
Herc. 449 sq.: δακρύων ὡς οὐ δύναμαι κατέχειν
γραίας ὄσσων ἔτι πηγάς
ib. 1354 sq.: ἀπ' ὀμμάτων
ἔσταξα πηγάς.

Contra verba θερμὰ aut πικρὰ δάκρυα deprehendimus iam apud Homerum, velut *H* 426: δάκρυα θερμὰ χέοντες, similiter δ 422 sq., τ 362, δ 153:
αὐτὰρ ὁ πικρὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον εἶβεν.

Plerumque vero Th. Pr. coniungit σταλάττειν δάκρυα (cf. l. l. et III, 302. VI, 161) exemplum Euripides sequens Hipp. 737 sq. Hel. 633: καὶ δάκρυ σταλάσσω.

Insulse quoque scribit Th. Pr. VII, 272:
ἀλαλαγὴ σύμμικτος ὄμβροις δακρύων,
quibus verbus cf. Nonn. 16, 345: ὄμβρῳ δακρυόεντι, item 32, 297, πολύδακρυν ὄμβρον 16, 326.

Sed ad Homerum redeamus! Voce κύων qua significatur impudentia hominis, utitur Th. Pr. III, 286 sq. (Ῥοδάνθη)

καὶ τῇ παλάμῃ τοῦ παλαμναίου κυνὸς
συνεκλιποῦσα τοῦ χιτῶνος τὸ πλέον

perinde ac non raro Homerus, ut *Z* 344 et 356, ubi Helena seipsam ita nominat:

δᾶερ ἐμεῖο κυνὸς κακομηχάνοιο κρυοέσσης·
εἵνεκ' ἐμεῖο κυνὸς καὶ Ἀλεξάνδρου ἕνεκ' ἀρχῆς

et *X* 345 quo loco Hector ab Achille appellatur κύον (cf. *Θ* 299. *N* 362). Poetam autem h. l. Homerum imitatum esse ea de causa verisimillimum est, quia contra legem, quae rarissime neque temere laedi solet, in ultima syllaba versus accentus positus est.

In epulis delectantur hospites Glauconis cantu ac saltatione II, 106 sqq. Homerus ipse quoque censet ita cenam optime exornari *α* 152:

μολπὴ δ' ὀρχηστύς τε· τὰ γάρ τ' ἀνα-
θήματα δαιτός.

Iam Th. Pr. V, 444:

οὐ μικρὸς αὐτοὺς ἀνθυπέδραμε τρόμος

aliquo modo componi potest locutioni Homericae πάντας ἕλεν τρόμος (*T* 14) et ὑπὸ τρόμος ἔλλαβε γυῖα (*Γ* 34. *Θ* 452. *σ* 88).

Neque aliter iudicandum esse puto de Th. Pr. VI, 105:

πικρὰν ἑαυτῷ τὴν σφαγὴν ὑπαρτύσας,

nam saepe Homerus usurpat gemina verba, velut v. 241 sq.:

μνηστῆρες δ' ἄρα Τελεμάχῳ θάνατόν τε
μόρον τε
ἤρτυνον (cf. *π* 448, *ω* 153.).

Etiam hanc formam dicendi Theodorum ex Homero repetivisse verisimile est VI, 131 (οἶκτος)

οὐ τῶν ἐν ἄνθει τῆς μέσης ἡλικίας,

quam metaphoram Homerus non raro adhibet, velut

*N* 484: καὶ δ' ἔχει ἥβης ἄνθος, ita ut et alii scriptores ea utantur.

Sine dubio autem Theodorus meminit III. 5:

ἀχλὺν περιττὴν τοῖς βλεφάροις ἐγχέων

Homeri *Υ* 321:

αὐτίκα τῷ μὲν ἔπειτα κατ' ὀφθαλμῶν χέεν ἀχλύν,

quibus praeterea cf. *Υ* 341. *E* 127. *O* 668. *η* 41.

Iam componere licet Th. Pr. III, 335 (s. f. v.)

καὶ τοίνυν ἐλθὼν ἐγγύθεν

cum *E* 72:

τὸν μὲν Φυλεΐδης δουρίκλυτος ἐγγύθεν ἐλθὼν

et *H* 219:

Αἴας ἐγγύθεν ἦλθεν.

Homerum quoque imitatur Theod. I, 274:

ῥίψας ἐμαυτὸν κύμβαχον κατὰ κλίνης [1]),

*E* 585 sq.: ἔκπεσε δίφρου

κύμβαχος ἐν κονίῃσιν.

Sponsus, postquam Rhodantham inopinato repperit, exclamat VIII, 376:

ὕπαρ τὸ παρόν, οὐκ ὄνειρος ἡ θέα.

Similiter componit Hom. *τ* 547:

οὐκ ὄναρ, ἀλλ' ὕπαρ ἐσθλόν, ὅ τοι τετελεσμένον ἔσται

*υ* 89 sq.: αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ

χαῖρ', ἐπεὶ οὐκ ἐφάμην ὄναρ ἔμμεναι,

ἀλλ' ὕπαρ ἤδη [2]).

In deliciis habet Theod. Pr. verba δοῦλον sive

1) Sine dubio legit Theodorus interpretationem Suidae s. v. ἐπὶ κεφαλὴν πεσὼν καὶ ἄνω τοὺς πόδας.

2) Praeterea afferam Ioann. Maurop. p. 1192 A:

ὄναρ θεωρῶν, ὡς ἔοικεν, οὐχ ὕπαρ.

ἐλεύθερον φῶς[1] (VI, 284. 255. VII, 28) et ἡμέραν ἐλευθέραν (VII, 302. 28), quae componi possunt cum Homericis δούλιον vel ἐλεύθερον ἦμαρ.

Adiectivum λαρός quod valet ἡδύς, Th. Pr. II, 144 de vino usurpat:

λαρὸν δὲ κιρνᾷ τοῖς ξένοις πιεῖν πόμα

eodem modo ac saepius Homerus et epici poetae, velut β 350.

Etiam verbum πολυήρατος quo utitur Th. Pr. in versibus hexametris IX, 196 sine dubio fluxit ex Hnmero, cf. ο 126. 366. ψ 354.

Sed desinam de similitudinibus disputare quae exstant inter Theodorum et Homerum. Satis enim demonstrasse videor, illum saepe vestigia Homeri persecutum esse.

**Hesiodus.** Incertissimum est, num a Theodoro **Hesiodus** lectus sit, nam quamquam nonnullae exiguae similitudines exstant, tamen unam glossam afferam quam deprehendimus Theog. 521:

δῆσε δ' ἀλυκτοπέδησι Προμηθέα ποικιλόβουλον

et ap. Th. Pr. IX, 204 in illo oraculo versibus hexametris inclusis:

δμήσατο θειοθέτοιο ἀλυκτοπέδησι σιδάρου.

Nullo enim alio loco similem constructionem verborum invenias.

**Poetae tragici.** Accedamus iam ad **poetas scaenicos** de quibus Theodorum Pr. multa deprompsisse iam supra vidimus. Memoratu autem dignissimum est hunc poetam raro Aeschylo, multo rarius Sophocle, praecipue Euripide usum esse. Hac in re Th. Pr. consentit cum aequa-

---

1) Cf. etiam Eur. Hec. 368: ἐλεύθερον φέγγος ἀφίημι, cf. v. 56.

libus quos item summo ardore in tragoediis Euripidis versatos esse constat.

Incipiamus igitur ab **Aeschylo,** ita ut ex ordine tragoediarum apud Byzantinos noto imitationes enumeremus. **Aeschylus.**

Prometheus. Prom.

1) De amore inflammante amantes dicit Th. Pr. II, 463 sq.:

*ἔρως δὲ θάλποι καὶ πόθου θεία δρόσος*
*ὑμῶν δροσίζοι τὴν φίλην συζυγίαν*

similiter atque Aesch. Prom. 590 sq.: (*Ἰναχείας*)

*ἣ Διὸς θάλπει κέαρ*
*ἔρωτι*

et v. 649 sq.: *Ζεὺς γὰρ ἱμέρου βέλει*
*πρὸς σοῦ τέθαλπται.*

2) Th. Pr. VI, 395 (Dosicles per ironiam loquitur):

*τὸ δ' Ἑρμαϊκὸν οὐ διέψευσται στόμα*

quibus cf. Prom. 1034 sq.:

*ψευδηγορεῖν γὰρ οὐκ ἐπίσταται στόμα*
*τὸ Δῖον.*

Septem. Sept.

Th. Pr. III, 294 sq.:

*ὕπνος ταῖς κόραις*
*χρόνιος ὀψὲ καὶ μόγις προσιζάνων,*

cf. Sept. 659 sq.:

*φίλου γὰρ ἐχθρά μοι πατρὸς μέλαιν' Ἀρὰ*
*ξηροῖς ἀκλαύτοις ὄμμασιν προσιζάνων.*

Persae. Pers.

Th. Pr. VII, 3:

*κλοιοὶ σιδηροῖ καὶ σφυρήλατοι πέδαι*

cf. Aesch. Pers. 747: *καὶ πέδαις σφυρηλάτοις.*

Ag. Agamemnon.

Th. Pr. II, 438:

*εἰ γὰρ ἀποστέρξειε* (sc. *πατὴρ Ῥοδάνθης*)
*τυχὸν τὸν λόγον*

optime comparari potest Aesch. Ag. 499, ubi chorus dicit:

*τὸν ἀντίον δὲ τοῖσδ' ἀποστέργω λόγον.*

Utroque enim loco significant vocabula 'verbum repudiare sive abominari'.

Haec sunt quae de Theodoro Pr. imitatore Aeschyli proferam. Videmus igitur hunc poetam imprimis ex Prometheo hausisse quae tragoedia apud Byzantinos lubentissime legebatur, sed aliis locis allatis non probari, poetam has fabulas legisse.

At minimum auctoritate valuit apud Theod. Pr. Sophocles. **Sophocles**, ex cuius tragoediis haec fluxisse statuo.

Ai. Aiax.

1) Th. Pr. I, 483:

*ὁ δ' οἰκτρὸν ἐθρήνησε τὴν ὁμευνέτιν,*

cf. in eadem sede versus ap. Soph. Ai. 501:

*ἴδετε τὴν ὁμευνέτιν.*

Nullo autem alio loco femininum exstare videtur (sed masculinum ap. Eur. Med. 953. Ion. 894.)

2) Th. Pr. IV, 243 (qui versus quater decies iteratur):

*Ἥλιε, διφρεῦ ἅρματος πυροτρόχου*

cf. Ai. 857:

*τὸν διφρευτὴν ἥλιον προσεννέπω.*

El. Electra.

1) Th. Pr. II, 355:

*θανούμενον κήδευε χερσὶ γνησίαις*

cf. El. 1141:

*ἀλλ' ἐν ξέναισι χερσὶ κηδευθεὶς τάλας*

2) Th. Pr. VIII, 259:

*ἄσιτος οὕτως ἐνθακεύων τῷ θρόνῳ*

cf. El. 267:

*ὅταν θρόνοις Αἴγισθον ἐνθακοῦντ' ἴδω.*

Verisimile igitur est Theodorum tragoediarum Sophoclis tantum primas (Aia. et El.) cognitas habere.

Iam ad **Euripidem** veniamus. Etiam hoc loco mihi esse optimum videtur singulas imitationes ex ordine fabularum tradito adnotare, sed ita ut omnes consimiles coniunctiones verborum simul eo loco afferam, quo primum mihi occurrerunt. **Euripides.**

Hecuba. Hec.

1) Primum mihi pauca dicenda sunt de inferiis quas Glaucon filio Stratoclis amici afferre constituit Th. Pr. II, 46 sqq.:

*„εἰς αὔριον μὲν τῷ θανόντι παιδίῳ*
*κοινῇ σὺν ἡμῖν", εἶπεν ὁ Γλαύκων, „θύσεις*
*χοάς".*

Postquam autem hospites apud Glauconem magnifice epulati sunt, hic promisso stat III, 79 sqq. Quas inferias poetam describentem permulta repetivisse contendo ex Eur. Hec. 521 sqq., ubi Talthybius narrat, quomodo filius Achillis manes patris expiaverit.

Priusquam vero illi ab sacrificio initium capiunt, silentium fieri iubent: Th. Pr. III, 89:

*Γλαύκων δὲ πᾶσιν ἠρεμεῖν ἐπιτρέπων,*

Hec. 529 sq.: (*παῖς Ἀχιλλέως*)

*σημαίνει δέ μοι*
*σιγὴν Ἀχαιῶν παντὶ κηρῦξαι στρατῷ.*

Deinde uterque poculum tollens: Th. Pr. III, 90:

λαβὼν φιάλην ἀκράτου πληρεστάτην
(cf. IV, 320. V, 418),

Hec. 527: πλῆρες δ' ἐν χεροῖν λαβὼν δέπας,
mortuum invocat Th. Pr. III, 92. 96:

„ὦ τέκνον" (εἶπε) „τοῦ φίλου Στρατοκλέος,
ταύτας θανόντι τὰς χοὰς τέθυκά σοι",

Hec. 534 sq.:

ὁ δ' εἶπεν· „ὦ παῖ Πηλέως, πατὴρ δ' ἐμός
δέξαι χοάς μου τάσδε κηλητερίους,"

cf. etiam v. 529: αἴρει ... χοὰς θανόντι πατρί.
Sacrificio autem confecto poetae pergunt Th. Pr. III, 98: ἔλεξε ταῦτα ...,
Hec. 542: τοσαῦτ' ἔλεξε[1]).

2) Th. Pr. IV, 271:

σοὶ νῆμα Σηρῶν, σοὶ λινόκλωστον φάρος

cf. Eur. Hec. 1081 sq.:

ναῦς ὅπως ποντίοις πείσμασι, λινόκροκον
φᾶρος στέλλων.

3) Th. Pr. VII, 231:

ἐρῶ δ' ὅμως, Μύριλλα, καὶ τί γὰρ πάθω;

(cf. II, 81. IX, 259). Hec. 614:

οὐκ ἂν δυναίμην· ὡς δ' ἔχω· τί γὰρ πάθω;

Phoen. 895: τὸ μέλλον, εἰ χρή, πείσομαι· τί γὰρ πάθω;

4) Th. Pr. I, 157:

κουφιεῖς με τῶν μακρῶν στεναγμάτων
et I, 429

ὕπνῳ τὸ μακρὸν κουφιοῦμεν τῶν πόνων

cf. Hec. 104: οὐδὲν παθέων ἀποκουφίζουσ'
et Or. 1341:

οἴκτιρον ἡμᾶς κἀπικούφισον κακῶν.

---

1) Cf. Th. Pr. V, 434, ubi Bryaxes Neptuno sacra fecit:
τοσαῦτά φησι ...

5) Th. Pr. II, 318:

ὡς ναῦς ἀνερμάτιστος ἐν κλυδωνίῳ

Hec. 48: δούλης ποδῶν πάροιθεν ἐν κλυδωνίῳ.

De multis malis dicit Th. Pr. VI, 495:

τῷ μὲν Δοσικλεῖ τηλικοῦτος ὁ κλύδων.

Sine dubio imitatur poeta tragicos scriptores qui saepissime verbum eadem sententia adhibent ut Aesch. Pers. 559 κλύδων κακῶν, Eur. Med. 362. Hec. 115. Phoen. 873. Soph. O. R. 1527.

6) Th. Pr. III, 157 scribit contra usum dicendi veterum scriptorum atque ineptissime:

ἐφάπτεται δὲ τοῖν ποδοῖν καθημένου

(similiter III, 168. VIII, 15. IX, 273)[1]. Fortasse imitari voluit poeta Eur. Hec. 245 (Ulixes):

ἥψω δὲ γονάτων τῶν ἐμῶν ταπεινὸς ὤν;

7) Th. Pr. I, 292 (Cratander loquitur de mortuae Chrysorrhoae patre)

ὤμοι, πάτερ δύστηνε δυστήνου κόρης,

similiter legimus Hec. 45 sq., ubi Polydorus loquitur:

δυοῖν δὲ παίδοιν δύο νεκρὼ κατόψεται
μήτηρ, ἐμοῦ τε τῆς τε δυστήνου κόρης.

8) Th. Pr. III, 98 (Glaucon sacrificans)

ἔλεξε ταῦτα καὶ χαμαὶ κλίνας γόνυ

cf. Hec. 561 (Polyxena quae morti destinata est):

καὶ καθεῖσα πρὸς γαῖαν γόνυ[2]).

Manifestum autem est Theodorum etiam schol. ad h. l. usum esse quod interpretatur καθεῖσα: κλίνασα.

9) Th. Pr. perinde atque Eur. in lamentationibus lubentissime asyndeta adhibere solet. Th. Pr. I, 216 sq.:

---

1) Item inficete: καὶ προσπεσόντες τοῖν ποδοῖν ἑκατέρου, at optime Eur. Or. 1332: ἱκέτης γὰρ Ἑλένης γόνασι προσπεσών.

2) Cf. praeterea Iph. Taur. 332. Hec. 1150.

ἄνυμφος, ἀστόλιστος...
Hec. 416: ἄνυμφος, ἀνυμέναιος...
Cf. etiam Th. Pr. VI, 274 sq. 373 sq. I, 92 sq. Eur. Hec. 669. 691. Or. 310. Troad. 1186. 1313. Alc. 173. Iph. Taur. 220.

10) Cratander clamat I, 191:

καὶ τί γάρ μοι ζῆν ἔτι;

quia amata virgo necata est. Frequentissime reperiuntur tales locutiones imprimis ap. Eur., quas collegerunt Brambsius l. l. p. 66 et Neimkeius l. l. p. 18. 14. 40 adnot. 2.

Or. Orestes.

1) Th. Pr. III, 114 nominat Gobryam, satrapen Mistyli: τὸν αἱμοχαρῆ, τὴν δρακοντώδη κόραν·. Exemplum ei fuisse apertum est Eur. Or., ubi ipse Orestes significat Furias v. 256:

τὰς αἱματωποὺς καὶ δρακοντώδεις κόρας.

2) Th. Pr. IV, 504:

ἔρρωσο, τοὺς σοὺς μὴ παρατρέχων ὅρους
(cf. IV, 50).

similiter Or. 443:

κᾆτ' οὐχὶ φεύγεις γῆς ὑπερβαλὼν ὅρους

ib. 1644: Ὀρέστα, γαίας τῆσδ' ὑπερβαλόνθ' ὅρους.
Dubium vero esse non potest, quin Theod. etiam schol. ad h. l. legerit ὑπερβαλών: ὑπερβάς, παρελθών.

3) Contra legem accentus reperitur ap. Th. Pr. I, 176 in fine versus: ἡσύχῳ ποδί, quam locutionem ex Eur. Or. 136 fluxisse demonstravit Brambsius l. l. p. 66. Multo versimilius autem mihi videtur esse, quia Euripides in deliciis habet gemina verba in exeunte versu posita, velut Med. 217: ἀφ' ἡσύχου ποδός, Bacch. 647: ὑπόθες ἥσυχον πόδα. Phoan. 148: ὑστέρῳ

ποδί. 834: τυφλῷ ποδί, 1323: κοινῷ ποδί. 302 sq.: γεραιῷ ποδί. Hec. 1039: λαιψηρῷ ποδί. 1050: παραφόρῳ ποδί. Or. 1505: ἐπτοημένῳ ποδί.

4) Th. Pr. II, 455:

„θεῶν λέγεις πρόνοιαν“ ὁ Γλαύκων ἔφη

simillime I, 157. III, 75. VIII, 321 et Eur. Or. 1179:

θεοῦ λέγεις πρόνοιαν· ἀλλὰ ποῦ τόδε;

5) Th. Pr. VI, 56:

ψυχὴν συνεξέρρηξεν αὐτῷ τῷ λόγῳ.

Etiam haec verba saepe ap. Eur. offendimus, ut Or. 864: ἢ διὰ σιδήρου πνεῦμ' ἀπορρῆξαί με δεῖ, Troad. 756: πεσὼν ἀνοίκτως, πνεῦμ' ἀπορρήξεις σέθεν, Iph. Taur. 974: ἐπώμοσ' αὐτοῦ βίον ἀπορρήξειν θανών.

6) Th. Pr. VIII, 256:

καὶ τὸ πρόσωπον τῆς ἐφεστώσης τύχης,

paulo aliter Or. 1024:

φέρειν ἀνάγκη τὰς παρεστώσας τύχας

(cf. Hel. 484 sq.).

7) Th. Pr. II, 476:

συντελεσταὶ τῶν ἐμῶν βουλευμάτων[1]).

Idem exitus versus legitur ap. Eur. Or. 1085. El. 1109. Med. 769. 1079. Suppl. 1050. Hel. 1418.

8) Th. Pr. I, 104 (de amore iudicat)

καὶ πῦρ ἀνάψει λάβρον ἐν τῇ καρδίᾳ,

similiter de ira Or. 697:

ὅμοιον ὥστε πῦρ κατασβέσαι λάβρον.

9) Th. Pr. III, 419: μυρίους στέγεις πόνους. Haec verba ex Euripide orta esse mihi persuasum est, nam saepissime invenimus velut Or. 1615:

. . . . . . . . πόνους πονήσας μυρίους.

1662: μυρίοις πόνοις. 689: πόνοισι μυρίοις ἀλώ-

1) Comparari potest Soph. El. 1381:
ἀρωγὸς τῶνδε τῶν βουλευμάτων.

μενος, cf. praeterea Hel. 603. Herc. 1275. 1353. Heraclid. 331. Contra apud alios scaenicos poetas alia verba coniuncta sunt cum μυρίοι, velut Aesch. Prom. 512: μυρίαις πημοναῖς, 541: μυρίοις μόχθοις, Soph. O. R. 536: μυρίων κακῶν, Trach. 1101: μόχθων μυρίων.

10) Pari modo deprompsit ex Eur. verbum χιλιόναυν, nam nisi apud hunc non invenitur. Componantur Th. Pr. IV, 466:

χιλιόναυν ὡπλίσας ἐκ πόντου στόλον

(similiter V, 224: μυριόναυν στόλον) cum Or. 352:

χιλιόναυν στρατὸν ὁρμήσας et Rhes. 261:

χιλιόναυν ἦλυθ' ἔχων στρατειάν.

11) Verbum παρεῖμαι Th. Pr. adhibet eadem sententia ('laxari vel remitti') atque non raro Eur., velut VIII, 446: ἡ πᾶσα σὰρξ παρεῖτο, VIII, 505: τὴν σάρκα πᾶσαν τῆς παρειμένης κόρης, VIII, 525: καὶ μελῶν παρειμένων (cf. praeterea IX, 32. 71. 73. 78). Eur. Or. 210: τῷ λίαν παρειμένῳ, ib. 881: κατηφῇ καὶ παρειμένον νόσῳ. Phoen. 852: κόπῳ παρεῖμαι, Alc. 204: παρειμένη. Herc. 1037: ὕπνῳ παρειμένος, Suppl. 1076. Verbum autem ex scriptoribus medicinae disciplinae desumptum esse constat (cf. Hipp. epid. 4, 37).

Phoen.

## Phoenissae.

1) Th. Pr. I, 217 sq.:

οὐδ' ὁ σὸς φυτοσπόρος
ἀνῆψεν ἐν σοὶ νυμφικὴν δᾳδουχίαν

cf. Phoen. 344 sq. (Iocaste loquitur):

ἐγὼ δ' οὔτε σοι πυρὸς ἀνῆψα φῶς
νόμιμον ἐν γάμοις.

2) Th. Pr. V, 13:

εἰς ἓν συνελθεῖν εὖ παρεσκευασμένους.

Phoen. 462:

εἰς ἓν συνελθεῖν ὄμματ' ὄμμασιν διδῷ[1])

3) Th. Pr. III, 383 sq.:

αἰχμάλωτος εἰς ὕψος τόσον
οὐκ ἄν ποτ' ἀρθῇ

cf. Phoen. 404:

οὐδ' εὐγένειά σ' ἦρεν εἰς ὕψος μέγα.

4) Th. Pr. II, 219:

τίς ἀχάριστος εἰς θεῶν θείαν χάριν;

similiter Phoen. 1757 (Antigona loquitur):

χάριν ἀχάριτον[2]) εἰς θεοὺς διδοῦσα.

5) Th. Pr. I, 1:

ἤδη τὸ τετράπωλον ἡλίου δίφρον,

quibuscum quodammodo componi potest Phoen. 1562 sq.:

εἰ τὰ τέθριππά γ' ἐς ἅρματα λεύσσων
ἀελίου.

6) Th. Pr. IV, 468:

ἤθροισας ἁδρὰν χερσομάχων ἀσπίδα

cf. Phoen. 78:

πολλὴν ἀθροίσας ἀσπίδ' Ἀργείων ἄγει.

7) Adiectivum ἄθλιος geminatum invenitur ap. Th. Pr. IV, 188: ἐγκυμονῶν ἄθλιος ἄθλια βρέφη, I, 346: λίθῳ βαλὼν ἄθλιος ἀθλίαν κόρην (cf. etiam I, 36, 195) perinde atque ap. Eur. Phoen. 1701:

ὦ φίλα πεσήματ' ἄθλι' ἀθλίου πατρός.

8) Th. Pr. III, 458:

ἢ τὸ ξίφος γοῦν ἐμβαλὼν ἐπ' ἐγκάτοις

---

1) Cf. etiam Georg. Pis. Exp. Pers. I, 201:

τὸ πλῆθος εἰς ἓν εὐτόνως συνέτρεχεν

et Bell. Avar. 335:

εἰς ἓν μέρος συνῆλθον ἐκ τόπων δύο.

2) Cf. etiam Th. Pr. III, 387: ἄχαρις .. ἡ χάρις. Eur. Iph. Aul. 566. Aesch. Prom. 545. Ag. 1545.

(cf. II, 314 sq., 359. VI, 103). Eandem locutionem deprehendimus Phoen. 594 sq.:

. . . . . . *εἰς ἡμᾶς ξίφος*
*φόνιον ἐμβαλὼν* . . . et Med. 1325:
*τέκνοισι σοῖσιν ἐμβαλεῖν ξίφος.*

9) Ex scholiis vero in Eur. Phoen. quae Theodorum legisse apertum est, sine dubio haec desumpta sunt. Th. Pr. VIII, 278 significatur *τύχη*

*ὡς βαρυδαίμων, ὡς ὀδυρμῶν ἀξία.*

Utitur autem Th. Pr. schol. Phoen. 1345: *ἔστι δὲ βαρυδαίμων ὁ βαρεῖαν ἔχων τύχην*, atque conectit audacter '*τύχη βαρυδαίμων*'.

Hipp. Hippolytus.

1) Th. Pr. IV, 6: (*νεωκόρους*)

*φύλλοις πίτυος καὶ δάφνης ἐστεμμένους*

cf. Eur. Hipp. 806 sq.:

*τί δῆτα τοῖσδ' ἀνέστεμμαι κάρα*
*πλεκτοῖσι φύλλοις* (cf. praeterea Th. Pr. IV, 395 sq., Alc. 759. Bacch. 313. 341. frg. 284, 24 sq.). Neque ignorare videtur Theod. schol. ad Hipp. 806: *ἀνέστεμμαι κάρα: ἔθος γὰρ ἦν τοὺς ἐξ ἱεροῦ στελλομένους στέφεσθαι.*

2) Th. Pr. III, 391:

*ἐπεὶ γὰρ ἡ τεκοῦσα καὶ θρεψαμένη*

optime comparari potest cum Hipp. 628:

*προσθεὶς γὰρ ὁ σπείρας τε καὶ θρέψας πατήρ.*

3) Etiam has locutiones ex Hipp. fluxisse puto Th. Pr. I, 176:

*προβὰς δὲ πρὸς τοὔμπροσθεν ἡσύχῳ ποδί*

et I, 262: *ἔνδικον εἰς τοὔμπροσθεν ὑπέλθῃς φόνον*, cf. Hipp. 1228 (in eadem sede versus):

*προυφαίνετ' ἐς τοὔμπροσθεν, ὥστ' ἀναστρέφειν.*
Huc adde Th. Pr. VIII, 296:

*εἴλυστο δ' εἰς τοὔπισθεν αἰδοῖ καὶ φόβῳ*

(cf. VII, 306) Eur. Hipp. 1221 sq.:

*ἕλκει δὲ κώπην ὥστε ναυβάτης ἀνὴρ*
*ἱμᾶσιν εἰς τοὔπισθεν ἀρτήσας δέμας.*

4) Th. Pr. III, 371: *ἀργύρου, χρυσοῦ βάρος* item atque Hipp. 617: *χρυσοῦ βάρος.*

5) Locutio apud eroticos scriptores usitatissima *κέντρα ἔρωτος* invenitur quoque apud Theod. II, 303:

*εἰ μὲν τὰ πικρὰ τῶν ἐρώτων κέντρια*

et ap. Eur. Hipp. 38 sq.: *κἀκπεπληγμένη*
*κέντροις ἔρωτος ἡ τάλαιν' ἀπόλλυται,*

et v. 1303: *δηχθεῖσα κέντροις, παιδὸς ἠράσθη σέθεν.*

## Medea. Med.

1) Th. Pr. I, 150:

*θηλυπρεπὴς γὰρ ἡ ῥοὴ τῶν δακρύων*

et II, 361 sq.:

*γυνὴ γὰρ ἂν ἕτοιμος εἰς τὸ δακρύειν,*
*μήτηρ πρόχειρος εἰς τὸ πολλὰ δακρύειν*

sequitur Med. 928:

*γυνὴ δὲ θῆλυ κἀπὶ δακρύοις ἔφυ.*

Theodorum autem Euripidem imitari ex eo satis intellegi potest quod ex schol. ad. h. l. nonnulla verba deprompsit: *γυναικεῖον γένος . . ἕτοιμον εἰς δάκρυα·* Argumentum vero gravissimum esse mihi videtur, quod poeta h. l. ad similes locos qui exstant ap. poetam Christi patientis (v. 748. 357. 725 sq. ubi etiam legimus verba schol. Eur. '*γυναικεῖον γένος* vel *φῦλον*') respicere non vult.

2) Th. Pr. VI, 39:

*ἦν οὖν ἰδεῖν θέαμα δακρύων γέμον,*

quibuscum conferam Med. 1167:

*τοὐνθένδε μέντοι δεινὸν ἦν θέαμ' ἰδεῖν*

et Troad. 1157:

*λυπρὸν θέαμα κοὐ φίλον λεύσσειν ἐμοί.*

Abhorret autem Theod. VII, 218 ab lege accentus versuum: *τρίχας προΐσχων, ὦ θεοί, καλὰς ἰδεῖν* fortasse sequens Med. 1167 aut illam formulam Homericam *καλὰς ἰδέσθαι* paulo commutatam.

3) Geminatur vox *μόνος* a Th. Pr. II, 499:

*μόνος μόνῃ γοῦν ἐντυχὼν τῇ παρθένῳ*

quod genus dicendi cum oratione pedestri ac rhetorica tum apud Eur. aliquoties invenitur, velut Med. 513:

*φίλων ἔρημος σὺν τέκνοις μόνη μόνοις,*

Androm. 1210: *μόνος μόνοισιν ἐν δόμοις ἀναστρέφει,* Heraclid. 807: . . *ἀλλ' ἐμοὶ μόνος μόνῳ*[1]).

4) Th. Pr. VI, 322 Rhodantha a Dosicle appellatur

*ὀφθαλμὲ καὶ φῶς καὶ πνοὴ Δοσικλέος*

(cf. III, 409)

similiter liberi laudantur ab Medea ap. Eur. Med. 1075:

*ὦ μαλθακὸς χρῶς πνεῦμα θ' ἥδιστον τέκνων*

et Ion a Creusa ap. Eur. Ion. 1439:

*ὦ τέκνον· ὦ φῶς μητρὶ κρεῖσσον ἡλίου.*

5) Th. Pr. VII, 52:

*ὤμοι Δοσίκλεις, ταῦτα μὲν πολὺς λόγος,*

idem exitus versus VII, 210 et Med. 1139:

*δι' οἰκῶν δ' εὐθὺς ἦν πολὺς λόγος.*

6) Th. Pr. V, 56:

*ἄφες τὸ μακρὸν βρύγμα, τὸν μέγαν χόλον*

cf. Med. 590:

*τολμᾷς μεθεῖναι καρδίας μέγαν χόλον;*

---

1) Cf. etiam Georg. Pis. Exp. Pers. III, 421:
*Μωσῆν ὃς ὤφθη σαρκί σοι μόνῳ μόνος.*

7) Iam attulit Brambsius l. l. p. 65 Th. Pr. II, 415 sq., ubi exemplum sequitur poeta Eur. Med. 1277.

## Andromacha.

Andr.

1) Magna multitudo curarum significatur a Th. Pr. II, 322: ἡ γὰρ περιττὴ συρροὴ τῶν φροντίδων. Similiter dicit Eur. Andr. 349 de multis malis:

κακῶν τοσούτων οὐχ ὁρᾷς ἐπιρροάς.

2) Th. Pr. I, 77 (στρατιὰ)

κύκλωθεν ὑμνήσασα καὶ περιστάδην

cf. Andr. 1136 sq.: ὡς δέ νυν περισταδὸν

κύκλῳ κατεῖχον.

3) Th. Pr. V, 208:

κινῶ πεποιθὼς κατὰ Μιστύλου δόρυ

cf. Andr. 607: μὴ κινεῖν δόρυ et frg. 354:

ὡς σὺν θεοῖσι τοὺς σοφοὺς κινεῖν δόρυ

στρατηλάτας χρή.

4) Praeterea Theodorus imitator videtur esse Eur. IX, 149: τὰ δ' ἔνδον οὐδὲν ἢ Φθόνος κακὰ πλέκων, Andr. 66: ποίας μηχανὰς πλέκουσιν αὖ et 995: τοία γὰρ αὐτῷ μηχανὴ πεπλεγμένη. Audacius autem dicit Rhes. 834: πλέκων λόγους exeunte versu.

## Rhesus.

Rhes.

1) Th. Pr. IV, 229:

καὶ κρουνὸς ἐξέβλυξεν εὐθὺς αἱμάτων cf. Rhes. 790 sq.: θερμὸς δὲ κρουνὸς δεσπότου παρὰ σφαγαῖς

βάλλει με δυσθνητοῦντος αἵματος νέου.[1])

2) Th. Pr. VI, 198:

ἀμφοῖν νεκροῦται τοῖν μεροῖν (καὶ πῶς γὰρ οὔ;) accentu versus violato (sed intima versus parte reperi-

---

1) Cf. etiam Georg. Pis. Hexaem. 1825; κρουνὸς ᾑματωμένος.

tur haec formula I, 199. 238. VI, 152 etc.), cf. Rhes. 759: λυπρὸν μὲν οἶμαι τῷ θανόντι· πῶς γὰρ οὔ;[1])

Bacch.

## Bacchae.

1) Th. Pr. I, 79:

εἱρκταῖς περικλείσασα ταῖς μυχαιτέραις.

Eodem modo pluralis pro usitatiore singulari ponitur Bacch. 497:

εἱρκταῖσι τ' ἔνδον σῶμα σὸν φυλάξομεν.

2) Adiungam narrationem notatu dignam ex variis fontibus desumptam. Legimus enim ap. Th. Pr. IV, 194 sqq.:

εἴπερ γὰρ ὁ Ζεὺς . . . . .
198 ἔμβρυον ἀρτίφλεκτον, εἰς μηρὸν μέσον
ἡμιτελεσφόρητον ἐρράπτειν θέλει
καὶ ζωπυρηθὲν ἐξάγει πρὸς ἡμέραν.

Sine dubio poeta significare illam fabullam vult, qua enarratur, quomodo Bacchus ortus sit. Contendo autem Theodorum hac in re imprimis Eur. Bacch. usum esse, quamquam alii loci exstant qui aliquo modo consentiunt cum verbis Theodori[2]). Apud Eur. Bacch. 286 sq. legimus:

καὶ καταγελᾷς νιν (sc. Bacchum) ὡς ἐνερράφη Διὸς μηρῷ (cf. v. 243 sqq.) et ib. 519 sqq.:

σὺ (sc. Ἀχελώου θύγατερ) γὰρ ἐν σαῖς ποτε παγαῖς
τὸ Διὸς βρέφος ἔλαβες,
ὅτε μηρῷ πυρὸς ἐξ ἀθανάτου
Ζεὺς ὁ τεκὼν ἥρπασέ νιν.

---

1) Cf. etiam Soph. Ai. 1010.

2) Praesertim verbo ἐρράπτειν quod adhibet et Theod. et Eur. hoc demonstrari puto, nam eos scriptores qui narrantes miram rem eodem verbo utuntur (velut Diod. 5, 52; Apollod. 3, 4, 3, 3) mea quidem sententia Theodorus vix legit.

Quae ad historiam pertinent — etiam nonnulla verba eadem sunt — convenit quoque Lucianus ita, ut optime adici possit. Scriptum enim videmus de sacrif. 5: *τὸν μὲν γὰρ Διόνυσον ἡμιτελῆ* (cf. Th. Pr. v. 199) *φασιν ἐκ τῆς μητρὸς ἔτι καομένης*[1]) *ἁρπάσας ἐν τῷ μηρῷ φέρων κατώρυξε*, et eiusdem dial. deor. 9, 2 (loquitur Mercurius): *Ζεὺς κελεύει . . ἀνακομίσαι ἀτελὲς ἔτι αὐτῷ τὸ ἔμβρυον* (cf. Th. Pr. v. 198) *ἑπταμηνιαῖον· καὶ ἐπειδὴ ἐποίησα, διελὼν τὸν ἑαυτοῦ μηρὸν ἐντίθησιν, ὡς ἀποτελεσθείη ἐνταῦθα.*

### Helena. Hel.

1) Th. Pr. III, 186 (laudat Mistylus Gobryam):

*καὶ παντὸς αὐτὸν προκρίνοιμι σατράπου,*

cf. Hel. 47: *πάντων προκρίνας σωφρονέστατον βροτῶν.*

2) Th. Pr. V, 36 sq. adhortatur Bryaxes milites:

*δούλους μὲν ὄντας συμμαχεῖν τοῖς δεσπόταις*
*νόμος φυσικὸς εὐσεβῶς ἐπιτρέπει.*

Paulo aliter sententiam exprimit Eur. Hel. 1640 sq.:

*. . . ὡς πρὸ δεσποτῶν*
*τοῖσι γενναίοισι δούλοις εὐκλεέστατον θανεῖν.*

Sed non contendam Theodori sententiam ad eum ipsum locum respicere, nam aliquoties talia verba etiam apud alios scriptores reperiuntur.

### Electra. El.

1) Th. Pr. V, 83:

*καὶ χεῖρα πέμποις τῇ μάχῃ συνεργάτιν,*

El. 100: *ὡς συγγένωμαι καὶ φόνου συνεργάτιν.*

---

1) Huc spectat Th. Pr. IV, 197 (*Ζεὺς*)
*καὶ τοῦ κεραυνοῦ τῶν βελῶν ὁ τοξότης.*

2) Th. Pr. II, 301:

*καλεῖς Δοσικλῆν καὶ φέρεις ὑπὸ στόμα.*

Consimiliter verba inter se coniuncta legimus ap. Eur. El. 80: *ἀργὸς γὰρ οὐδεὶς θεοὺς ἔχων ἀνὰ στόμα* et Androm. 93 sqq.: *ἐμπέφυκε γὰρ*

*γυναιξὶ τέρψις τῶν παρεστώτων κακῶν*[1])

*ἀνὰ στόμ' ἀεὶ καὶ διὰ γλώσσης ἔχειν.*

3) Translate usurpatur *ὁδός* ap. Th. Pr. III, 267:

*ἄλλην ὁδὸν τέτραπτο ..*

perinde atque El. 604:

*ποίαν ὁδὸν τραπώμεθ' ...*

Geminas locutiones h. l. adicere mihi liceat: Th. Pr. II, 393:

*εἰς δευτέραν γοῦν μηχανὴν ἐτραπόμην,*

quibuscum cf. Iph. Aul. 413:

*ἐπ' ἄλλας εἶμι μηχανάς τινας*

et frg. 1117, 29 sq. (N): *εἰς μηχανὴν*

*τοιάνδ' ἐχώρησε.*

4) Th. Pr. II, 50:

*κοινῇ μετασχεῖν τῆς παρ' ἡμῖν ἑστίας*

El. 607: *κοινῇ μετασχεῖν τἀγαθοῦ καὶ τοῦ κακοῦ,* adde Hipp. 731: *κοινῇ μετασχὼν σωφρονεῖν μαθήσεται.*

5) Th. Pr. IV, 115/6:

*καθιζάνει δὲ σατραπικοῖς ἐν δόμοις,*

*πρὸς τηλικούτῳ εἰσδοχὴν τεταγμένοις,*

quibuscum quodam modo conferri potest El. 396:

*αἰνῶ μὲν οὖν τοῦδ' ἀνδρὸς εἰσδοχὰς δόμων.*

---

1) Cf. Th. Pr. IX, 129:
*σκοπεῖν δὲ μᾶλλον τῶν παρεστώτων πέρι,* et v. 140.

## Hercules.

Herc.

1) Th. Pr. IV, 282:

*σοὶ χιόνος λεύκασμα, καὶ νέφος μέλαν*

cf. Herc. 1216: *οὐδεὶς σκότος γὰρ ὧδ' ἔχει μέλαν νέφος.*

2) Th. Pr. II, 42 (*τέθνηκεν Ἀγαθοσθένης*)

*θάνατον οἰκτρὸν συμπεσούσης τῆς στέγης* (cf. VIII, 33),

Herc. 905: *θύελλα σείει δῶμα, συμπίπτει στέγη*[1].

3) Th. Pr. III, 464:

*οὐ φείσομαι γὰρ τῆς ἐμαυτοῦ καρδίας,*

Herc. 1146: *οἴμοι· τί δῆτα φείδομαι ψυχῆς ἐμῆς;*

4) Th. Pr. III, 462sq.: *κατὰ σπλάγχνων μέσων τὰ προστύχοντα τῶν ξιφῶν ἀκοντίσας,*

Herc. 1149: *ἢ φάσγανον πρὸς ἧπαρ ἐξακοντίσας.*

5) Th. Pr. IX, 468:

*καὶ δακρυσάσας ἄλλο χαρμονῆς δάκρυ,*

Herc. 742: *χαρμοναὶ δακρύων ἔδοσαν ἐκβολάς.*

6) Th. Pr. VIII, 460:

*ἡ μὲν Μύριλλα ταῦτα βασκάνῳ τρόπῳ.*

Similes circuitus pro adverbio atque semper in exitu versus inveniuntur Herc. 282: *ἀναγκαίῳ τρόπῳ*, Med. 751: *ἑκουσίῳ τρόπῳ*, Hel. 1547: *ποιητῷ τρόπῳ.*

## Heraclidae.

Heraclid.

1) Th. Pr. V, 116 a Bryaxe milites laudantur *μάχης ἐρασταί*, quibuscum componam Heraclid. 377: *πολέμων ἐραστά.*

## Ion.

Ion.

Th. Pr. VII, 366:

*οὐκ ἦν κανών, οὐ μέτρον, οὐ στάθμη βίου.*

---

1) Cf. etiam Ev. Luc. 6, 49: *οἰκία συνέπεσεν.*

Imitatur aliquo modo Theodorus illud proverbialiter dictum *παρὰ στάθμην*, quod coniungit Eur. Ion. 1514 cum *βίου*:

*τύχη, παρ' οἵαν ἤλθομεν στάθμην βίου.*

Cycl. Cyclops.

Th. Pr. VIII, 122:

*καταρραγεὶς ἄνωθεν ὄμβρος ἀθρόος,*

Cycl. 323: *ὅταν ἄνωθεν ὄμβρον ἐκχέῃ* (sc. *Ζεύς*).

Iph. Taur. Iphigenia Taurica.

Th. Pr. II, 331 sqq.:

*ἡ νὺξ ... φέρει τὸ φάσμα* et III, 305 sqq.:

*ἦ που καθ' ὕπνους καὶ φάσεις ὀνειράτων*
*καινοὺς κατοπτεύουσα φασμάτων τύπους,*
*ὁποῖα νὺξ παραπλάττειν θέλει,*
*ἐν τῇ κατ' αὐτὴν τῶν ὀνείρων ἐμφάσει* (cf. III, 27).

Similes sententias invenimus ap. Eur. Iph. Taur. 42:

*ἃ καινὰ δ' ἥκει νὺξ φέρουσα φάσματα*

et 1262 sq.: *νύχια*
*χθὼν ἐτεκνώσατο φάσματ' ὀνείρων.*

Ex his omnibus quae attuli, satis intellegi posse puto Theodorum multis locis auctoritatem Euripidis secutum esse. Ut autem eorum quae exposui, summam faciam: indagavi plurimas imitationes quae ad modum dicendi pertinent, paucissimas ad argumentum fabularum Euripidis respicientes. Sed opus esse mihi videtur ex his exemplis cogere, quatenus Theodorus ipse tragoedias Euripideas legerit. Qua in re ordines quinque distingui possunt.

Primus ordo, h. s. fabulae eae Euripidis, quas sine dubio Theodorus ipse legendo cognitas habuit: Hecubam,

Orestem, Phoenissas, Medeam atque ex iis tragoediis quae scholiis instructae non sunt fortasse Herculem, nam exempla allata mea quidem sententia hoc demonstrare videntur.

Secundus ordo, h. s. eae tragoediae, quae quamquam imitationes exstant, tamen minus certae sunt quam priores. In earum numero colloco: Hippolytum, Andromacham, Bacchas.

Tertius ordo tragoediarum, de quibus quaestio est, poetane eas legendo cognoverit, nam similitudines intercedunt tam exiguae, ut minimum ex iis effici possit. Cuius modo sunt: Rhesus, Helena, Heraclidae, Ion, Cyclops, Iphigenia Taurica.

Quartus ordo, h. e. ea fabula, cuius imitationes nihil docere mihi videntur: Electra.

Quintum ordinem adiungam eas tragoedias quas Theodorum cognitas non habuisse ea de causa clarum est, quia apud eum nullum certum exemplum imitationis exstat vel exempla etiam in aliis fabulis Euripideis quas Theodorus imitari amat, laudanda erant. Quarum in numero ducendae sunt: Alcestis, Troades, Iphigenia Aulid., Supplices.

Memoratu igitur dignissimum est Theodorum accuratius versatum esse in iis fabulis Euripideis quae aetate Byzantina omnibus anteponi solebant (Hec., Or., Phoen., Med.). Ex iis autem tragoediis quae scholiis instructae non sunt, nisi Herculem nullam accuratius imitatus est poeta, plurimas earum omnino non attigit. Neque fragmentis demonstrari potest Theodorum plus quam fabulas nobis traditas legisse, nam unum exemplum quod iam attulit Brambsius l. l. p. 65 ad versum 24 Danaes Byzantinae spectare apertum est.

Similiter igitur Theodori imitationes se habent at-

que Heliodori[1]). Sed animadvertendum est Theodorum nullo fere loco respicere ad imitationes Heliodori.

Quoniam igitur ostendimus, quatenus Theodorus auctoribus poetis scaenicis usus sit, sequatur, ut videamus quae exstent imitationes comicorum scriptorum apud eum. Atque praefari mihi liceat Theodorum comoediarum paene ignarum fuisse, nam similitudines

**Aristophanes.** inter eum et **Aristophanem** qui solus ab hominibus Byzantinis legebatur, exiguas ac paucissimas inveni, ita ut putem hunc poetam a Theodoro lectum non esse. Afferre enim tantum possum duo exempla. Apertum autem est hoc genus poeseos ab arte quae dicitur huius poetae abhorrere.

1) Th. Pr. VI, 60:

*καὶ π α ν ν υ χ ί ζ ε ι ν δυσμενεῖς π α ν ν υ χ ί δ α ς*

manifestum est ex simili locutione Aristophanea ortum esse: Nub. 1096:

*οὐδ' ἡδὺς ἐν τοῖς στρώμασιν τ ὴ ν ν ύ κ τ α*
*π α ν ν υ χ ί ζ ε ι ν.*

2) Th. Pr. II, 116 (de saltatione):

*τὸ σ τ ρ έ μ μ α καὶ λ ύ γ ι σ μ α τοῦ Ναυσικράτους,*

similiter componitur Ran. 775:

*τῶν ἀντιλογιῶν καὶ λ υ γ ι σ μ ῶ ν καὶ σ τ ρ ο φ ῶ ν*[2]).

**Lucianus.** Iam inter omnes satis notum est **Lucianum** apud Byzantinos viros doctos nimium quantum auctoritate valuisse, adeo ut multi libri postea falso Luciano attributi illo tempore compositi sint qui prorsus et elocutionibus et verbis hunc scriptorem imitantur. Mirum

---

1) Cf. Neimke l. l., ubi paucis complectitur collationes Euripideas.

2) Solus Suidas similem coniunctionem verborum laudat s. v. *λυγίζει· ἔκαμπτεν ᾠδὰς ὁπόσας ὁ Νέρων ἐλύγιζέ τε καὶ ἔστρεφε,* quae verba fluxerunt ex Philostr. vit. Apoll. IV, 13.

igitur non esse potest, si etiam Theodorus Prodromus quem, cum scripsit dialogum *Βίων πρᾶσις*, plane exemplum Lucianei dialogi secutum esse scimus, in fabula erotica permulta ex Luciani scriptis sumpsit. Quaecumque vero similia inter utrumque indagavi, ex volgari ordine librorum Luciani pono. Sin in hac enumeratione unum vel alterum ex dialogis Lucianeis desideres, mirari nolis: Theodorum omnes libros Luciani — haud scio an paucissimis exceptis — legisse mihi persuasum est, sed cum enuntiata atque verba quae in variis eius scriptis item aut paulum commutata inveniuntur, repetere nollem, semper eo loco omnia similia simul absolvi, ubi ex ordine librorum primum leguntur.

### Somnium.

Somn.

1) Th. Pr. IV, 441:

*γνώμης ταπεινῆς, ἀνελευθέρου τρόπου,*

Somn. 9: *ταπεινὸς τὴν γνώμην*, cf. imag. 21: *οἱ ταπεινοὶ τὰς γνώμας.*

2) Th. Pr. II, 215: ... *γυναικὸς εὐπρεποῦς καὶ κοσμίας*, Somn. 6: *εὐπρεπὴς καὶ κόσμιος.*

### Timon.

Tim.

1) Th. Tr. VIII, 515:

*ὑμῶν ἀναρτῶ τοῦ γάμου τὰς ἐλπίδας*

cf. Tim. 36: *ἡ Πενία ... καταφρονεῖν ἐπαίδευεν ἐξ αὐτοῦ ἐμοῦ τὰς ἐλπίδας ἀπαρτήσασά μοι τοῦ βίου.*

2) Th. Pr. II, 87:

*τὴν σάρκα τὴν κάτισχνον ἐκτετηγμένη*

cf. Tim. 17: *καὶ τῆς σαρκὸς ἐκτετηκυίας.*

3) De Mistylo tyranno dicit Th. Pr. IV, 17:

. . . . . . *τιτανῶδες βλέπων*

perinde ac Tim. 54 de Thrasycle philosopho Atheniensi

*τιτανῶδες βλέπων.* Adde Icarom. 23: *Ζεὺς μάλα φοβερῶς δριμύ τε καὶ τιτανῶδες εἰς ἐμὲ ἀπιδών,* et Philopatr. 22: *εἶς δριμὺ καὶ τιτανῶδες ἐνιδών*[1]).

4) Th. Pr. VIII, 124 iuxta ponit:

... *μόριον φλογὸς ἢ θρυαλλίδος*

aeque ac Tim. 2: *θρυαλλίδα .. ἢ φλόγα φοβηθείη ἄν.*

5) Th. Pr. VIII, 263: (*οὐ καλὸν χαρᾶς μέσον*)

*ἄγειν τὸ πένθος* ......

cf. Tim. 22: *τοὺς ... ἀληθὲς ἄγοντας τὸ πένθος.*

6) Th. Pr. IX, 264:

*πλὴν ἀλλὰ γὰρ τὸν φύντα μὴ παροπτέον*

cf. Tim. 9: *καὶ μὴν οὐ παροπτέος ἀνὴρ οὐδὲ ἀμελητέος,* adde Philopatr. 2: *οὐ γὰρ παροπτέος ἢ ἀμελητέος γενήσῃ παρ' ἐμοῦ.*

7) Th. Pr. V, 376:

*τὰ δ' ὅπλα ῥίψαι καὶ δραμεῖν παλινδρόμως,*

similiter Tim. 37: *ὥστε παλίνδρομος, ὦ Ἑρμῆ, ἄπιθι.*

8) Th. Pr. II, 398:

*τὸν γὰρ ξενιστὴν οὐ παραγκωνιστέον.*

Verbum *παραγκωνίζεσθαι* quod inde ab Luciano usitatum est, non raro hic adhibet, velut Tim. 54: *καὶ τὸν πλησίον παραγκωνιζόμενος,* similiter Cal. 10. Iupp. trag. 17. Philopatr. 19.

9) Similiter se habet Th. Pr. VII, 137:

*ὀξύτερον βλέπουσιν αὐτοῦ Λυγκέως*[2]).

Illud proverbialiter dictum quod etiam deprehendimus ap. Ar. Plut. 212: *βλέποντ' ἀποδείξω σ' ὀξύτερον*

---

1) Sic etiam Suidas locutionis mentionem fecit s. v. *τιτανῶδες βλέπειν· καταπληκτικόν, φοβερόν.*

2) Cf imprimis Apul. metam. 2, 23: ineptias mihi narras. vides hominem ferreum et insomnem certe perspicaciorem ipso Lynceo (cf. Th. Pr. *αὐτοῦ Λυγκέως*).

τοῦ Λυγκέως nititur fabula quam narrat Luc. Tim. 25: δυσεύρετον χρῆμα ὅπερ οὐδ' ὁ Λυγκεὺς ἂν ἐξεύροι ῥαδίως ἀμαυρὸν οὕτω καὶ μικρὸν ὄν. Praeterea cf. schol. ad Luc. Dial. mort. 28, 1: ὁ δὲ Λυγκεὺς πάνυ ὀξέως ἔβλεπεν et schol. ad Icarom. 12: ὁ Λυγκεὺς οὗτος λέγεται ὀξυδερκέστατος εἶναι, ὥστε καὶ τὰ ὑπὸ γῆν βλέπειν.

10) Th. Pr. VI, 433:

Λήθης κοτύλην ἐκροφήσαντες μίαν,

similiter Tim. 54: τὸ Λήθης ὕδωρ ἐκπιών.

11) Th. Pr. IX, 123:

σκοπήσομεν γοῦν ἐς νέωτα τὸν λόγον.

Eadem verba non raro usurpat Luc. Tim. 52: ἀλλὰ γαμῶ ... ἐς νέωτα, Bis. accus. 4: ἢ θέλεις ἐς νέωτα παραγγείλωμεν, Hermot. 4. Icarom. 33. Bacch. 7.

## Dialogi deorum. D. D.

1) Th. Pr. II, 132:

ὤμους εἰς αὐτοὺς καθιεὶς τοὺς βοστρύχους

D. D. II, 2: ἑκατέρωθεν καθειμένος βοστρύχους.

2) Verbum ἐμπαροινεῖν, significans 'peccare in aliquem', usurpat Th. Pr. III, 325:

ὡς ἐμπαροινῶν τοῖς θεῶν νεωκόροις.

Eodem modo Luc. D. D. V, 4 Iunonem vituperantem facit coniugem: μέμνησο γοῦν οἷά μοι διὰ τὸν οἰνοχόον τοῦτον (Ganymedum) ἐμπαροινεῖς.

3) Etiam vocem 'τεράστιος' habet sine dubio Th. Pr. ex Luciano. Conferas enim Th. Pr. VII, 518:

τεράστιε Ζεῦ, ὡς τεράστια βλέπω

D. D. XX, 11: ὦ Ζεῦ τεράστιε τῆς θεᾶς τοῦ κάλλους, τῆς ἡδονῆς ... et Gall. 2: ὦ Ζεῦ τεράστιε ... τί τὸ κακὸν τοῦτ' ἐστιν. Vel Th. Pr. I, 390:

καινόν τι τοῦτο καὶ τεράστιον λέγεις

cf. D. D. III, 1: τεράστιον τοῦτο.

4) Th. Pr. IX, 346: (*Δοσικλῆς*),

*ἀκρὸν τὸ χεῖλος τῷ Λυσίππῳ προσπλέκων*,

D. D. V, 3: *τὰ χείλη προσενεγκεῖν τῷ μαλθακῷ τούτῳ Φρυγί* (i. e. Ganymedo). Componi praeterea potest Amor. 53: *ἠρέμα χείλη προσεγγίσας χείλεσιν*, et D. Mer. 5, 3: *οὐκ αὐτὸ μόνον προσαρμόζουσαι τὰ χείλη*. — Amat quoque Luc. coniungere *ἀκρὸν τὸ χεῖλος*, velut D. mort. 17, 1: *βρέξας ἀκρὸν τὸ χεῖλος*, Apol. merc. cond. 6: *ἀπ' ἀκροῦ χείλους φιλοσοφῶν*, Adv. indoct. 26: *ἐπ' ἀκροῦ τοῦ χείλους ἔχεις τὰ παλαιὰ πάντα*, Dialog, mer. 7: *ἐπ' ἀκροῦ τοῦ χείλους τοὺς ὅρκους ἔχοντες*.

5) Nec minus ignorat Th. Pr. fabulam de morte Hyacinthi a Luciano relatam D. D. 14, 2. Brevissime enim dicit VI, 306:

*Ζέφυρος Ὑάκινθον ἀποκτιννύει*, quae accuratius exponit Luc. l. l., ubi Apollo ipse narrat: *δισκεύειν ἐμάνθανε, κἀγὼ συνεδίσκευον αὐτῷ* (sc. *Ὑακίνθῳ*), *ὁ δὲ κάκιστα ἀνέμων ἀπολούμενος ὁ Ζέφυρος ἤρα μὲν ἐκ πολλῶν καὶ αὐτός, ἀμελούμενος δὲ καὶ μὴ φέρων τὴν ὑπεροψίαν, ἐγὼ μὲν ἀπέρριψα, ὥσπερ εἰώθειμεν, τὸν δίσκον ἐς τὸ ἄνω, ὁ δ' ἀπὸ τοῦ Ταϋγέτου καταπνεύσας ἐπὶ κεφαλὴν τῷ παιδὶ ἐνέσεισε φέρων αὐτόν* (sc. *δίσκον*), *ὥστε ἀπὸ τῆς πληγῆς αἷμά τε ῥυῆναι πολὺ καὶ τὸν παῖδα εὐθὺς ἀποθανεῖν*. Cf. praeterea D. D. 15, 2. Quamquam autem multis locis fabula simillime laudatur — ut Eur. Hel. 1469 sq., Nonn. 10, 252 sq. — tamen me errare non puto Theodorum et h. l. ad Lucianum respicere, quia identidem fabulas ab illo mutuatus est.

6) Theodorus de summa Amoris vi ac potestate disputans cum amatorios scriptores tum Lucianum imitatur. Th. Pr. II, 422 (*Ἔρως*):

*γέρων μέν ἐστι, κἂν σοφίζηται βρέφος*,

quibus cf. D. D. 2, 1, ubi Amor ipse dicit: ἀλλ' εἰ καί τι ἥμαρτον, ὦ Ζεῦ, σύγγνωθί μοι· παιδίον γάρ εἰμι καὶ ἔτι ἄφρων, respondet autem Iuppiter: σὺ παιδίον, ὦ Ἔρως, ὃς ἀρχαιότερος εἶ πολὺ Ἰαπέτου; ἢ διότι μὴ πώγωνα μηδὲ πολιὰς ἔφυσας, διὰ ταῦτα καὶ βρέφος ἀξιοῖς νομίζεσθαι, γέρων καὶ πανοῦργος ὤν;

Saepius vero Lucianus omnium potentissimum Amorem esse affirmat, velut D. D. 6, 3: ὁ δὲ ἔρως βίαιόν τι (cf. Th. Pr. VI, 57: οὕτω βιαιότατον ... ἔρως) καὶ οὐκ ἀνθρώπων μόνον ἄρχει, ἀλλὰ καὶ ἡμῶν αὐτῶν (i. e. deorum) ἐνιότε, similiter D. D. 2 et 19, quibuscum comparari potest Th. Pr. II, 430 sq.:

κυκλοῖ δὲ πάντα καὶ φθάνει πᾶσαν φύσιν,
νηκτῶν, πτερωτῶν, θηρίων, κτηνῶν γένη[1]).

7) Theodorus narrat IV, 203 sq.: (Ζεὺς)

εἰ τὴν Ἀθηνᾶν ἐκ κεφαλῆς ἐκκύει
ξίφει ῥαγείσης καὶ διχασθείσης μέσον.

Significare eum apertum est illam fabulam cum ab aliis tum a Luciano diligentius enarratam. Legimus apud eum D. D. 8, ubi Iuppiter Vulcanum qui venit — ut ille iussit — ἔχων τὸν πέλεκυν ὀξύτατον, adhortatur: ἀλλὰ δίελέ μου τὴν κεφαλὴν ἐς δύο κατενεγκών. Postquam vero Vulcanus frustra restitit, ἄκων mandatum Iovis peragit (τί γὰρ χρὴ ποιεῖν σοῦ κελεύοντος;): statim prosilit κόρη ἔνοπλος, quae deum summa admiratione imbuit. Adde de sacrif. 5: μόνην τὴν Ἀθηνᾶν ἐκ τῆς ἑαυτοῦ κεφαλῆς ἔφυσεν.

---

1) Aptissime afferri etiam potest Ach. Tat, I, 17, 1: Σάτυρος ἔφη· „ὁ ἔρως τοσαύτην ἔχει τὴν ἰσχύν, ὡς καὶ μέχρις ὀρνίθων πέμπειν τὸ πῦρ". „Οὐ μέχρις ὀρνίθων" ἔφην (sc. Clitophon) „τοῦτο γὰρ οὐ θαυμαστόν, ... ἀλλὰ καὶ ἑρπετῶν καὶ φυτῶν, ἐγὼ δὲ δοκῶ καὶ λίθων.

Dial. mar. Dialogi marini.

Th. Pr. VII, 433 sq.:

πολύτριχον γένειον ἐξηρτημένον,

καὶ τοῦτο λευκὸν καὶ κινάβρας ἐκπνέον.

Similiter legimus D. mar. 1, 5: ὁ Κύκλωψ ... κινάβρας ἀπόζων ὥσπερ ὁ τράγος, cf. etiam D. mort. 10, 9. D. meretr. 7. Bis accus. 10, ubi idem non frequens verbum invenitur.

D. mort. Dialogi mortalium.

1) Th. Pr. I, 196:

μακρῷ διαθρύψασα τὴν κάραν λίθῳ,

cf. D. mort. 20, 2: διαθρύπτεις γὰρ αὐτοῦ τὸ κρανίον γυναικεῖον ὄν.

2) Th. Pr. III, 496:

καὶ ταραχὴ δύσελπτος ἐξ αἰφνιδίου,

cf. D. mort. 7, 2: πρῶτον μὲν ὑπεταράχθη πρὸς τὸ αἰφνίδιον.

3) Th. Pr. IV, 481:

εὐγνωμόνως ἂν ἠκροάσω τῶν λόγων,

cf. D. mort. 12, 3: ἤνεγκα εὐγνωμόνως τὸ πρᾶγμα.

4) Bryaxes, cum percontatur a Dosicle, num humanae hostiae deis iucundae sint, etiam hanc quaestionem proponit VII, 426 sqq.:

„εἰ δ' ἄρα μὴ βοῦν προσφέρων θεοῖς," ἔφη,
„ἀνθρωποθυτῶ, χωλὸν ἂν θυσιάσω,
τυφλὸν, κορύζης ἔμπλεων, γηραλέον,
σαπροσκελῆ, τρέμοντα, κυρτὸν τὴν ῥάχιν,
λημῶντα, τοὺς ὀδόντας ἐξωρυγμένον,
ποδαγριῶντα καὶ φαλακρὸν τὴν κάραν";

Dubium esse non potest, quin Th. Pr. h. l. vestigia Luc. secutus sit nonnullis verbis mutatis atque additis. Scriptum enim videmus D. mort. 6, 2: ἐχρῆν γὰρ τὸ

πρᾶγμα ἑξῆς πως γίνεσθαι, τὸν πρεσβύτερον πρότερον καὶ μετὰ τοῦτον ὅστις καὶ τῇ ἡλικίᾳ μετ' αὐτόν, ἀναστρέφεσθαι δὲ μηδαμῶς, μηδὲ ζῆν μὲν τὸν ὑπεργήρων, ὀδόντας τρεῖς ἔτι λοιποὺς ἔχοντα, μόγις ὁρῶντα, οἰκέταις τέτταρσιν ἐπικεκυφότα, κορύζης μὲν τὴν ῥῖνα, λήμης δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς μεστὸν ὄντα. Cum verbis κορύζης ἔμπλεων θυσιάσω cf. praeterea Iupp. trag. 15: γέροντα κἀκεῖνον ἤδη καὶ κορυζῶντα κατέθυσε, Alex. 20: ἰδιώταις καὶ κορύζης μεστοῖς τὴν ῥῖνα (perinde ac Navig. 45), hist. conscrib. 31: πόλις λήρου πολλοῦ καὶ κορύζης συγγραφικῆς γέμουσα.

5) Th. Pr. V, 318:

μὴ συγκατασπάσοιτε τὴν ἀγκιστρίδα,

cf. D. mort. 8, 1: καὶ τὸ ἄγκιστρον τῷ δελέατι συγκατασπάσας.

6) Locutionem quoque ὀφλισκάνειν γέλων poetam petivisse puto ex Luc. qui saepissime eam usurpat: Th. Pr. V, 195:

καὶ μακρὸν ὀφλήσαιμεν ἀξίως γέλων,

cf. D. mort. 6, 3: γέλωτα ὀφλισκάνετε, adde Imag. 21. Iupp. trag. 27. Adv. ind. 7. Conv. 34. Pisc. 34.

7) Perinde se habet Th. Pr. VII, 195:

μύχιον οἰμώξασα κἀκ ψυχῆς μέσης,

cf. D. mort. 6, 4: ὑποστένων καὶ μύχιόν τι ὑποκρώζων, Gall. 10: ὑπέστενε γοῦν καὶ ὑπέβηττε μύχιόν τι καὶ ἐχρέμπτετο, paene eadem verba Philopatr. 20.

## De sacrificiis. Sacr.

Th. Pr. IV, 289:

σοὶ βοῦς ἀροτρεύς, σοὶ προβάτων ἀγέλαι

et VI, 101: τίνες δὲ καὶ πρίαιντο βοῦν ἀροτρέα;

cf. sacrif. 12: προσάγουσι καὶ θυσίας, βοῦν μὲν ἀρο-

τῆρα ὁ γεωργός ... Similiter Ael. V. H. 5, 14: νόμος Ἀττικός ἐστιν βοῦν ἀρότην θύειν.

vit. auct.

Vitarum auctio.

Th. Pr. III, 494:

ἔστεργε μακρὰν δυστυχῶς ἀφωνίαν,

cf. vit. auct. 3: ἡσυχίῃ μακρῇ καὶ ἀφωνίῃ.

Catapl.

Cataplus.

Particulam βαβαί genitivo adiecto usurpat Th. Pr. I, 286: καὶ ταῦτα (βαβαὶ τῆς ἀπανθρώπου τύχης), genitivo omisso VI, 156 eodem modo ac Luc. Catapl. 5: βαβαὶ τῆς εὐαγρίας, Dem. enc. 50: βαβαὶ τῆς ἀηττήτου ψυχῆς καὶ μακαρίας.

Merc. cond.

De mercede conductis.

1) Th. Pr. VI, 489 (κῦμα)

καὶ ταῖς ὑφάλοις τῶν πετρῶν ἤραξέ σε (sc. Rhodantham), cf. Merc. cond. 2: καὶ τέλος πρὸς πέτραν τινὰ ὕφαλον ἢ σκόπελον ἀπόκρεμνον περιρρήξαντες τὸ δύστηνον σκαφίδιον.

2) Theod. perrarum adiectivum ξυγκλύς significans 'permixtus' adhibet VIII, 159:

ἐξῄεσαν ξύγκλυδες ἐκ τῶν δωμάτων

(deinde enumerantur multi homines ac laeti). Eadem ratione utitur verbo Luc. Merc. cond. 24: δεῖπνα πολυάνθρωπα συγκλύδων τινῶν ..., Alex. 16: πλῆθος ἀνθρώπων συγκλύδων τεταραγμένων, Deorum conc. 14: πολυγλώσσων τινῶν καὶ ξυγκλύδων ἀνθρώπων.

3) Th. Pr. VI, 292:

ὢ φροῦδα πάντα καὶ κενὸς μόνος λόγος

cf. Merc. cond. 24: καὶ φράτορσι φροῦδα πάντα καὶ

*οὐδὲ μνήμη τις αὐτῶν.* Verba similiter coniuncta legimus aliquoties apud Eur. imprimis frg. 734, 3 (N.):

*κακοῖσι δὲ*
*ἅπαντα φροῦδα συνθανόνθ' ὑπὸ χθονός.*

### Hermotimus.

Herm.

Th. Pr. I, 55:

*στενὸν κομιδῇ καὶ κατάσφικτον στόμα,*

II, 18: *στενὴ κομιδῇ καὶ κατάφρακτος λίθοις* (*λίμνη*) cf. Herm. 28: *οὐδ' εἰς στενὸν κομιδῇ κατακλείειν τὴν ἐλπίδα.* Hisce addam simul Alciphr. ep. I, 8, 2: *καὶ βίος κομιδῇ στένος,* Aristaen. ep. II, 18: *κἀκεῖθεν κομιδῇ στενὸν ὑποβλέπουσα.*

### Scytha.

Scyth.

Neque dubito proverbium quod laudat Th. Pr. III, 228. VIII, 249 referre ad Lucianum, quamquam aliquot alii scriptores Theodoro noti memorant[1]). Apud Th. Pr. legimus priore loco:

*καὶ πάντα πάντως συγκεκίνηκας κάλων,*

altero: *κινοῦσα πάντα τῆς παροιμίας κάλων,* quibuscum cf. Luc. Scyth. 11: *ἀλλὰ χρὴ πάντα μὲν κάλων κινεῖν,* Alex. 57: *καὶ πάντα κάλων ἐκίνουν.*

### Verae Historiae.

V. H. I.

### I.

Th. Pr. IV, 355:

*ἄλλοι θλίβοντες τὰς ῥάγας τῶν βοτρύων* et IV, 369: *ῥάγας γὰρ ἐκσπῶν ἔκ τινος τῶν βοτρύων* cf. V. H. 1, 24: *αἱ γὰρ ῥᾶγες τῶν βοτρύων εἰσὶν ὥσπερ χάλαζα.*

---

1) Cf. Eur. Med. 278. Ar. Equ. 753. Ioann. Geom. p. 900 C., Wilamowitzium ad Her. 837. Suid s. v. *κάλως· σχοινίον. καὶ παροιμία 'πάντα κάλων κινεῖν'.*

V. H. II.

II.

1) Th. Pr. IV, 284:

σοὶ λ ε ι ο κ ύ μ ω ν ἡ θ ά λ α τ τ α δείκνυται,

cf. V. H. 2,4: λ ε ι ο κ ύ μ ο ν ο ς δὲ οὔσης τῆς θ α λ ά τ τ η ς.

2) Th. Pr. VI, 435:

ἰδεῖν ὑ π α υ γ ά ζ ο υ σ α ν αὖθις ἡ μ έ ρ α ν,

cf. V. H. II, 47: ἡ μ έ ρ α ὑ π η ύ γ α ζ ε et II, 26: ἡ μ έ ρ α ς ὑ π ο φ α ι ν ο ύ σ η ς.

3) Dosicles summo a m o r e Rhodanthae inflammatus de se ipso dicit II, 203:

αὐτὸς κατ᾽ αὐτὸν ἐ μ μ α ν ῶ ς ἀνθιστάμην

(cf. II, 145: εἰς οὖν Ῥοδάνθην ἐ μ μ α ν ῶ ς ἀφιγμένος). Eadem sententia qua etiam adhiberi solet ἐπιμαίνεσθαι, collocatur verbum ἐ π ι μ α ν ῶ ς sive ἐ μ μ α ν έ ς V. H. II, 25: Κινύρας ... ἤ ρ α τῆς Ἑλένης, καὶ αὕτη δὲ οὐκ ἀφανὴς ἦν ἐ π ι μ α ν ῶ ς ἀ γ α π ῶ σ α τὸν νεανίσκον, Amor. 13: ἐ μ μ α ν έ ς τι καὶ παράφορον ἀναβοήσας Χαρικλῆς, Philopseud. 14: ἐκείνη ὡς ἂν ἐ μ μ α ν έ σ τ α τ α ἐ ρ ῶ σ α. — Ille Κινύρας autem idem facit ac Dosicles, scilicet rapit Helenam: ὑπ᾽ ἔρωτος ἀμηχανίας ἐβουλεύσατο ὁ Κινύρας ἁ ρ π ά σ α ς τ ὴ ν Ἑ λ έ ν η ν φ υ γ ε ῖ ν. Et amici eius adiuvant in hac re: σ υ ν ω μ ό τ α ς (cf. Th. Pr. σ υ γ - κ υ ν η γ έ τ α ι) δὲ πάλαι προσειλήφεσαν τρεῖς τῶν ἑταίρων τῶν ἐμῶν τοὺς θρασυτάτους· τ ῷ μ έ ν τ ο ι π α τ ρ ὶ τ α ῦ τ α ο ὐ κ ἐ μ ή ν υ ε ν· ἠπίστατο γὰρ ὑπ᾽ α ὐ τ ο ῦ κ ω λ υ θ η σ ό - μ ε ν ο ς, quibuscum imprimis cf. Th. Pr. II, 436 sqq.:

σκοπουμένοις οὖν τοῦτ᾽ ἔδοξε συμφέρον,
μ η δ ὲ ν φ ά ν α ι Σ τ ρ ά τ ω ν ι τ ο ῦ γ ά μ ο υ π έ ρ ι
(εἰ γὰρ ἀ π ο σ τ έ ρ ξ ε ι ε τυχὸν τὸν λ ό γ ο ν,
μάλιστα φρουρήσειε τὴν θυγατέρα),
ἀ λ λ᾽ ... ἄκουσαν ἢ θέλουσαν α ὐ τ ὴ ν ἁ ρ π ά σ α ι.

4) Th. Pr. I, 343:

νῦν οὖν πάρεστι, καὶ δ ό τ ω τ ὰ ς ε ὐ θ ύ ν α ς,

IX, 293: ἐγὼ διδοίην τοῦ κακοῦ τὰς εὐθύνας. Quam forensem locutionem ex Luc. depromptam esse mihi verisimillinum est, quia Theodorus vix oratores Atticos legit. Conferas quaeso V. H. 2, 10: καὶ τῆς ἀποδημίας, ἐπειδὰν ἀποθάνωμεν, δοῦναι τὰς εὐθύνας.

5) Aliquoties memorat Th. Pr.[1]) circulatores qui apud cenam delectant hospites, velut IV, 215 sqq. V, 80 sqq. Ipse quoque Lucianus mentionem facit illorum hominum iocosorum (γελωτοποιοί), V. H. 2, 18, Gall. 11, maxime autem Conv. 20: ἐκέλευσε τὸν γελωτοποιὸν εἰσελθόντα εἰπεῖν τι ἢ πρᾶξαι γελοῖον, ὡς ἔτι μᾶλλον οἱ συμπόται διαχυθεῖεν, quibuscum comparari optime possunt Th. Pr. IV, 214 sqq.:

ἀλλ' ἀντεπελθὼν τῇ κελεύσει Γωβρύου
ὁ θαυματουργὸς εἰς μέσον Σατυρίων
ἔπαυσεν ἀμφοῖν τοὺς λόγους τοῖν σατράπαιν.

Praeterea similia proferunt scriptores de habitu scurrae: Luc. l. l.: καὶ παρῆλθεν ἄμορφός τις, ἐξυρημένος τὴν κεφαλήν, ὀλίγας ἐπὶ τῇ κορυφῇ τρίχας ὀρθὰς . . ., Th. Pr. IV, 221 sq.:

μικρός τις ἦν, κάτισχνος, ἠσβολωμένος,
κόμην δὲ καὶ γένειον ἐξυρημένος.

Apud utrumque vero scriptorem nomen est circulatori Σατυρίων: Luc. l. l. 19: οὕτω δὴ ὁ κακοδαίμων ὁ Σατυρίων — τοῦτο γὰρ ὁ γελωτοποιὸς ἐκαλεῖτο Th. Pr. IV, 215: ὁ θαυματουργὸς εἰς μέσον Σατυρίων. Ex his omnibus effici posse puto h. l. Theodorum a Luciano multa mutuatum esse.

---

1) Cf. p. 55 sq.

Alex. Alexander.

Th. Pr. VII, 116:

*ἡ γοῦν τὸ μέχρι τῆς περιπλοκῆς λέχος.*

Eadem erotica sententia vox invenitur Alex. 39: *φιλήματά τε ἐγίγνετο ἐν τῷ μέσῳ καὶ περιπλοκαί.* Ut autem verbum similiter usitatum *περιπλέκειν* simul absolvam, comparare v. Th. Pr. VIII, 156:

*περιπλακεῖσαι δρακρύσασαι τὸν νέον,*

cf. Philopseud. 27: *ἐγὼ δὲ ... περιπλακεὶς αὐτῇ ἐδάκρυον.*

Am. Amores.

1) Th. Pr. VI, 260: *τὰς βολὰς τῶν ὀμμάτων.* Plane hoc modo saepe dicit Luc. Amor. 3: *ἱλαραὶ μὲν τῶν ὀμμάτων αἱ βολαί*, vel c. 15: *ὀρθὰς ἐπ' αὐτὴν διηνεγκῶς τὰς τῶν ὀμμάτων βολὰς ἀνήρειδεν*, vel c. 46: *τίνι δ' οὕτω τυφλαὶ μὲν αἱ τῶν ὀμμάτων βολαί;* [1])

2) Notum est Lucianum, cum adhibet numerum dualem, secutum esse usum Atticum sicut omnes scriptores illorum temporum. Et hac in re saepissime Th. Pr. imitatur illum, velut imprimis III, 400:

*δυοῖν παθοῖν μετῆλθε ἐν μεταιχμίῳ*

(cf. VII, 339)

quibuscum fere convenit Am. 5: *δυοῖν οὖν μαχομένοιν παθοῖν.*

His addam aliqua de voce *μεταίχμιον.* In deliciis enim habet Luc. [2]) similes coniunctiones verborum, velut Am. 21: *οὐδὲν ἀνδρῶν μεταίχμιον ἔχοντες*, ib. 40. Iupp. trag. 28: *ἐς τὸ μεταίχμιον ἀσφαλῶς ἀπορρίπ-*

---

1) Consimiliter iam Hom. δ 150: *ὀφθαλμῶν βολαί*, Aesch. frg. 224 (W.): *βλεμμάτων βολαί.*

2) Cf. etiam Eur. Phoen. 1240. 1361. Heraclid. 803.

τῶν τὰ πολλά, praecipue vero cf. fugit. 4: εἰσί τινες ἐν μεταιχμίῳ τῶν τε πολλῶν ... Conv. 44.

3) Dosicles ab Th. Pr. laudatur VII, 347:

ὁ δ' ἄλλος ἱλαρός τις εἰς τὴν ἰδέαν
καὶ φαιδρὸς εἰς πρόσωπον εἱστήκει μέσος.

Similiter legitur Amor. 52: ὁ δ' Ἀθηναῖος ἱλαρῷ τῷ προσώπῳ φαιδρὸς ἀναπηδήσας ...

4) Th. Pr. I, 454 nautas nominat:

τοὺς τέτταρας δὲ τοὺς κεκυφότας κάτω,

cf. Amor. 44: ἀπὸ τῆς πατρῴας ἑστίας ἐξέρχεται κάτω κεκυφώς. Neque aliter multas locutiones simillime cum κύπτειν vel compositis coniunctas ab Luciano deprompsit poeta, id quod facillime probari potest, si requiras in indice editionis Luciani Iacobitzianae.

5) Th. Pr. IV, 388 (χεῖλος Διονύσου)

πάντη σεσηρὸς μηδαμῆ συνιζάνων,

cf. Amor. 13: Ἀφροδίτη ... σεσηρότι γέλωτι μικρὸν ὑπομειδιῶσα. Philopatr. 26: σεσηρὸς ὑπομειδιῶντας. Adde Hel. 7, 10: σεσηρὸς ὑπομειδιῶσα.

6) Th. VI, 301: ἡ χάρις παρερρύη (de pulchritudine Rhodanthae), cf. Amor. 1: ἡ τῶν ἱλαρῶν σου λόγων ἐρρύη χάρις.

7) Th. Pr. IX, 137:

τὰ δ' ἐλπίδων σταθμῶσι πλάστιγγες δύο,

respicere mihi videtur ad Amor. 4: ταῖς ἐπ' ἀμφότερα πλάστιγξιν ἰσορρόπως ταλαντεύομαι.

8) Item iudicandum esse credo de Th. Pr. II, 288

ῥήξοι δὲ φωνήν, καλέσοι δὲ τὴν Φρύνην,

quam locutionem non raro deprehendimus ap. Luc., ut Amor. 31: ἡ ἐν Δωδώνῃ φηγὸς ... ἱερὰν ἀπορρήξασα φωνήν, ib. 43: εἴ τις .... ἀπορρήξας φωνήν.

Tox. **Toxaris.**

1) Th. Pr. V, 426: (Ποσειδῶν)

τύπτων δὲ τὴν θάλατταν ἀγριουμένην,

cf. Tox. 20: ἐν νυκτὶ ἐκπεσόντα ἐς πέλαγος οὕτως ἠγριωμένον[1]).

2) Th. Pr. I, 368:

χείλη πεταννὺς καὶ διαίρων τὸ στόμα,

cf. Tox. 9: διῃρμένος τὸ στόμα[2]).

As. **Asinus.**

1) Th. Pr. VIII, 264:

ἄφες τὸ πενθεῖν μειδιώσης τῆς τύχης

et VI, 311:

ταῖς συμφοραῖς μου προσγελώσης τῆς τύχης

cf. As. 47: κἀγὼ τὴν τύχην ὁρῶν ἤδη ἁπαλόν μοι προσμειδιῶσαν.

2) Th. Pr. VII, 488 (θεοῖς φίλον θύειν)

καὶ λιβανωτοῦ χόνδρος εἰς μέσην φλόγα.

Prosus imitatur poeta Asin. 12: καὶ χόνδρους δύο λαβοῦσα τὸν μὲν λιβανωτὸν τῷ πυρὶ τοῦ λύχνου ἐπέθηκε, Iupp. trag. 15: καὶ λιβανωτοῦ χόνδρους τέτταρας εὖ μάλα εὐρωτιῶντας (ἀπέθυσεν), Cronosol. 16: οἱ δὲ λιβανωτοῦ χόνδρους πεμπόντων.

Iupp. trag. **Iuppiter tragoedus.**

1) Th. Pr. VII, 517:

μέγιστον οἷον ἀνακαγχάσας ἔφη.

---

1) Cf. etiam Ioh. Maurop. ap. Migne. vol. 120 p. 1191 B: πόντος ἠγριωμένος et Georg. Pis. Exp. Pers. I, 228.

2) Cf. Ioh. Geom. ap. Migne. vol. 106 p. 997 B:
οὐκ ἔστιν ἡμῖν οὖν διᾶραι τὸ στόμα.

Saepius etiam Luc. hac locutione usus est, velut Iupp. Trag. 31: τί τοῦτο ἀνεκάγχασας, ὦ Μῶμε; de luctu 19: παμμέγεθες ἐπῄει ἀνακαγχάσαι, Pseudol. 7: ἀνεκάγχασε μάλα ἡδύ.

2) Th. Pr. IV, 499:

κἂν μῆκος ἴσως εὐπερίγραπτον φέρῃ.

Dubium mihi non est, quin hoc rarissimum adiectivum Theodorus petiverit ex Luc. Iupp. trag. 33: προσιὼν οὗτος, ὁ χαλκοῦς, ὁ εὔγραμμος καὶ εὐπερίγραπτος. Saepius autem apud illum reperitur εὐπερίγραφος, velut Amor. 14.

## Gallus. Gall.

1) Th. Pr. VIII, 2:

κατεσπακὼς γὰρ τὴν τάσιν τῶν ὀφρύων

et VII, 488:

ὀφρύν τε κατέσπασε τὴν ἐπηρμένην

cf. Gall. 6: μόγις ἀνοίγειν τὰ βλέφαρα ... εἰς ὕπνον αὖθις κατασπώμενα, similiter Tim. 54: τὰς ὀφρῦς ἀνατείνας et Alciphr. ep. III, 3, 2: ὁ κατεσπακὼς τὰς ὀφρῦς, I, 26, 2: συνεσπακότα τὰς ὀφρῦς, I, 34, 1: τὰς ὀφρῦς ... ἐπῆρας.

## Anacharsis. Anach.

Th. Pr. II, 187:

καὶ χειροπληθῆ ταῖν χεροῖν ἄρας λίθον,

cf. Anach. 87: ἔτι καὶ μολυβδίδας χειροπληθεῖς ἐν χεροῖν ἔχοντες, nam Xen. Anab. III, 3, 17, ubi solum eadem fere verba scripta sunt (ἐκεῖναι γὰρ διὰ τὸ χειροπληθέσι τοῖς λίθοις σφενδονᾶν ἐπὶ βραχὺ ἐξικνοῦνται) vix ante oculos habuit poeta. [1])

---

1) Non alienum esse videtur comparare Eur. Phoen. 1157 sq.:
Περικλύμενος παῖς λᾶαν ἐμβαλὼν κάρᾳ
ἁμαξοπληθῆ ...

Bis acc.

## Bis accusatus.

1) Th. Pr. V, 118:

σπάθης τρόφιμοι, συγγενεῖς τῆς ἀσπίδος et V, 272: ἄνδρες τρόφιμοι τῆς φιλοκτόνου μάχης spectant ad Bis acc. 6: καὶ οὐδεὶς ὅστις οὐ τρόφιμος τῆς ἀρετῆς εἶναι βούλεται.

2) Verbo παρανοίγειν significante 'paululum aperire' utitur Th. Pr. V, 472:

ὑπόστενον δὲ παρανοίξασαι στόμα

pariter ac Luc. Bis acc. 31: καὶ παρανοίγουσα τὰς θύρας coll. Asin. 35: τὰ στόματα ἡμῶν ἀνοίγοντες et D. Mer. 5, 3: ὑπανοίγουσαι τὸ στόμα.

De luct.

## De luctu.

1) Th. Pr. VIII, 13:

δρύψας ἀμύξας τοῦ προσώπου τὴν χάριν,

cf. De luct. 16: παῦσαι τιλλόμενος τὴν κόμην καὶ τὸ πρόσωπον ἐξ ἐπιπολῆς ἀμύσσων.

2) Th. Pr. IV, 373:

τῷ πτυέλῳ δὲ τὴν τομὴν περιχρίων,

VIII, 504 sq.: καὶ περιχρίσας

τὴν σάρκα πᾶσαν τῆς παρειμένης κόρης,

cf. De luct. 21: ὁ δὲ Ἰνδὸς ὑάλῳ περιχρίει τὸν νεκρόν.

3) Theodorus de locis inferorum disputans VI, 432 sqq. respicit certo ad simillimam enumerationem ap. Luc. De luct. 3 sqq.

Conv.

## Convivium.

1) Th. Pr. III, 11:

φρενιτιᾶν ἔδοξεν ἀφραίνων μέγα,

cf. Conv. 20: φρενίτιδι ἑαλωκότα.

2) Th. Pr. IV, 29:

*τὸ γράμμα πᾶσιν εἰς ἐπήκοον λέγει*

optime comparari potest Conv. 21: *γραμματίδιον . . . κελεῦσαι ἀναγνόντα ἐς ἐπήκοον ἅπασιν . . . αὖθις ἀπαλλάττεσθαι*, adde Imag. 9: *οὐκ ἐς ἐπήκοον ἐφθέγγετο* (in libro legendo).[1])

Demosthenis encomium, Dem. enc.

qui liber sine dubio non est compositus a Luciano, sed ab scriptore quodam Byzantino.

1) Th. Pr. IV, 103:

*ψυχὴν γὰρ εἶχεν ἀκλινῆ στερεμνίαν*,

cf. Dem. enc. 33: *ἀκλινῆ τὴν ψυχὴν ἐπ᾽ ὀρθῆς ἐν ἁπάσαις φυλάττοντα τρικυμίαις τῆς τύχης*.

2) Th. Pr. I, 252:

*ὦ δυσμενὴς Κράτανδρε, πάντολμον θράσος*,

cf. Dem. enc. 19 (in versibus Pindareis allatis):

*ἢ τὸ πάντολμον σθένος Ἡρακλέους*.

3) Th. Pr. I, 422:

*κλείσας ἐν ζόφῳ,*
*τὸν κοινὸν ἀμφοῖν τοῦτον οἴκισκον λέγω*

cf. Dem. enc. 5, ubi etiam rarum verbum *οἴκισκος* simili constructione positum est: *κἂν ἐν οἰκίσκῳ τις αὐτὸν καθείρξας τηρῇ*.

Nero. Ner.

Th. Pr. IV, 16 (Mistylus tyrannus)

*αὐτὸς δ᾽ ἐπ᾽ ὀκρίβαντος εἰς θρόνον μέγαν*
*ὑψοῦ καθεσθείς . . . .*

---

1) Suid. interpretatur s. *ἐπηκόοις· ἐλοιδοροῦντο τοῖς ἐπηκόοις, καὶ πολὺ πλέον ἐκθύμως ἐμάχοντο, ἀντὶ τοῦ πάντων ἀκουόντων φανερῶς*, quam interpretationem legisse Theod. puto.

cf. Ner. 9: *εἰσπέμπει Νέρων ἐπ' ὀκρίβαντος τοὺς ἑαυτοῦ ὑποκρίτας.*

Ocyp. Ocypus.

Th. Pr. V, 464:

*ἀτραυμάτιστος ἀβλαβὴς ἐφεστάναι* (cf. II, 305),

cf. Ocyp. 36:

*ἀτραυμάτιστος ἄβατος ἄστατος πόνος.*

Paucissimos igitur libros Luciani non enumeravimus afferentes similitudines quales et quantae intercedant inter eum et Theod. Prodr. Nihilominus affirmare me posse puto vel ex laudatis atque plerisque scriptis eius intellegi Theodorum prorsus imitatorem Luciani esse. Quos autem libros in fabula erotica imitando non consequitur, poeta sine dubio in permultis ceteris scriptis non neglexit.

Hoc vero loco adiungere mihi liceat paucas imitationes dialogi qui inscriptus est *Τιμαρίων* (saec. XII) et quem plane auctore Luciano usum esse constat. Inveni enim hos locos cum Theodoro fere congruentes:

**Timarion.**

1) Th. Pr. II, 471:

*καὶ πρὸς τὸν εἱρμὸν τὴν διήγησιν φέρων,*

cf. Timar. c. 8 (s. f.): *ἀλλ' ἐπανίωμεν αὖθις ἐπὶ τὸν τοῦ λόγου εἱρμόν* et c. 16: *τὸν λόγον εἰς τὸν εἱρμὸν ἐπαναγαγών.*

2) Th. Pr. III, 151:

*ἰδὼν Ῥοδάνθην ἐντρανεστέραις κόραις* et IV, 227: *βλέποντος ἐντρανεστέρως*, praeterea cf. IV, 336. 359. VII, 447; cf. Timar. c. 15: *οἱ πυλωροὶ ἐντρανοῦντες περιεβλέποντο* (consimiliter saepius).

**Epistolographi.**

Transeamus nunc ad **epistolographos** qui lubentissime ab hominibus Byzantinis legebantur. Sic etiam se habent epistulae **Philostrati**. Nec Theodorum Prodr.

**Philostratus.**

ignorasse eius epistulas existimo, quia legenti mihi aliquoties similitudines graves occurrerunt. Velut sequitur illum Th. Pr. I, 445:

*καταπλαγεὶς δὲ τοῦ προσώπου τὴν χάριν*

(item III, 152), III, 341:

*καὶ τοῦ προσώπου τὴν ὑπανθοῦσαν χάριν*

(cf. VIII, 13), quibuscum componere v. Philostr. ep. 25: *ἀκριβῶς σοι ξυγχέασα τὴν τοῦ προσώπου χάριν.*

2) Praeterea conveniunt fere Philostr. ep. 25: *μηδ' ἄγριον βλέπε* cum Th. Pr. IV, 72:

*καὶ τοῖς ἀδικήσασιν ἄγριον βλέπει.*

3) Th. Pr. VIII, 97:

*ὡς ἂν ἀτέγκτως πρὸς τὸν ἐν λύπαις ἔχω*

cf. Philostr. ep. 5: *ὅτι οὕτως ἀτέγκτως πρὸς ἔρωτα ἔχεις.*

Saepius vero vestigia **Alciphronis** secutum esse Theodorum animadverto.[1]) Respiciunt ad eum: **Alciphron.**

1) Th. Pr. III, 298:

*ἀνεὶς Δοσικλῆς τὰς πύλας τῶν ὀμμάτων*[2])

cf. Alciphr. ep. III, 3, 2: *ἀνεὶς τὴν ὄψιν ὑπεμειδία.*

2) Th. Pr. IX, 445: (*εὐξάμενος*)

*χρηστὴν θάλατταν, ἡμερώτατον πλόον*

cf. Alciphr. ep. I, 1, 1: *χρηστὴν ἡμῖν ἡ θάλαττα τὸ τήμερον εἶναι τὴν γαλήνην ἐστόρεσεν* (cf. etiam Th. Pr. VI, 259: *πνευμάτων ἐστορεσμένων*).

---

1) Cf. etiam supra s. Luc. imitationibus p. 95, 101.

2) His ineptissimis verbis comparari aliquomodo potest Ach. Tat. VI, 10, 6: *κατέκλεισέ μου τοῖς λόγοις τῶν ὤτων τὰς θύρας.* Similiter dicit Th. Pr. VII, 165 sq.:

*τὴν ἀκοὴν γὰρ εἶχον ἠσφαλισμένην,*
*ὕπνου κατασφραγνύντος αὐτῆς τὰς θύρας.*

3) De amore utitur Theod. voce *ἐκκάειν* VIII, 174: *εἴωθε μᾶλλον τοὺς ποθοῦντας ἐκκάειν* (*ἀπόστασις τοῦ φίλου* scil.) perinde atque Alciphr. ep. III, 67: *οὕτως ἐξεκαύθην εἰς ἔρωτα.*

4) Th. Pr. VI, 424:

*εἰς πόντον αὐτὸς ῥιψοκινδύνως πέσοις,*

similiter de periculoso mari et navigatione ap. Alciphr. ep. I, 3, 1: *χαλεπὸν ἡ θάλαττα καὶ ἡ ναυτιλία ῥιψοκίνδυνον.*

**Aristaenetus** Atque etiam aliqua similia **Aristaeneti** epistulis poeta debet. Primum afferam notabilem usum vocabuli *σχέσις* quod identidem apud Th. Pr. nobis occurrit. Si autem legimus locos huius modi Th. Pr. II, 307 sq.: (*Ῥοδάνθη*)

„*ἀπαξιοῖς δέ τε τὴν σχέσιν καὶ τὸν πόθον,*

*μισεῖς δὲ πᾶσαν ἀρρένων ὁμιλίαν*, ib. v. 360 (mater Dosiclis): *πρὸς ταῦτα δακρύσασα μητρώᾳ σχέσει* (cf. praeterea II, 66. 222. 337. IV, 425. 432), dubium non est, quin intellegat poeta 'amorem', praecipue verbo apposito *πόθος*. Prorsus eadem sententia exstat vox ap. Aristaen. ep. I, 19: *καὶ πολλαπλασιάζει τὸν πόθον τῆς σχέσεως τοῦ παιδαρίου.*

Imprimis autem illam epistulam (I, 10) Aristaeneti multis locis imitatus est. Exempli causa tantum affero verba de Amore quasi milite armato qui telis homines vulnerare atque ad amorem incendere solet: *ὅθεν ὁ Ἔρως οὐ μετρίως ἐνέτεινε τὴν νευράν κτλ.*, quibuscum optime cf. potest Th. Pr. VIII, 193. 198 sq.

Denique laudandus est Th. Pr. VIII, 244: (*κόρας*)

*ἐφ' αἷς ἐνητένιζον εἰς Δοσικλέα,*

cf. Aristaen. ep. II, 5: *τό τε πρόσωπον τοῦ νέου χαριέντως ἀτενίζοντος εἰς ἐμέ.*[1])

---

1) Cf. quoque quae exposui de longissimis descriptionibus hominum p. 21 adnot. 4.

Iam supra aliquoties adnotavi apud Theodorum Pr. ut monachum variis locis **vestigia sermonis scripturae sanctae** inveniri. Nunc exempla eiusmodi gravissima in medio ponam, ex quibus apparebit Theodorum et Vetere et Novo Testamento ita diligentissime versatum esse, ut etiam in hanc profanam fabulam non paucas sententias locutionesque et voces ex sacris scriptis depromptas insereret. **Litterae sanctae.**

Septuaginta. **Septuaginta.**

1) Meminimus Theodorum de barbarorum immani atque crudelissimo more hominum immolandorum disputantem[1]) permulta ex Heliodoro repetivisse. Qua in parte legimus VIII, 50:

*δὸς τοῖς θεοῖς τὸν οἶκτον ἀντὶ θυσίας,*

quae verba statim memoriam renovant Hos. 6, 6: *ἔλεος θέλω καὶ οὐ θυσίας.* Eadem verba laudantur Ev. Matth. 9, 13, 12, 17.

2) Th. Pr. VI, 485 sqq.:

*καί τις παρελθὼν ἢ κατά ψάμμον μέσην*
*ἢ πρὸς τὸ χεῖλος τῆς θαλάττης ἐμπλέων*
*ἀσυγκάλυπτον, ὦ θεοί, δέδορκέ σε.*

Cf. Gen. 22, 17: *καὶ ὡς τὴν ἄμμον τὴν παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάττης*, Exod. 14, 30: *καὶ εἶδεν Ἰσραὴλ τοὺς Αἰγυπτίους τεθνηκότας παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάττης*, quae verba transierunt in ep. Hebr. 11, 12.

3) Pari modo Theodorus mutuatur de LXX locutionem *θαλάττης καρδιά.* III, 457:

*ῥίψας ἐμαυτὸν εἰς θαλάττης καρδίαν*

et VI, 404:

*ὦ χάσμα πόντου καὶ θαλάττης καρδία.*

---

1) Cf. p. 41 sqq.

Cf. Ion. 2, 4: *ἀπέρριψάς με εἰς βάθη καρδίας θαλάσσης* (de propheta, qui intimo maris spatio esse tres dies dicitur). Similiter legimus Ev. Matth. 12, 40: *ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς γῆς τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας.*

4) Th. Pr. III, 481 (Ζεῦ)

*οὐ τῆς χαλάζης ἐκτινάξεις τοὺς λίθους;*

(cf. VII, 69).

Eadem verba invenimus Ios. 10, 11: *ἐπέρριψεν λίθους χαλάζης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ*, Sir. 43, 6: *λίθους χαλάζης* coll. Ez. 38, 22.

5) Item iudicandum esse existimo de Th. Pr. VII, 100: *ξηρὸν δὲ πόντον ἀνθ' ὑγροῦ τέμνειν ἔχοι*, cf. Exod. 14, 21: *καὶ ἐποίησε τὴν θάλασσαν ξηράν*, ib. 15, 19: *διὰ ξηρᾶς ἐν μέσῳ τῆς θαλάττης*, Ps. 66, 6: *ὁ μεταστρέφων τὴν θάλασσαν εἰς ξηράν.*

6) Th. Pr. VI, 238:

*μικρὰν λαβούσης παῦλαν ἤδη τῆς ζάλης*

Cf. II. Macr. 4, 6: *τὸν Σίμωνα παῦλαν οὐ ληψόμενον τῆς ἀνοίας.*

7) Th. Pr. VII, 131 sq.:

*Ναὶ ψυχρὸν τὸ πῦρ*
*καὶ τῶν θεῶν οὐκ οἶδε κόπτειν ἡ σπάθη,*

cf. IV. Macr. 11, 26: *τὸ πῦρ σου ψυχρὸν ἡμῖν.*

8) Th. Pr. IV, 374:

*ὡς ἂν δι' αὐτοῦ τὴν συνούλωσιν λάβῃ*

cf. Ier. 40, 6: *ἰδοὺ ἐγὼ ἀνάγω αὐτῇ συνούλωσιν καὶ ἴαμα.*

9) Th. Pr. VIII, 201: (*παρθένος*)

*ἤγγισεν, ἀντέβλεψεν ἀπλήστοις κόραις*

cf. Prov. 27, 20: *οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν ἀνθρώπων ἄπληστοι.*

10) Th. Pr. II, 191: *σπαραχθεὶς τὴν καρδίαν* et VI, 187: *σπαράττεται .. καρδία* cf. Ier. 4, 19: *σπαράσσεται ἡ καρδία μου.*

11) Th. Pr. I, 369:

*πολλοὺς καθ' ἡμῶν ἐξερεύγεται λόγους*
(cf. IV, 84)

cf. Ps. 45, 1: *ἐξηρεύξατο ἡ καρδία μου λόγον ἀγαθόν*, similiter 119, 171: *ἐξερεύξαιντο τὰ χείλη μου ὕμνον.*

12) Th. Pr. I, 378 (*οἱ νεωκόροι*)

*τὸ πῦρ ἀναψάτωσαν ἑπταπλασίως*

cf. Dan. 3, 22: *καὶ εἶπεν τὴν κάμινον ἑπταπλασίως καῆναι ἕως οὗ εἰς τέλος ἐκκάῃ.* 3, 19: *καὶ ἐπίταξε καῆναι τὴν κάμινον ἑπταπλασίως* cf. 3, 46.

13) Locutionem *δυσφόρως φέρειν* quae valet *ἀγανακτεῖν* neque frequens exstat Th. Pr. adhibet III, 193: *καίτοι τὸ πρᾶγμα δυσφόρως ἤνεγκεν ἄν* et VII, 341: *πρόδηλος ἦν τὸ πρᾶγμα δυσφόρως φέρων* pariter ac II. Macc. 14, 28: *καὶ δυσφόρως ἔφερεν.*

14) Eidem libro debet Th. Pr. III, 289:

*πλησθεῖσα πολλῆς ταραχῆς τὴν καρδίαν,*

coll. 2. Macc. 10, 30: *ταραχῆς πεπληρωμένοι*, ib. 3, 30: *ταραχῆς γέμον ἱερόν*, ib. 13, 16: *ταραχῆς ἐπλήρωσαν.*

15) Rarum vocabulum *βδελυκτός* significans 'abominandus, detestabilis' ab Th. Pr. scribitur I, 360 sqq. simili constructione verborum atque in LXX. Th. Pr. l. l. legimus:

*εἰς ἄχρι καὶ νῦν εὐγενῆ ζήσας βίον*
*φόνων καθαρὸν καὶ συλημάτων ξένον*
*καὶ παντὸς αἰσχροῦ καὶ βδελυκτοῦ τοῖς νόμοις,*

cf. Proverb. 17, 15: ὃς *δίκαιον κρίνει τὸν ἄδικον, ἄδικον δὲ τὸν δίκαιον, ἀκάρθατος καὶ βδελυκτὸς παρὰ θεῷ.*

Adde Sir. 41, 5 et Tit. 1, 16: *βδελυκτοὶ ὄντες καὶ ἀπειθεῖς καὶ πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἀδόκιμοι.*

16) Per irrisionem dicit Dosicles VI, 398:

*τίνος λαλιὰν ἀκριβῆ λογιστέον,*

cf. II. Macc. 5, 5: *γενομένης δὲ λαλιᾶς ψευδοῦς.* Adnotandum praeterea est vocem *λαλιά* aut *λαλεῖν* (cf. Th. Pr. *συλλαλεῖν* VIII, 177) frequentissimam esse in LXX.

17) Th. Pr. IV, 274:

*σοὶ θὴρ ὀρεινός, σοὶ πέδον κτηνοτρόφον,*

cf. Num. 32, 4; *γῆ κτηνοτρόφος ἐστί.*

18) Th. Pr. I, 359 (pater Cratandri loquitur):

*ἐμῆς προήχθη δυστυχοῦς ἐξ ὀσφύος,*

quibus cf. Gen. 35, 11: *ἐκ τῆς ὀσφύος σοῦ ἐξελεύσονται,* 2 Chron. 6, 9: *ὁ υἱός σου ὃς ἐξελεύσεται ἐκ τῆς ὀσφύος σοῦ.* Adde Ioann. Geom. p. 903 B:

*ἐγὼ πατρὸς φὺς εὐγενοῦς ἐξ ὀσφύος.*

19) Th. Pr. VI, 1:

*ὁ μὲν γίγας ἥλιος ἄρτι τῶν κάτω,*

quae verba saepius usurpat poeta (velut in carmine *εἰς τὴν στεφηρορίαν Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ* v. 3 et *εἰς τὴν πρόνοιαν* v. 15 ap. Migne Patr. Graec. vol. 133). Fluxerunt, sine dubio verba ex Ps. 18, 6: *ἥλιος ἀγαλλιάσεται ὡς γίγας δραμεῖν ὁδὸν αὐτοῦ,* quae praeterea imitatur Georg. Pis. Hexaem. 217:

*ὦ τὸν γίγαντα τοῦτον ἥλιον κτίσας.*

20) Th. Pr. III, 483:

*οὐκ ἐξανοίξεις οὐρανοῦ πᾶσαν θύραν,*

cf. Ps. 77, 23: *καὶ θύρας οὐρανοῦ ἠνέῳξε,* quorum verborum etiam mentionem fecit Suid. s. v. *θύραι οὐρανοῦ· ἡ ἄνωθεν χορηγία, μεταφορικῶς ἀπὸ τῶν ταμιείων. Δαβίδ· καὶ θύρας οὐρανοῦ ἠνέῳξε.*

21) Th. Pr. I, 148:

ὕδωρ ἐπιστάξασα παραμυθίας

imitatur similes locutiones LXX, ut Ps. 23, 2: ἐπὶ ὕδατος ἀναπαύσεως ἐξέθρεψέ με, II. Reg. 22, 27: καὶ ἐσθίειν αὐτὸν ὕδωρ θλίψεως.

22) Th. Pr. IX, 486:

ἔγνω Δοσικλῆν ἡ Ῥοδάνθη νυμφίον

quae locutio sine dubio verbo νυμφίον excepto mutuata est ex illo usu dicendi Hebraeorum ac LXX et de sermone N. T. Velut cf. Gen. 4, 25, 17; 24, 16; I. Reg. 1, 19: γιγνώσκειν γυναῖκα, adde Ev. Matth. 1, 25: ἐγίγνωσκεν αὐτήν. Similiter dicitur de feminis Gen. 19, 8: εἰσὶ δέ μοι δύο θυγατέρες, αἳ οὐκ ἔγνωσαν ἄνδρα, Num. 31, 18, 35 et Iud. 21, 11 et 12 κοίτην ἀνδρὸς οὐ γιγνώσκειν, Ev. Luc. 1, 34: ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γιγνώσκω. Cf. praeterea Th. Pr. III, 66 sq., Heliod. I, 8, Winer-Schmiedel, Gramm. des N. T. lichen Sprachidioms [8] § 2 adnot. 14.

23) Omnibus quae adhuc attuli, singula verba annectam sine dubio ab LXX repetita:

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| λιμαγχονεῖν | Th. Pr. | II, 58 | coll. | Deut. 8, 3. |
| κοράσιον | „ | VIII, 427 | „ | saepe in LXX. |
| ἔνδυμα | „ | V, 324 | „ | „ „ „ |
| ὀπισθίως στρέφειν | „ | I, 257 | „ | I. Reg. 4, 18. |
| ῥαβδίζειν | „ | V, 156 | „ | Iud. 6, 11. |

Ruth. 2, 17.

## Novum Testamentum.

Nov. Test.

1) Locutionem ζημιοῦσθαι βίον usurpat Th. Pr. eadem significatione 'amittere, iacturam facere suae vitae' atque N. T. ψυχὴν ζημιοῦσθαι. Ille scribit I, 31: κρείττων κρίνοντες ζημιοῦσθαι τὸν βίον, quae conferas quaeso Ev. Mt. 16, 26: τί γὰρ ὠφεληθήσεται ἄν-

θρωπος, ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῇ; cf. Mc. 8, 36: ζημιωθῆναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, similiter Lc. 9, 25[1]).

2) Th. Pr. II, 185:

ἤδη κλινούσης εἰς τέλος τῆς ἡμέρας,

cf. Ev. Lc. 24, 29: μεῖνον μεθ' ἡμῶν, ὅτε πρὸς ἑσπέραν ἐστὶν καὶ κέκλικεν ἤδη ἡ ἡμέρα et 9, 12: ἡ δὲ ἡμέρα ἤρξατο κλίνειν.

3) Th. Pr. VII, 122 sq.:

καλὸν γὰρ ὑπόδειγμα ταῖς ἐρωμέναις
δέδωκα νῦν ....

cf. Ev. Ioh. 13, 15: ὑπόδειγμα γὰρ δέδωκα ὑμῖν. Utroque enim loco intellegitur locutio 'exemplum ad imitandum dare', paulo aliter Iac. 5, 10. Sir. 44, 16. II. Macc. 6, 31.

4) Th. Pr. VI, 370:

ἐπλάττομεν μηδ' ὄντα καρπὸν ὀσφύος,

cf. Act. ap. 2, 30: εἰδὼς ὅτι ὅρκῳ ὤμοσεν αὐτῷ ὁ θεὸς ἐκ καρποῦ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ καθίσαι ἐπὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ. Simillima habent LXX: Gen. 30, 2: καρπὸν κοιλίας (coll. Ps. 132, 11, Mich. 6, 7), Ps. 127, 3 καρποῦ τῆς γαστρός.

5) Th. Pr. III, 12:

ἅτε σκοτισθεὶς τὸ φρονοῦν καὶ τὸ κρίνον.

Ita verbum in sacris litteris solum usurpatur, velut Rom. 1, 21: καὶ ἐσκοτίσθη ἡ ἀσύνετος αὐτῶν καρδία, Eph. 4, 18: ἐσκοτωμένοι τῇ διανοίᾳ ὄντες.

6) Th. Pr. IV, 319: (Artaxanes ἐπιβρίσει μέθης)

τὸν νοῦν σαλευθεὶς καὶ παρακεκρουμένος.

Similem usum dicendi offendimus ap. II. Thess. 2, 2:

---

1) Cf. quaeque Georg. Pis. Bell. Avar. 189 (s. f.): ζημιώσῃ τὸν βίον.

εἰς τὸ μὴ ταχέως σαλευθῆναι ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ νοός μηδὲ θροεῖσθαι, cf. Hebr. 2, 16: καρδίᾳ σαλεύθητι et Iud. 12, 16: ἐσαλεύθη ἡ ψυχή. Memoratu autem dignum est hunc usum a profanis scriptis alienum esse.

7) Th. Pr. VIII, 53:

καὶ ῥητὰ μῶρα καρδίας πλανωμένης,

cf. Hebr. 3, 10: ἀεὶ πλανῶται τῇ καρδίᾳ (cf. Ps. 95, 10).

8) Theod. ponit verbum ἀφυπνοῦν significans 'obdormire', pro quo veteres dicere solebant καθυπνοῦν, v. Her. Xen. al., II, 198:

στρωμνὴν μετῆλθον ὡς ἀφυπνώττων τάχα

et IV, 417: καὶ μακρὸν ἀφύπνωττεν ὡς θανὼν ὕπνον perinde atque Ev. Lc. 8, 23; πλεόντων δὲ αὐτῶν ἀφύπνωσεν.

9) Th. Pr. VI, 195 et 198:

ὡς γάρ τι σῶμα συνεχὲς πνοὴν ἔχον
ἀμφοῖν νεκροῦται τοῖν μεροῖν ...

Eadem significatione ('emori') verba inveniuntur Rom. 4, 19: τὸ ἑαυτοῦ σῶμα νενεκρωμένον. Eidem scriptori debet νέκρωσις (status effeti) Th. Pr. VI, 206:

νέκρωσις ἦν ἄντικρυς (sc. ἡ διάζευξις),

cf. Rom. 4, 19: καὶ τὴν νέκρωσιν τῆς μήτρας Σάρρας.

10) Th. Pr. VIII, 414:

τίς οὐ θεοῖς δέδωκεν εὐχαριστίαν;
(cf. III, 276).

Similiter 2. Cor. 9, 11: ἁπλότητα, ἥτις κατεργάζεται δι' ἡμῶν εὐχαριστίαν τῷ θεῷ, coll. 9, 12.

11) Huc accedunt complura vocabula apud Theodorum et scriptores sanctos item vel similiter usitata quae brevi conspectu proferam: Th. Pr. II, 59 ἐντροπή (= pudor) coll. 1. Cor. 6, 5. 15, 34. Th. Pr. VIII, 57: μολυσμὸς ἀέρος coll. 2. Cor. 7, 1: μολυσμοῦ σαρ-

κὸς ... καθαρίσωμεν (adde Ier. 23, 15. 2. Macc. 5, 27. 1. Esr. 8, 83).

Th. Pr. III, 71: προαύλιον (= vestibulum) coll. Mc. 14, 68.

Th. Pr. IV, 94: στυγνάζειν (= tristis sum, qua sententia verbum tantum in N. T. exstat) coll. Mc. 10, 22.

Th. Pr. V, 341: ἐλαφρία (de animi levitate atque inconstantia) item atque 2. Cor. 1, 17.

Th. Pr. IV, 483: μεσιτεύειν, coll. Hebr. 6, 17

Th. Pr. II, 480: ἐγκάτοικος (rarissimum verbum) coll. 2. Petr. 2, 8.

Th. Pr. II, 358: εὐσπλαγχνία (= misericordia) cf. Eph. 4, 32 et 1. Petr. 3, 8: εὔσπλαγχνος (= misericors).

Th. Pr. III, 411; VII, 256 etc.: συναιχμάλωτος coll. Col. 4, 10. Philem. 23.

**Lexicographi.** Manifestum vero est Theodorum rarissima verba usurpantem lexicis illius temporis usum esse. Itaque iam supra attuli aliquos locos quibus sine dubio poeta ad interpretationes Suidae respicit. Sed non solum **Hesychius.** ab hoc lexicographo, sed etiam ab **Hesychio** eum nonnulla mutuatum esse contendo.

Velut collocat Th. Pr. adiectivum κακορραφής quod nullo alio loco inveni, VIII, 432:

κακορραφῶν ἔρραπτε λίνα δικτύων,

Interpretatur autem Hesychius s. v. κακορραφίη· κακομηχανία, κακοβουλία et s. v. κακορραφέας· κακοποιούς, κακοπράγμονας, quae significationes optime quadrant ad sententiam versus Theodorei.

**Suidas.** Multo saepius autem Theodorus **Suida** auctore utitur. Eis locis quos supra non raro adnotavi, haec addam.

1) Th. Pr. II, 318:

ὡς ναῦς ἀνερμάτιστος ἐν κλυδωνίῳ[1]),

quod verbum Suid. interpretatur ἀστήρικτον, ἄοπλον, ἀπαρασάλευτον.

2) Iam ad Suidam referam Th. Pr. III, 410:

καὶ φάρμακόν μοι τῶν πόνων τῶν ἀτρύτων

(pro 'vehementium vel immensorum laborum'), nam ille s. v. ἄτρυτος dicit: ἀκαταπόνητος· φιλολογίᾳ τε καὶ ἀτρύτοις πόνοις ἐγκείμενος ... καὶ αὖθις· ταῖς δὲ ἡμέραις ἀτρύτοις πόνοις ἑαυτὸν πρὸς γεωργίαν ἐξεδίδου. Locos quibus hanc locutionem deprehendimus, Pind. 4, 178: ἐπ' ἄτρυτον πόνον, et Herod. IX, 52: εἶχον πόνον ἄτρυτον vix poeta legit.

3) Neque dubium esse potest, quin Theodorus hoc verbum ἐκβράζειν ex Suida habeat. Th. Pr. VI, 482:

ἢ πόντος ἐλθὼν νεκρὰν ἐξέβρασέ σε,

Suid. s. ἐκβρασθῇ· ἐκβληθῇ, ἐκριφῇ· λέγεται δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῆς θαλάττης ἐκριπτουμένων.

4) Th. Pr. IV, 460: κακοσχόλου καρδίας et VII, 136:

ἀεὶ δὲ γρηγοροῦντες οἱ κακοσχόλοι.

Verbum perrarum definit Suid. πονηρός, quae significatio ad locos Theodori quadrat. Alia sententia inveni tantum Aesch. Ag. 186: πνοιαί κακοσχόλοι.

5) Hinc etiam fluxit vox σκαιωρία ab Theod. posita II, 147. IX, 7. 85 significans, ut interpretatur Suid. s. v., ἡ κακὴ βουλή.

6) Hoc quoque loco Theodorus Suidam ante oculos habuisse videtur VII, 281:

φρουρᾷ σκοτεινῇ καὶ ζοφώδει χωρίῳ,

---

1) Simillimus locus memoratu dignus est Plat. Theaet. 114 A: πλοῖα ἀνερμάτιστα.

cf. Suid. s. v. *ζοφώδης· ὁ σκοτεινός, καὶ ζοφοειδής.*

7) Th. Pr. III, 500:

*καινοπρεπὲς πιοῦσα καὶ ξένον μέθυ,*

cf. Suid. *μηχάνημά τι καινοπρεπές ἐτεκτήνατο*, nam vocabulum excepto Suida tantum apud scriptores invenitur quos Theodorus vix cognitos habuit.

8) Th. Pr. VI, 325:

*εἰς ὕψος αἰθέριον ἀνασπωμένη*

aliqua verisimili ratione referam ad Suid. *αἰθέριον ὕψος* quod interpretatur *τὸ τοῦ αἰθέρος.*

9) Sic etiam se habet Th. Pr. V, 239:

*ἀμφίβιον στράτευμα, χερσοναυμάχοι*

quod verbum explicat Suid. *ἐν ἀμφοτέραις δυνάμενον βιοῦν, θαλάσσῃ καὶ γῇ ... δύναται δὲ καὶ ἄνθρωπος ...*

10) Praeterea revoco ad Suidam Th. Pr. IV, 103:

*μικρὸν δ' ἐπισχὼν τὸν πλατὺν τοῦτον γέλων,*

iterantur similia verba IV, 131. V, 293. Locutionem, quae identidem apud posteriores scriptores reperitur ut Philostr., Liban. aliosque, etiam affert Suidas s. *γέλως πλατύς* et s. *καταγέλως*, ubi inducit Aristoph. Ach. 1126:

*ταῦτ' οὐ καταγέλως ἐστὶν ἀνθρώποις πλατύς.*

## Pars 2.

Byzantini. Sequatur iam altera pars huius capitis qua disputandum est de iis quae desumpsit Theodorus ex **scriptoribus Byzantinis.** Ut autem hoc memorabile praedicam: Theodorus solos poetas huius temporis diligentius legisse et secutus esse in fabula amatoria mihi videtur, nam inter eum et scriptores pedestris orationis nullas similitudines constituere potui.

Atque primo loco commemoratu dignus est **Georgius Pisida**, multorum librorum scriptor saeculi VII[1]. Notum enim est, eius scripta a plurimis Byzantinis[2] diligentissime evoluta esse. Qua de re mirum esse non potest, si etiam Theodorus Prodromus in fabula erotica saepissime memoriam eius revocat. Nonnullos autem geminos locos iam Hercherus in adnot. crit. ad Th. Pr.[3] attulit quibus multos alios adiciam simili ordine ac modo quem adhibui, cum egi de imitationibus Euripidis et Luciani. **Georgius Pisida.**

Expeditio Persica. **Exp. Pers.**

Liber I. **I.**

1) Th. Pr. VIII, 119:

*τούτων ἀπαρχὴν τῶν σύλων ὑμῖν φέρει,*

Exp. Pers. I, 151:

*θείαν ἀπαρχὴν τῶν ἀγώνων εἰργάσω.*

2) Th. Pr. II, 203:

*αὐτὸς κατ' αυτὸν ἐμμανῶς ἀνθιστάμην,*

Exp. Pers. I, 113:

*αὐτοὶ καθ' αὐτοὺς ζωγραφοῦντες ἠρέμα,*

Hexaem. 441: *αὐτὸς κατ' αὐτὸν, ὡς θέλει, ψηφίζεται,*

Contr. Sev. 192: *αὐτὸς καθ' αὐτὸν ἐννοῶν ὑπεστάλη,*

sed Exp. Pers. III, 361 traditum est:

*αὐτὸς κατ' ἐμαυτὸν συλλαβὼν ἔφην τάδε.*

---

1) Usus sum editione Georg. Pis. aliorumque Byzantinorum Christophoro Mytil. excepto Patrol. Graec. ed. Migne, ubi invenies Georg. Pis. in vol. 92.

2) Cf. Krumbacher, Gesch. der byzant. Lit. [2]. p. 707; „Georgios Pisides ... bildet für die Dichter der Folgezeit das meist bewunderte, eifrigst nachgeahmte Vorbild und spielt dadurch in der Geschichte der byzantinischen Profanpoesie eine bedeutende Rolle."

3) Erotici scriptt. Graec. tom. II, p. 41 sqq.

Sed cum Georg. Pis. perinde ac Theod. Prodr. diligentissime studeat, ut versus dodecasyllabi exeant, et Th. Pr. l. l. ἀνθιστάμην coniunxerit cum αὐτὸς κατ' αὐτόν, scribere malo:

αὐτὸς κατ' αὐτὸν συλλαβὼν ἔφην τάδε.

3) Th. Pr. III, 505:

καὶ τὴν ἀφορμὴν τοῦ πάθους φράσον, φθάσας,

VIII, 78: καὶ τὰς ἀφορμὰς λαμβάνοιεν τοῦ βίου (cf. I, 287. IX, 265), cf.

Exp. Pers. I, 214:

καὶ τὴν ἀφορμὴν συνδράμοι τοῦ πράγματος

ib. III, 28 et II, 147 sq. III, 56. Hexaem. 79[1]).

4) Th. Pr. V, 105: (γραῦς θάλαττα)

θυμουμένη δὲ καὶ τὸν ἀφρὸν ἐκπτύει,

Exp. Pers. I, 183:

ἔξω τὸν ἀφρὸν ἀγρίως ἀνέπτυε,

Hexaem. 391:

καὶ πολλὰ κράζει, καὶ τὸν ἀφρὸν ἐκπτύει.

5) Th. Pr. II, 322 et 327:

ἡ γὰρ περιττὴ συρροὴ τῶν φροντίδων
φιλεῖ τὰ πολλὰ καὶ τὸν ὕπνον εἰσφέρειν.

Contrariam sententiam offendimus Exp. Pers. I, 110 sq.:

τῶν γὰρ δι' ἡμᾶς φροντίδων ἡ πυκνότης
ἐκ σοῦ τὸν ὕπνον εἰκότως ἀπέστρεφε.

Totus ille locus de permultis curis Theodori memoriam excitat simillimi ap. Georg. Pis. Comparare quaeso Th. Pr. II, 322 sq.:

---

1) Similiter Eur. Phoen. 199:

σμικράς τ' ἀφορμὰς ἢν λάβωσι τῶν λόγων,

Hec. 1239: χρηστῶν ἀφορμὰς ἐνδίδωσ' ἀεὶ λόγων.

Praeterea conferas Christoph. Mytil. 4, 14 s. f.: εἰς ἀφορμὴν τοῦ βίου 85, 3 s. f.: τὰς ἀφορμὰς τοῦ βίου.

*ἡ γὰρ περιττὴ συρροὴ τῶν φροντίδων*
*σκότον καταρραίνουσα τῶν ἄνω τόπων*
*καὶ στυγνὸν ἄνω δημιουργοῦσα γνόφον*
*καὶ νύκτα πολλὴν καὶ βαθύσκιον ζόφον*
*καὶ τοῦ λογισμοῦ συνθολοῦσα τὰς κόρας,*

Exp. Pers. II, 289 sqq.:

*πολλὴ δὲ φροντὶς τῶν φρενῶν κλονουμένων*
*κατεῖχεν αὐτόν, καὶ λογισμῶν συγχύσεις*
*τὸν νοῦν ἐπεγνόφωσαν ἐσκοτισμένον.*

Liber II. II.

1) Th. Pr. II, 158:

*ἀντιπροσωπῶν τηλικαύτῃ παρθένῳ,*

cf. Exp. P. II, 158: *ἀντιπροσώπῳ τῷ τάχει μετήρχετο.* In eadem sede versus invenitur adiectivum praeterea Exp. Pers. III, 187. Bell. Avar. 377. Heracl. II, 80.

2) Th. Pr. V, 57:

*μὴ συρραγείσης τῆς μάχης ἀντιστάδην* (cf. VI, 36),

cf. Exp. Pers. II, 285:

*πρὸ τῆς μάχης ἀφῆκας εἰς ἀντιστάδην* (cf. Hexaem. 1010).

3) Th. Pr. II, 446:

*καὶ πάντες ἄρδην συνταραχθέντες τότε·*

cf. Georg. P. Exp. Pers. II, 347:

*καὶ πᾶσαν ἄρδην συνταράξῃς Περσίδα.*

4) Th. Pr. V, 150 sq.:

*δούλου παροργίσαντος ἐξ ἀταξίας*
*ἢ παραπικράναντος ἐκ ῥαθυμίας,*

cf. Exp. Pers. II, 44 sq.:

*στρατὸν γὰρ εὑρὼν τὸ πρὶν ἐκ ῥαθυμίας*
*ἀταξίας γέμοντας ἠμελημένης,*

ib. 116: *οὕτως ἅπαντας αὐτοὺς ἐκ ῥαθυμίας.*

5) Th. Pr. VI, 71:

*καὶ λῷστόν ἐστιν ἀσθενὴς βουληφόρος*

cf. Exp. Pers. II, 22:

*τίς τῶν δεόντων ἀσφαλὴς βουληφόρος.*

6) Saepissime usurpat Th. Pr. adverbium *δίκην* in fine versus positum (I, 20. III, 348. VIII, 446 etc.) sine dubio sequens Georgium Pis. cuius similes locos collegit Sternbachius, Wiener Studien 13 p. 25.

7) Th. Pr. II, 430: (*Ἔρως*)

*κυκλοῖ δὲ πάντα καὶ φθάνει πᾶσαν φύσιν*

cf. Exp. Pers. II, 312:

*κυκλῶν δὲ πάντα καὶ στρέφων κἀντιστρέφων*
(cf. vs. 50).

8) Th. Pr. III, 68:

*οὕτω νομισθὲν καὶ θεοῖς τοῖς πατρίοις,*

cf. Exp. Pers. II, 272:

*οὕτω νομίζων εὐτυχῶς προεκτρέχειν.*

9) Th. Pr. V, 57:

*μὴ συρραγείσης τῆς μάχης ἀντιστάδην,*

Exp. Pers. II, 138:

*καὶ συρραγέντων τῶν στρατευμάτων ὅλων.*

III. Liber III.

1) Th. Pr. II, 444:

*οἱ μὲν προπηδήσαντες ἀσχέτῳ θράσει,*

Exp. Pers. III, 230:

*καὶ συντόνως πίπτοντας ἀσχέτῳ φόβῳ.*

2) Th. Pr. I, 270:

*οὕτω στένοντος ἐκβάθους Ἀνδροκλέος*

(similes locutiones I, 275. II, 43. III, 408. IV, 233. VI, 92). cf. Exp. Pers. III, 104:

ὡς εἶπεν, ἐστέναξεν ἐκ βάθους μέγα, praeterea carm. ined. IV, 132.

3) A Th. Pr. δράκων sive θηρίον appellatur barbarus qui Dosiclem verberat VII, 129 sq.

ὦ χεὶρ ἐκείνη, δυσμενὴς χεὶρ θηρίου,
χεὶρ ἀγρίου δράκοντος . . . . . . . .

Qua in re poeta consentit cum Georg. Pis., velut Exp. Pers. III, 356:

ὄψει δεθέντα τόν δράκοντα Χοσρόην,

carm. ined. II, 22 sqq.:[1])

ἐκ τοῦ δράκοντος τοῦ σφαγέντος ἁρπάσας
οὐ φαρμάκοις γὰρ Μηδικοῖς τὸ θηρίον (sc. ἀνεῖλες)

4) Th. Pr. V, 392:

καὶ τὴν τελευτὴν εἰς τὸ πᾶν ἀποδράναι

(cf. II, 304), Exp. Pers. III, 197:

τροπῆς ὄλισθος εἰς τὸ πᾶν διαδράμοι (cf. Bell. Avar. 315. Exp. Pers. I, 88).

5) Th. Pr. IX, 352:

ἐντεῦθεν οἶμαι τῶν παλαιῶν οἱ λόγοι,

Exp. Pers. III, 424:

κἀντεῦθεν οἶμαι, συλλαλεῖ σοι καὶ τότε,

idem initium versus legimus Van. Vit. 80. Contr. Sev. 136. 145.

6) Th. Pr. V, 176:

μικρὸς πενιχρὸς εὐαρίθμητος στόλος,

Exp. Pers. III, 207:

καὶ δὴ προπέμπεις εὐαρίθμητον μέρος.

7) Th. Pr. V, 503:

ἢ τὴν στρατιὰν ηὐτρεπισμένην βλέπεις,

Exp. Pers. III, 31:

καὶ τὸν στρατὸν προσῆγες ηὐτρεπισμένον.

---

1) Ad. h. v. ceteros geminos locos collegit Sternbach, Wien. Stud. 13.

8) Th. Pr. VII, 134: .... *ὦ θεία κρίσις* cf. Exp. Pers. III, 254: .... *τῇ θείᾳ κρίσει*, praeterea Hexaem. 828 s. f.: *ἡ θεία κρίσις*, eadem verba eodemque loco Bell. Avar. 431.

9) Th. Pr. III, 6: (*οἶνος*)

*καὶ νύκτα ποιῶν εἰς μέσας τὰς ἡμέρας*,

Exp. Pers. III, 236:

*καὶ νύκτα ποιεῖ, καινοτομῶν τὴν ἡμέραν*,

Hexaem. 11: *καὶ νύκτα ποιεῖ γνωστικῆς ἀβλεψίας*.

10) Th. Pr. III, 135:

*οὕτω τὰ πολλὰ συμφορῶν κοινωνία* (cf. V, 327)

Exp. Pers. III, 293:

*οὕτω τὰ πολλὰ καὶ ξένα γνωρίσματα*.

11) Th. Pr. I, 30:

*ἔρριπτον αὐτοὺς εἰς φάραγγας, εἰς νάπας*,

Exp. Pers. III, 190:

*ἔκρυψεν αὐτοὺς τῶν φαράγγων ἐν μέσῳ*.

12) Th. Pr. VII, 193:

*πάντας φυλάξειν οὓς ἀπαγγέλλοι λόγους*,

Exp. Pers. III, 169:

*καὶ μὴ φυλάξας τὸν λόγον*.

13) Th. Pr. III, 313:

*κἂν ὡς τὰ πολλὰ τὰς ἀνάνδρους καρδίας* (cf. IV, 78. 223) Exp. Pers. III, 180:

*οἶδε γὰρ ὡς τὰ πολλὰ καὶ περίστασις*.

Bell. Avar.

## Bellum Avaricum.

1) Th. Pr. I, 268:

*βολῇ πονηρᾷ δυσμενεστάτου λίθου*

Bell. Av. 426: *βολὴ δέ τις φαθάσασα συντόμου λίθου*.

2) Th. Pr. I, 381:

*ἔργον γενέσθω τοῦ πυρὸς καὶ θνησκέτω*,

Bell. Av. 392:

πυρὸς μὲν ἔργον ἀφρόνως ἐγίνετο.[1])

3) Th. Pr. III, 7:

καὶ τοῦτο πάντως ἀρρεπεῖ ζυγοστάτῃ,

Bell. Avar. 348: ὅμως ὁ πάντων ἀσφαλὴς ζυγοστάτης.

4) Th. Pr. VI, 156:

ἀλλ' εἶχον εἰς κούφισμα τῆς ἀχθηδόνος,

Bell. Av. 259: κουφισμὸν εὑρεῖν ἀξιοῦσα τῶν πόνων.

5) Th. Pr. VIII, 275 sq.:

οὐκ ἀγνοῶ μὲν τοὺς πόνους Δοσικλέος,
οὐκ ἀγνοῶ τὸ πένθος ἐξ οὗ δακρύεις,

Bell. Av. 227: οὐκ ἠγνόουν γὰρ ὡς λαθεῖν καὶ νῦν θέλεις,

Heracl. I, 117: οὐκ ἠγνόει γάρ, δεινὸς ὢν λογογράφος,

Hexaem. 823: οὐκ ἀγνοῶν γὰρ τῶν ἐκείνου φασμάτων.

6) Th. Pr. IX, 238:

ἐπεὶ δὲ μακρῶν ἡμερῶν περιδρόμῳ

Bell. Av. 250:

ἤδη γὰρ εἶχε τρεῖς ἐτῶν περιδρόμους.

Hexaem. 340:

ἐν ἑπτακύκλοις ἡμερῶν περιδρόμοις.

7) Th. Pr. V, 152:

καὶ τῶν ἐν αὐτῷ θυμικῶν πυρεκβόλων,

Bell. Av. 476: πνέων τε πυρσὸν ἐκ λόγων πυρεκβόλων (cf. Hexaem. 521).

8) Th. Pr. VII, 442:

τί δὴ τὸ συμπέρασμα τῶν λόγων; ἔφη,

---

1) Aliquoties legimus ap. Th. Pr. similia verba: V, 331: ἔργον γενέσθαι τῆς ἐναντίας σπάθης, cf. V, 369, quibuscum consentit fere Heliod. II, 4: καὶ πολεμίας χειρὸς ἔργον ἡ φιλτάτη γεγένηται, similiter p. 4, 3. 199, 3. 203, 18 (B.). Cf. praeterea Ioann. Geom. p. 909 A: μαχαίρας ἔργον.

VII, 507: *τί δὴ τὸ συμπέρασμα τοῦ καινοῦ νόμου.* Similes coniunctiones verborum in deliciis habet Georg. Pis., ut Bell. Avar. 536:

*τὸ συμπέρασμα τοῦ σκοποῦ περιγράφει,*

Hexaem. 808: *κινεῖ τὸ συμπέρασμα τῆς ἁμαρτίας,* Hexaem. 1757: *καὶ γνῶ τὸ συμπέρασμα τῆς ἀπειρίας,* Contr. Sev. 693: *τὸ συμπέρασμα τῶν ἐμοὶ λελεγμένων.*[1])

9) Th. Pr. VI, 312:

*οἷς γὰρ θανάτου κοινὸν ἔσχετε τρόπον,*

Bell. Av. 363: *κοινὸν γὰρ εἶχον πένθος ἐξ ἑνὸς τρόπου.*

10) Th. Pr. VI, 124:

*λέκτρα σχεδιασθέντα, παρθένων φθόρος,*

Bell. Av. 13: *ἀλλ' ἀντιτάξας τῷ φθόρῳ τῶν παρθένων* (item Heracl. II, 13).

11) Th. Pr. II, 479:

*ὡς εὖ γέ σοι γένοιτο τῶνδε τῶν λόγων,*

eadem formula genitivo coniuncta invenitur II, 76. VII, 405. VIII, 328 sq. Cf. Bell. Avar. 380:

*ὡς εὖ γέ σοι γένοιτο τοῦ καλοῦ δόλου,*

neque aliter legitur Contr. Sev. 153. 592. Carm. ined. II, 15.

12) Th Pr. V, 187 sq.:

*ἀρχαϊκὸς γὰρ καὶ παλαίτερος λόγος*
*κροτεῖν τὴν μάχην τοῖς ἐμπίσιν*
*ὡς οἷα τοῖς λέουσι τοῖς παναλκέσιν.*[2])

---

1) Comparari etiam potest Ioh. Maur. Migue 120 p. 1119 sqq. v. 801: *εἰς συμπέρασμα τοῦ λόγου προσλαμβάνειν.*

2) Hunc versum spectare manifestum est ad fabulam Aesopi 234 (H.), qua narratur leonem a culice (*κώνωψ*) superatum esse. Gemina refert Ach. Tat. II, 21 de elephanto et culice, de leone et gallo. Qua de causa lectionem *ἐμπίσιν* praeferendam esse *ἐλπίσιν* pro certo habeo.

Quamquam similem locum praebet Georg. Pis. Bell. Avar. 403: συγκροτοῦντες τὴν μάχην, cf. Heracl. I, 223: συγκροτεῖται μάχη, valde dubito illudne dictum Theodori ad hos versus spectet, quia non raro locutio adhibetur.[1])

13) Th. Pr. VIII, 312:

καὶ τῆς θαλάττης ἐκφυγοῦσα τὸ στόμα

accepimus ex LXX fluxisse. Componam praeterea Bell. Av. 359: φυλάττεται μὲν τῆς θαλάττης ἡ θύρα (cf. Th. Pr. III, 483: οὐκ ἐξανοίξεις οὐρανοῦ πᾶσαν θύραν).

14) Th. Pr. II, 45:

ἐλθὼν ἐς ἀνάμνησιν Ἀγαθοσθένους (cf. I, 515; VIII, 330), Bell. Av. 93: καὶ θυμὸς ἅττων εἰς ἀνάμνησιν μέθης (cf. Hexaem. 1252).[2])

## Heraclius. Her.

1) Th. Pr. III, 49:

ἰδὼν ἔφης ἂν εὐφυῶς οὐδ' ἀσκόπως,

Her. I, 66: Θεὸν προσειπεῖν ἀξιώσῃς ἀσκόπως (cf. Exp. Pers. III, 155. Bell. Av. 368).

2) Th. Pr. III, 321:

καὶ δευτέρας γοῦν ἀστοχήσας ἐλπίδος,

Her. I, 58: καὶ τῆς ἐπ' αὐτοῖς ἀστοχήσας ἐλπίδος.

3) Th. Pr. V, 317:

χάνοιτε λίχνον ἐκφαγεῖν ἠπειγμένοι.

Similes exitus versus saepius reperiuntur ap. Georg. Pis., ut Her. I, 231:

---

1) Velut cf. Luc. Iupp. trag. 33: ἀλλ' ἐκεῖνό μοι φράσον, εἰ πάλαι ξυγκροτεῖται αὐτοῖς ἡ ἔρις. Heliod. VII, 10: ὁ πόλεμος ... συγκροτηθείς.

2) Componi potest etiam Xen. Eph. V, 10 (p. 394, 1 sq. H.): ἐπὶ τὸ τέρμα ἥκω τοῦ βίου καὶ εἰς ἀνάμνησιν τῶν ἐμαυτοῦ συμφορῶν.

ἄλλος τὸν ἄλλον, ἐκδραμεῖν ἠπειγμένοι (cf. Hexaem. 608. Van. vit. 78. Exp. Pers. III, 148).

4) Th. Pr. IV, 294:.

ὦ χαῖρε καί σύ, τρισμέγιστε Γωβρύα,

Her. I, 9: καὶ νῦν ὁ τρισμέγιστος ἡλίου πόλος.

5) Th. Pr. VIII, 420:

ἐρωτικῆς γὰρ ἐλπίδος χειρογράφῳ

Her. I, 34: τῇ δεξιᾷ σου χρώμενος χειρογράφῳ,

Hexaem. 437: τομοὺς δὲ σαθροῖ μυρίων χειρογράφων.

6) Th. Pr. I, 279:

καὶ τῶν ἀφ' ὕψους ἀντύγων ἀντισπάσει

VI, 6: καὶ τῶν ἐφ' ὕψους Ἄρεος καὶ Παλλάδος.

Priori loco comparavit Hercherus adnot. crit. Georg. Pis. Heracl. I, 218, cui adde carm. ined. III, 10: (φρόνησιν)

ἥνπερ πρὸς ὕψους προσλαβὼν πανοπλίαν.

Hexaëm.

## Hexaëmeron.

Notatu dignum videatur statim praefari hunc librum apud Theodorum plurimum auctoritate valuisse. Sed ad imitationes singulas pergamus.

1) Th. Pr. III, 144 sqq.:

οἱ τὸν πόθον γεισοῦντες ἐν μέσαις μέθαις
σαθροῖς θεμέθλοις εὐδιαστροφωτέροις
καὶ τῶν ἐν ἄμμῳ παιδικῶν ἀθυρμάτων
στέγασμα πιστεύοντες ἀγάπης μέγα, quibuscum

cf. Hex. 568 sq.:

καὶ κτίσμα χαυνοῦν παιδικῶν ἀθυρμάτων.
τὰ λεπτὰ κάρφη συλλεγόντων εἰς στέγην,

carm. ined. 4, 62:

ἐν ἁπλότητι παιδικῶν ψελλισμάτων·[1])

---

1) Cf. etiam Eur. frg. 274 (N.):

2) Th. Pr. V, 444:

*οὐ μικρὸς αὐτοὺς ἀνθυπέδραμε τρόμος*

Hex. 1458: *καὶ πᾶσαν ἁπλῶς ἀνθυποδράμοι φύσιν.*

3) Th. Pr. III, 30 (Nausicrates):

*ἔπαιζεν ἀντίλοξα*[1]) *κάμπτων τοὺς πόδας*

Hex. 1900: *καὶ πᾶσα Περσὶς ἀντικάμπτει τοὺς πόδας.*

4) Th. Pr. V, 139:

*εἰς ἀντίληψιν τοῦ καλοῦ προηγμένοι*
(cf. V, 227)

Hex. 701: *ἢ πῶς ἐνεργεῖς ἀντιλήψεις εἰσάγει;*
(cf. v. 714)

Contr. Sev. 432: *οὐδ' αὖ γε τῇ νῦν ἀντιλήψει τοῦ πάθους.*

5) Th. Pr. IV, 341:

*ἡ δ' ἀντίπλευρος τοῖν μεροῖν ἀμφοῖν θέσις,*

Hex. 234: *ἐξ ἀντιπλεύρων σφίγγεται καταδρόμων* (cf. v. 659. 1032).

6) Th. Pr. VIII, 201:

*ἤγγισεν, ἀντέβλεψεν ἀπλήστοις κόραις*

Hex. 876: *εἰ γάρ τις εἰς ἄβυσσον ἀπλήστοις κόραις*
(sc. *βλέπων*).

7) Th. Pr. III, 494:

*ἔστεργε μακρὰν δυστυχῶς ἀφωνίαν,*

Hex. 683: *καὶ τὴν ἄηχον ἐκφυγὼν ἀφωνίαν.*

8) Th. Pr. VI, 260:

*αὐτὸς δὲ κύκλῳ τὰς βολὰς τῶν ὀμμάτων,*

---

*τίς δ' οὐχὶ χαίρει νηπίοις ἀθύρμασιν,* Ioh. Geom. ap. Migue. Patr. Graec. 106 p. 915: *ἄθυρμα παιδῶν.*

1) Rectissime comparat Hercherus praef. p. 46 Georg. Pis. Hexaem. 1158. 1173. 1267 (ap. Migne.). Hisce addam carm. ined. II, 86:

*ἐξ ἀντιλόξου τῶν ἀγώνων οἱ μέσοι.*

eadem fere verba in fine versus Hex. 724:

ὅπως ἔχοιμεν ταῖς βολαῖς τῶν ὀμμάτων.

9) Th. Pr. IV, 183:

τοῦ γὰρ παρ' ἡμῖν καὶ γάλακτος ἐκχύσεις,

Hex. 667: καὶ τοῦ γάλακτος τοὺς ἀγωγοὺς εἰσάγει.

Th. Pr. IV, 185: γάλακτος ὁλκοῖς ἐκτραφῆναι τὰ βρέφη,

Hex. 1093: γάλακτος ὁλκοῖς ζωπυροῦσι τὰ βρέφη.

10) Th. Pr. IV, 397 sq.:

αἵ δ' ἄρα Βάκχαι τοὺς ἑαυτῶν δακτύλους
πλεξάμενοι κύκλωθι καὶ χοροστάδην,

Hex. 291 sq.: καὶ συμβαλούσαις (sc. κόραις) τοὺς ἑαυτῶν δακτύλους,
ὅπως χορὸν πλέξωσιν εὐρύθμον βίου.

11) Th. Pr. VIII, 442:

οὐδὲ φρενῶν ἔκστασις οὐδ' ἄλλη νόσος

Hex. 418: καὶ γίνομαι νῦν τῶν φρενῶν ἐν ἐκστάσει.

12) Th. Pr. IV, 172:

ἕλκων, μεθέλκων, τῇ θελήσει τὰς φύσεις,

Hex. 851: ἕλκων, μεθέλκων, ἀντιβάλλων τὰς φύσεις.

Similes voces inveniuntur ap. Th. Pr. I, 297, Georg. Pis. Contr. Sev. 111. Exp. Pers. II, 160.

13) Th. Pr. VII, 230:

ἐρυθριῶ μὲν τὴν ἐνέργειαν λέγειν,

Hex. 890: τοσοῦτον ἡμῖν τὴν ἐνέργειαν βλέπειν.

14) Th. Pr. IV, 336:

εἰς τὰς τριήρεις ἐντρανέστερον βλέπων

(idem exitus versus IV, 359. VII, 447) cf. Hex. 173:

ὡς καὶ τὸ σὸν φῶς ἐμφανέστερον βλέπειν.

15) Th. Pr. III, 256:

ἀνὴρ ἐχέφρων καὶ φρενῶν ἐπιστάτης

Hex. 1669: ὡς ἔντεχνος δὲ τῶν φρενῶν ἐπιστάτης.

16) Th. Pr. II, 316: . . . *ἐνθυμημάτων ζάλαις*
Hex. 9: . . . . . . . . . *νοημάτων ζάλην.*

17) Th. Pr. VI, 394:
*οὕτως ἀληθεῖς οἱ θεόρρητοι λόγοι,*
Hex. 1: *ὦ παντὸς ἔργου καὶ θεηγόρου λόγου*
Carm. ined. I, 107: *οὐ γὰρ τὸ κάλλος οἱ θεηγόροι λόγοι.*

18) Th. Pr. V, 491:
*ὡς μὴ λέγειν δύναιο, κλέπτων τὴν δίκην,*
Hex. 435: *ζητῶν ἀφορμὴν εἰς τὸ κλέψαι τὴν δίκην.*

19) Th. Pr. II, 351:
*κόλπῳ πρὸς αὐτῷ μητρικῷ πεσὼν μέσῳ,*
Hex. 663: *ποίους δὲ κόλπους μητρικοὺς ὑποτρέχων.*

20) Th. Pr. IV, 270:
*σοὶ τῶν διαυγῶν μαργάρων ἡ στιλπνότης,*
Hex. 140: *λαβὼν διαυγεῖς μαργαρίτας ἀστέρας.*

21) Th. Pr. II, 344:
*παρῆλθεν ἡ νὺξ* . . . . . . . .
Hex. 19: *παρῆλθεν ἡ νὺξ* . . . . . . . . eadem verba Christ. Resurr. 23.

22) Th. Pr. III, 498:
*καὶ συνδετικὸν τῶν λογικῶν ὀργάνων,*
Hex. 651: *καὶ πλῆκτρον εἶναι τοῦ λαλοῦντος ὀργάνου,*
Carm. ined. II, 29: *νόμοις ἐνάρθροις καὶ λαλοῦσιν ὀργάνοις.*

23) Th. Pr. IV, 50:
*ὅρους παλαιούς, ὡς ὁρῶ, περιτρέπων* (cf. IV, 504)
Hex. 624: *καὶ τοὺς παλαιοὺς μὴ παρατρέπων ὅρους.*

24) Th. Pr. VI, 123:
*ἔπινεν ἡ μάχαιρα πηγὰς αἱμάτων,*

Hex. 646: πόθεν δὲ πηγὰς αἱμάτων ἐπεισάγει. Similiter Bell. Avar. 144 s. f.: τὰς ῥοὰς τῶν αἱμάτων, quibus cf. Th. Pr. I, 249 (s. f.): τῇ ῥοῇ τῶν αἱμάτων, quem finem versus admodum in deliciis habet Theodos. Diag. Expugn. Cret. I, 44. 91. 126. 166. III, 145. 162.[1])

25) Th. Pr. I, 281:

οἴχῃ πρὸ καιροῦ .....

Hex. 1260: φθείρει πρὸ καιροῦ καὶ θερίζει πρὸ χρόνου,

cui exitui versus cf. Th. Pr. I, 285 ..... πρό χρόνου.

26) Th. Pr. VIII, 225

ὢ πῦρ δροσίζον, ὢ φλογίζουσα δρόσος,

Hexaem. 531: ὢ πῦρ φλογίζον τῇ χαλάζῃ συμπλέκων
Hexaem. 1793: τὸ φλεκτικὸν φῶς, τὴν δροσίζουσαν φλόγα.

27) Non raro utitur Theod. verbis ῥοή (ῥοαί) τῶν δακρύων atque semper exeunte versu (I, 150, 510. VIII, 48 etc.) imitans Hex. 46: ..... ῥοῇ τῶν δακρύων.

28) Th. Pr. II, 326:

καὶ τοῦ λογισμοῦ συνθολοῦσα τὰς κόρας,

Hex. 12: καὶ τοῦ λογισμοῦ συνθολοῖ τοὺς ἀστέρας,
ib. 737: μηδ' αὖ ταράξῃ καὶ θολώσῃ τὰς κόρας.[2])

29) Th. Pr. IV, 81:

τῇ δειλίᾳ δὲ συστολὴν πάσχων πάλιν (cf. IV, 95)

Hex. 1734: πάσχουσα μᾶλλον συστολὴν ἐν καρδίᾳ,

---

1) Cf. etiam Eur. Hel. 690, 985 (αἵματος ῥοαί).
2) Cf. praeterea Eur. Alc. 1067.

30) Th. Pr. III, 346:

*τούτοις γένοιτ' ἂν καὶ γένους ἡ ταυτότης,*

Hex. 1344: ... *τοῦ γένους ... ταυτότης.* Cf. praeterea Th. Pr. III, 334. Georg. Pis. Exp. Pers. III, 133. Hex. 306; Contr. Sev. 168.

31) Th. Pr. IX, 467:

*ὡς οἷα νεκροῖς ἐκ τάφων ἠγερμένοις*

(cf. IV, 415). VIII, 363. 311) Hexaem. 1320:

*ὡς οἷα νεκρὸς ἐκ ταφῆς ἀνηγμένη.*

Vocabula *ὡς οἷα* amant Georg. Pis. et Theod. Prodr. usurpare cf. G. P. Hex. 400. Contr. Sev. 512. Th. Pr. I, 85. III, 22. 42. IV, 57. 392. V, 189. 427. VI, 113. 235. VII, 466 etc).

32) Th. Pr. VI, 323:

*θαμὰ συνείλκου ταῖς ῥοπαῖς τῶν κυμάτων*

Hex. 1056:

*ἐκ τῆς ῥοπῆς γὰρ τοῦ πυρὸς παρηγμένοι* (cf. 743).

33) Th. Pr. IX, 412 sq.:

*... εἰς ἅπαν τοὐναντίον ὑπεκτραπῆναι.*

Hex. 469: *παρατρέπει τὸ πλῆκτρον εἰς τοὐναντίον,*

Vanit. vit. 229:

*ἀνετράπη τὸ κοῦφον εἰς τοὐναντίον.*

## De Vanitate Vitae.

Van. Vit.

1) Th. Pr. III, 314:

*φιλεῖ ταράττειν τῇ ξένῃ παραπλάσει,*

Van. Vit. 171: *οὕτως ἀμειφθεὶς τῇ κακῇ παραπλάσει.*

2) Th. Pr. VI, 260 sq.:

*αὐτὸς δὲ κύκλῳ τὰς βολὰς τῶν ὀμμάτων.*
*θαμὰ προπέμπων καὶ πέριξ περιβλέπων,*

Van. Vit. 179:

*στρέφει δὲ πυκνὰ τὰς κόρας τῶν ὀμμάτων*

et ib. 181: *εὐθὺς δὲ πέμπει πρὸς τὸν ἄλλον τὴν θέαν.*

3) Th. Pr. III, 298:

*ἀνεὶς Δοσικλῆς τὰς πύλας τῶν ὀμμάτων,*

Van. Vit. 1: *ἄνοιξον ἡμῖν τοῦ λογισμοῦ τὰς πύλας.*

4) Th. Pr. VI, 39:

*ἦν οὖν ἰδεῖν θέαμα δακρύων γέμον,*

Van. Vit. 90: *τὸ τοῦ βίου θέατρον αἰσχύνης γέμον.*

5) Th. Pr. III, 72:

*νύκτωρ ἐπιστὰς τῇ καθ' ὕπνους ἐμφάσει*

(cf. II, 333; I, 126), Van. Vit. 111:

*ἐν τῇ καθ' ὕπνον τῶν λογισμῶν ἐνστάσει.*

Contr. Sev.

## Contra Severum.

Th. Pr. VII, 18:

*ἄνερ Δοσίκλεις ἄχρι γοῦν φωνῆς μόνης*

Contr. Sev. 562:

*οὐ μαρτυροῦντας ἄχρι τῆς γλώσσης μόνον.*

Christ. Res.

## In Christi Resurrectionem.

1) Th. Pr. VII, 343:

*τὸ βλέμμα πικρός, τὰ σκέλη τρομαλέος,*

Christ. Res. 94: *οὐ βλέμμα πικρόν . . . . .*

2) Th. Pr. VI, 362:

*ἔθαλψαν ἡμᾶς οὐκ ἀγενεῖς ἐλπίδες,*

Chr. Res. 117:

*ζωῆς γὰρ αὐτὸν ζωπυροῦσιν ἐλπίδες.*

Carm. ined.

## Carmina inedita.

1) Th. Pr. III, 419:

*καὶ μέχρι καὶ νῦν μυρίους στέγεις πόνους*

(eadem fere verba IX, 91. 411)

Carm. ined. I, 22:

*καὶ μέχρι τοῦ νῦν τῆς ἀνάγκης ὁ κλόνος.*

2) Th. Pr. IV, 484:

*οὐκ ἔστιν εἰπεῖν, ἂν ἀληθεύειν θέλῃς,*

Carm. ined. I, 96:

οὐκ ἔστιν εἰπεῖν· πλὴν δοκεῖς πεφυκέναι,

cf. II, 40 sq.

3) Th. Pr. V, 76 sq.:

ὑποτρέμοντα καὶ σκιὰς Ἀρταξάνην
καὶ δειλιῶντα παιγνίων ψευδεῖς πλάσεις,

Carm. ined. I, 105:

γυμνὴν ἔχουσι τὴν σκιὰν τῶν παιγνίων.

4) Th. Pr. II, 322:

ἡ γὰρ περιττὴ συρροὴ τῶν φροντίδων,

Carm. ined. IV, 110:

τὴν τοῦ πάθους σύρροιαν ἑλκύσαι θέλων.

5) Th. Pr. II, 177:

ὡς ἂν δύσοπτος ἀρρένων χωρὶς μένῃ,

Carm. ined. III, 42:

καιρὸν μὲν εἶχες τοῦ μένειν χωρὶς πόνων.

6) Th. Pr. IV, 87:

καὶ ταῖς ἔσωθεν ψυχικαῖς κινήσεσι,

Carm. ined. III, 8:

ἡμᾶς δὲ τῶν σῶν ψυχικῶν κινημάτων.

7) Th. Pr. III, 359 sq.:

... θεοὺς τοὺς πατρίους
προβάλλομαι ...

Carm. ined. IV, 38: οὐκ οἶδεν, οὐ προβάλλεται φόβον.

8) Th. Pr. VII, 277:

ἀφ' οὗ γὰρ οἱ σώσαντες ἐξέδοντό με,

Carm. ined. III, 59:

ἀφ' οὗ γὰρ ἡμᾶς τῆς τυραννικῆς βλάβης.

Ex his omnibus quae inter se comparavi, satis superque effici potest Theodorum componentem fabulam eroticam plane et versibus et locutionibus et verbis singulis Georgium Pisidam imitando effinxisse atque expressisse.

**Theodosius Diaconus.** Veniamus ad alium scriptorem ecclesiasticum, **Theodosium Diaconum**, qui fuit saeculo X et composuit carmen 'De Expugnatione Cretae' inscriptum[1]), quod Theodorus multis locis imitatus est.

· 1) Bryaxes rex militum animos inflammare conatur his verbis V, 243 sqq.:

ἄνδρες στρατάρχαι, θρέμματα στρατηγίας,
παῖδες Βρυάξου καὶ φίλοι καὶ σύμμαχοι,
καλῶ γὰρ υἱοὺς καὶ φίλους καὶ συμμάχους,
δεικνὺς τὰ δεσμὰ τῆς ἐς ὑμᾶς ἀγάπης,

item fere Theod. Diac. Exp. Cret. I, 73 sqq.:

ἄνδρες, στρατηγοί, τέκνα, σύνδουλοι, φίλοι,
Ῥώμης τὰ νεῦρα, δεσπότου πιστοὶ φίλοι,
οὗτος γὰρ ὑμᾶς τέκνα καὶ φίλους ἔχει
λόγους παραινῶν, οὐκ ἀναγκάζων πόνοις.

2) Th. Pr. IV, 217:

ἐξῆπτο μὲν γὰρ ἠκονημένην σπάθην (cf. V, 312).

Exp. Cret. I, 53: ἔλαμψεν ἀσπίς, ἠκονημένη σπάθη, praeterea μάχαιραν ἠκονημένην s. f. v. I, 107, ἠκονημένα ξίφη III, 99 cf. Georg. Pis. Bell. Av. 331: ἠκονημένον ξίφος.

3) Th. Pr. I, 149:

ἄφες τὸ πενθεῖν καὶ τὸ μακρὰ δακρύειν

(cf. VIII, 264. V, 56), Exp. Cret. I, 220:

ἄφες τὸν ὕπνον, καὶ κράτει τὴν ἀσπίδα,

ib. 258: ἄφες, Ξενοφῶν, τοὺς ἀνικήτους γράφειν.

4) Th. Pr. IX, 175:

ἐμῶν ἐκοκκίνησα βαφαῖς αἱμάτων,

Exp. Cret. I, 173:

φοινίσσεται γὰρ τῇ βαφῇ τῶν αἱμάτων.

5) Th. Pr. I, 147:

καὶ τῆς ὀδύνης τὴν κάμινον σβεννύει,

---

1) ed. Migne. Patrol. Graec. vol. 113.

Exp. Cret. I, 168:

καὶ τὰς καμίνους σβεννύει τὰς ἐμπύρους.

6) Th. Pr. III, 162:

πολλὰς κατασκάψαντα δυσμενῶν πόλεις,

Exp. Cret. I, 138:

τὴν δὲ ξίφει δοὺς καὶ κατασκάψας πόλεις[1]).

Similiter Th. Pr. II, 272:

φράττειν δὲ τάφρους καὶ καταστρέφειν πόλεις.

Exp. Cret. III, 5:

καὶ πάντα ποιεῖ καὶ καταστρέφει πόλεις.

7) Th. Pr. V, 154:

κατεξανέστη πῦρ λαλῶν καὶ πῦρ πνέων,

Exp. Cret. IV, 28: κατεξανέστη, καὶ παρεστόμου ξίφος.

8) Th. Pr. IV, 24:

ἐπιστόλιον μικρὸν ἐσφραγισμένον

Exp. Cret. II, 25:

ἐπιστολὴν γὰρ εἶχεν ἐσφραγισμένην.

9) Th. Pr. VIII, 414:

τίς οὐ θεοῖς δέδωκεν εὐχαριστίαν,

Exp. Cret. II, 32:

καὶ παννύχους δέδωκας εὐχαριστίας.

**Ioannes Geometres.**

Iam vero Theodorus Prodromus **Ioannem Geometrem** poetam saec. X qui scripsit varia carmina ab Migne, Patrol. Graec. vol. 106 edita, saepius aemulatur.

1) Th. Pr. V, 90:

εἰς ταὐτὸν εἰς ἓν ὁμμάδην ἠθροισμένον (στόλον).

---

1) Cf. etiam Eur. Phoen. 1155:
πῦρ καὶ δικέλλας, ὡς κατασκάψων πόλιν.

Io. Geom. p. 943 A:

*εἰς ἓν τὰ κάλλη τῶν ὅλων ἠθροισμένα.*

2) Th. Pr. III, 138:

*καὶ φίλτρον ἀκράδαντον ἐν λύπαις μέσαις*

I. Geom. p. 896 B: *καὶ πίστιν ἀκράδαντον εἰς οἰκουργίαν.*

3) Th. Pr. II, 130:

*πρώτοις ἰούλοις τὴν γένυν περιστέφων*

VII, 216 sq.: *καὶ τὸ πρόσωπον εὐφυῶς περιστέφων*

*πρώτοις ἰούλοις τοῖς ἐπιγναθιδίοις*

I. Geom. p. 903 B: *οὔπω δὲ πυρσοῖς ἐσκίαζον τὴν γένυν*

*πρώτοις ἰούλοις.*

I. Geom. p. 906 B:

*πρώτοις ἰούλοις ἐσκίαζε τὴν γένυν* [1]).

4) Th. Pr. VII, 170 (cf. III, 39):

*καὶ καινὸν οὐδέν· παρθένου γὰρ καρδίαν ...*

I. Geom. p. 980 A:

*καὶ καινὸν οὐδὲν τῶν καλῶν καὶ τιμίων.*

5) Th. Pr. VIII, 93:

*ἔφθασε μέν μοι μέχρι καρδίας, γέρον*

VIII, 223: *ὅσον πεπυρπολῆντο μέχρι καρδίας.*

I. Geom. p. 996 A:

*ὕδωρ κατέρρει τῆς ἐμῆς ψυχῆς μέχρι.*

6) Th. Pr. VI, 301: (*πίπτει*).

*εἰς γῆν ὁ καρπός, ἡ χάρις παρερρύη.*

I. Geom. p. 905 A:

*ἄνθους δ' ἐκεῖνο καὶ τὸ κάλλος ἐρρύη.*

7) Th. Pr. VII, 509:

*μόνους πατεῖν γῆν τοὺς κακοὺς ...*

(cf. VIII, 152. IX, 453).

I. Geom. p. 930 B: *καὶ γῆν πατῶ σοῖς νεύμασιν ...*

---

1) Cf. etiam Aesch. Sept. 534. Theocr. 15, 85.

8) Th. Pr. IV, 321:

*λέληθεν ὕπνῳ συσχεθεὶς πρὶν ἐκπίῃ.*

I. Geom. p. 896 C: *πολλῇ δὲ λοιπὸν συσχεθεὶς ἀγωνίᾳ.*

p. 996 A:

*πρὸς Κύριον κέκραγα συσχεθεὶς πόνοις.*

9) Cum Dosicles vitam explicat, poeta amat aliquoties opponere *ἄλλοις μὲν* — *ἐμοὶ δὲ* ... (II, 110, 111. 115, 119. 120, 122. 129, 134. 136, 138). Idem genus dicendi deprehendimus ap. Io. Geom. p. 931 sq.:

*ἄλλοις δυνάσται καὶ βασιλεῖς καὶ θρόνοι,*
*ἄλλοις γυναῖκες, συγγενεῖς, φίλοι, τέκνα,*
*ἄλλοις δὲ πλοῦτος, οἰκίαι, συνοικίαι,*
*ἄλλοις δὲ κάλλος, σεμνότης, ἀρχαί, θρόνοι,*
*ἐμοὶ δὲ Χριστὸς πάντα, καὶ πάντων πλέον.*

His scriptoribus accedit **Christophorus Mytilenaeus** (saec. XI) cuius reliquias edidit Antonius Rocchi (Romae 1887). Constitui autem inter utrumque has similitudines. **Christophorus Mytilenaeus.**

1) Th. Pr. IV, 329:

*καλὸν γὰρ ἦν θέαμα τοῖς θεωμένοις,*

Christ. Myt. 136, 134:

*αἴσχιστον ἦν θέαμα τοῖς θεωμένοις.*

2) Th. Pr. IV, 509:

*εἰς χεῖρας ἐνθεὶς καὶ προσειπὼν γνησίως,*

IX, 372: *στὰς ὄρθιος προσεῖπεν ἄμφω γνησίως*

Chr. Myt. 77, 33: *ἣν ὡς ἀφ' ἡμῶν καὶ προσεῖπε γνησίως.*

3) Th. Pr. IX, 80: (*τὸ ξίφος* sive *σπάθην*)

*μέσων κατ' αὐτῶν ἐγκάτων ἐπηξάμην* [1]).

---

1) Th. Pr. II, 359:

*σπλάγχνων κατ' αὐτῶν εἰσβιβάσω τὸ ξίφος*

optime componi potest Lycophr. Cass. 1121:

*εἰς σπλάγχν' ἐχίδνης βάψει ξίφος*

(cf. Th. Pr. II, 314 sq.).

Chr. Myt. 1, 7:

*θρηνοὺς γοηροὺς ἐκ μέσων τῶν ἐγκάτων.*

4) Th. Pr. V, 438:

*ἄελπτον ἐμπέσοιεν εἰς μέσον νέφος*

Chr. Myt. 109, 52:

*ἂν δ' ἐμπέσωσιν εἰς μέσον τῶν κυμάτων.*

5) Th. Pr. I, 227:

*λόχμης προελθὼν καὶ προκύψας ἐξ ὄρους,*

Chr. Myt. 34, 35:

*λόχμης ὑπερκύψαντα μικρὸν ἐκ μέσου.*

6) Th. Pr. IX, 171:

*ὡς τῆς κεφαλῆς ἐσπάραξε τὴν κόμην.*

Chr. Myt. 77, 106:

*οὐ χρῶτα δρύπτων, οὐ σπαράττων τὴν κόμην.*

Priori parti huius versus cf. Th. Pr. VIII, 13. IX, 172.

7) Th. Pr. VII, 195:

*μύχιον οἰμώξασα κἀκ ψυχῆς μέσης*

Chr. Myt. 109, 215:

*εὐχὴν δὲ πρῶτον ἐκ μέσης τῆς καρδίας.*

8) Th. Pr. I, 430:

*ἐσμὲν γὰρ ᾠδὰς εἰς τρίτας ἀλεκτόρων*

II, 320: *ᾠδὰς ἐς αὐτὰς δευτέρας ἀλεκτόρων.*

Chr. Myt. 131, 25:

*ἀλεκτρυὼν ὑπῆρχεν ἀμφ' ᾠδᾷς τρίτας.*

Similiter tempus denotatur Ev. Marc. 14, 30: *πρὶν ἢ δὶς ἀλέκτορα φωνῆσαι* coll. Ev. Matth. 26, 34, Luc. 22, 34.

**Ioannes Mauropus.** Alium poetam ecclesiasticum cui Theodorus non pauca debere videtur, affero **Ioannem Mauropum** sive Euchaitem saec. XI.

1) Th. Pr. III, 16:

*λυμαντικὸν γὰρ εἰς τὸ πᾶν ἀμετρία,*

I. Maur. p. 1151 A (v. 825):

*ἀμετρία γὰρ πανταχοῦ κακὸν μέγα.*

2) Th. Pr. I, 141:

λῃστῶν ἀπηνῶν ἁρπαγῇ κατεσχέθης

I. Maur. p. 1190 B (v. 159):

λῃστῶν ἀπηνῶν, δυσσεβῶν, μιαιφόνων

3) Th. Pr. II, 325:

καὶ νύκτα πολλὴν καὶ βαθύσκιον ζόφον,

I. Maur. p. 1129 B (v. 177):

ἀχλὺς δὲ πληροῖ πάντα καὶ βαθὺς ζόφος.

4) Th. Pr. I, 252:

ὦ δυσμενὴς Κράτανδρε, πάντολμον θράσος.

I. Maur. p. 1144 B (v. 1174):

τῆς δὲ πρὸς ἄκρα γῆς τὸ πάντολμον θράσος.

5) Th. Pr. I, 264:

καὶ συγκαλύψω τῷ τάφῳ τὴν παρθένον.

I. Maur. p. 1153 B (v. 908):

εἰ καὶ βραχεῖ νῦν συγκαλύπτεται τάφῳ.

6) Th. Pr. I, 340:

καί μοι τὸ μειδίαμα σύμβολον μέγα,

Io. Maur. p. 1193 A (v. 120):

καὶ δὴ κρατοῦντα σύμβολον νίκης μέγα.

7) Th. Pr. II, 126 et VII, 237:

τί μοι τὰ πολλὰ καὶ τί μοι μακρὸς λόγος,

VIII, 547:

τί μοι τὰ πολλὰ καὶ τὰ πρὸς μέρος λέγειν,

I. Maur. p. 1198 B:

καὶ τί τὰ πολλὰ συγκυκλεῖν μοι καὶ λέγειν.

8) Th. Pr. IV, 138:

τρέπων ἕκαστα καὶ μεθιστῶν ὡς θέλει,

I. Maur. p. 1166 A (v. 671):

τρέπων λογισμοὺς καὶ μεθιστῶν καρδίας.

9) Th. Pr. VI, 231:

τὸν πόντον εὗρε (φεῦ πάθους) κοινὸν τάφον.

I. Maur. p. 1153 B (v. 903):

ἀνὴρ δίκαιος, εὐλαβής, φεῦ τοῦ πάθους.

10) Th. Pr. VII, 195:

μύχιον οἰμώξασα κἀκ ψυχῆς μέσης.

I. Maur. p. 1140 A (v. 1048):

ὁ ζῶντα Χριστὸν ἐν μέσῃ ψυχῇ φέρων.

11) Th. Pr. VIII, 40:

γέροντι μὲν γὰρ τοῦ ξίφους μικρὸς λόγος

(cf. IV, 496). I. Maur. p. 1121 v. 5:

ἐμοὶ δὲ μικρῷ πραγμάτων μικρὸς λόγος.

Nonnullis praeterea locis docuit Brambsius, De auctoritate Christi patientis p. 65 sqq., Theodorum vestigia poetae **Christi patientis** persecutum esse. Quamquam eas similitudines augere possum, tamen mihi persuasum est illum poetam non tantam auctoritatem apud Theodorum Pr. habuisse, quantam ei Brambsius attribuit. Inveni praeterea hos congruentes vel similes locos:

**Christus patiens.**

1) Th. Pr. VIII, 450:

ὧν οὐ τυχεῖν ἔμελλεν ἐνδίκῳ κρίσει,

Chr. p. 508: ἔθνη τε συνάγοντος ἐνδίκῳ κρίσει.

2) Th. Pr. V, 373:

τὸ μὲν γὰρ ἔστιν ἀνδρικῆς εὐτολμίας,

Chr. p. 292:

ταῦτ' οὔτι θάρσους ἐστὶν οὐδ' εὐτολμίας.

3) Illud Euripideum ἡσύχῳ ποδί (Or. 136)[1]) in fine versus collocatum quod habet Theod. Pr. quoque I, 176, scriptor Christi patientis[2]) mutavit aliquoties in ἡσύχῳ βάσει v. 1613, 2008, 2203 et ἡσύχῳ ποδὸς βάσει 2488. Itaque mirum mihi videtur, quod Th. Pr. hanc mutationem non recepit — nam hoc modo legem

---

1) Cf. supra p. 72 sq.
2) Cf. Brambs. l. l. p. 66.

accentus versus optime custodisset poeta —, id quod argumentum gravissimum mihi videtur esse, quod Theod. Pr. de industria demonstrare voluit se legisse Euripidem.

4) Th. Pr. VI, 222:

κοινῇ θεοκλυτοῦντες ἐν κοινῷ πάθει,

Chr. p. 811: θεοκλυτεῖ δ' ὡς ἄρα δεινά τις παθών.

5) Th. Pr. I, 407:

καὶ μὴ στέγων ζῆν καὶ βιοῦν σὺν Κυπρίοις

Chr. p. 698: ποθῶ τεθνάναι, ζῆν δ' ἔτ' οὐδαμῶς στέγω.

6) Th. Pr. I, 191:

ὡς ὄφελόν γε, καὶ τί γάρ μοι ζῆν ἔτι,

Chr. p. 504: τί μοι δ' ἔτι ζῆν κέρδος ἐστὶν ἐν βίῳ (cf. v. 693 et Eur. Med. 146 sq.).

7) Th. Pr. VII, 221:

ὑπὲρ λόγον τὸ θάμβος . . . . . . .

Chr. p. 62: τίκτουσαν μὴ τίκτουσαν, ὡς ὑπὲρ λόγον (idem exitus versus 512. 2580).

8) Th. Pr. IV, 251:

Ἅιδης ὁ πικρὸς ἐκ φάρυγγος παμφάγου

Chr. p. 1922: οὔτ' οὖν καθέξει φυχὰν Ἅιδης παμφάγος.

9) Th. Pr. I, 67: (θεά τις),

ὑποκριθεῖσα τὴν βροτησίαν πλάσιν

Chr. p. 1546: μορφὴν λαβόντα πρὸς Θεοῦ βροτησίαν

coll. Eur. Bacch. 4: μορφὴν δ' ἀμείψας ἐκ θεοῦ βροτησίαν.

Sed operae pretium esse mihi videtur aliqua adiungere h. l. de ea sententia quam aperuit Brambsius l. l. et praefatione editionis Christi patientis (Lips. 1885). Iam Hilbergius [1]) demonstravit multis argumentis Theo-

1) Kann Theodorus Prodromus der Verfasser des Χριστὸς

dorum scriptorem huius tragoediae esse non posse, quibus argumentis prorsus assentior. Sed etiam ex aliis partibus hanc sententiam pertentare oportet. Brambsius enim dicit praef. p. 22: „huius scriptoris (sc. Theodori Pr.) libri saepe eodem quo hoc drama modo versibus veterum exornati sunt“. Contra hoc disputandum est Theodorum — ut supra docui — ipsum legisse ac saepe exscripsisse in fabula amatoria tragoedias Euripidis: Hec., Or., Phoen., Med., Herc., auctorem Christi pat. autem — cf. v. praef. Brambs. p. 8 sqq. —: Hec., Or., Med. (plurimum), Hipp. (saepissime), Troad., Rhes. (persaepe), Bacch. (persaepe). Quid? Theodorus in fabula erotica Troad., Rhes., Bacch., fortasse Hipp., quae opera illi in deliciis sunt, neglexerit? Explicare nullo modo possum. Neque vero intellego eum Phoenissas in fabula amatoria saepissime imitari, contra nullo loco in tragoedia Christiana. Etiam in Hecuba Eur. versatus est maxime Theod., sed scriptor Christi pat. minime. Atque etiam hoc, quod gravissimum esse mihi videtur, animadvertendum est, Theodorum numquam fere eosdem locos fabularum Euripidis imitando expressisse ac poetam Christi pat. Praeterea hic tragoedias Euripideas pluribus locis quam Theodorus exscribere solet (cf. Brambs., qui omnes collegit locos p. 8 sqq. praef.).

Brambsius pergit p. 22: „quo accedit, quod apud eum (i. e. Theodorum) inveniuntur versus similes tragoediae versibus et similiter atque in epilogo Christi patientis in nominibus propriis luditur et veterum mythis obtrectatur et multa ab hoc iambis composita

---

πάσχων sein? Wiener Studien 8 (1886), p. 282—314 et 9 (1887), p. 150.

et in dialogi formam redacta sunt.“ Haec omnia non tanti momenti sunt quanti aestimat Brambsius, nam demonstrasse me puto Theodorum rarius quam opinatur Brambsius Christi patientis similibus versibus uti. Cuius modi etiam sunt argumenta quae apud Brambsium sequuntur.

Quibus de causis in eadem sum sententia cum Hilbergio hanc tragoediam minime attribuendam esse Theodoro Prodromo.

Extremo loco disseram de Th. Pr. I, 26. Est enim locus de repentino impetu latronum, qui Rhodios nautasque cum amantibus captos abducunt atque urbem devastant. Haec exprimit Theodorus proverbialiter: **Paroemiographi.**

*λείαν Μυσῶν ἔθεντο ταύτην* (sc. *πόλιν*),
*ὡς λόγος.*

Eadem verba *Μυσῶν λείαν* primi Demosthenes 18, 72, Arist. rhet. 1372 B proverbii loco laudant, insequentibus autem temporibus usque ad Libanium, lexicographos, paroemiographos deesse videntur. Apparet autem poetam ex Dem. aut Aristot. non deprompsisse verba, nam nullo alio loco exstant imitationes horum scriptorum apud eum. Qua de re verissimillimum est Theodorum hoc loco respicere ad paroemiographos, velut Harpocr. ap. Leutsch. III, 16 p. 38, cf. Bekker p. 130, Zenob. V, 15, Gregor. III, 6, aut ad Suidam qui memorat s. v. idem proverbium.

Restat, ut breviter dicam de eo quod opinatur Krumbacherus p. 751: „Einzelne früher nicht vorkommende Motive gehen vielleicht auf die populäre Überlieferung orientalischer Märchen zurück.“ Paucissima autem supersunt quae referri possunt ad tales fabulas. Vidimus enim Satyrionis scurrae ridiculi artificia ad Achillem Tatium et Lucianum respicere, quamquam **Orientis fabulae.**

constat imprimis orientis esse consuetudinem, ut hospites ab hominibus iocosis delectentur.[1]) Restant igitur fabulae Theodori quas narrat VIII, 464 sqq. de ursa aegrota (*ἄρκτος νοσοῦσα ἡμιπληξία*). Mirum in modum autem sanatur herba quadam (v. 470 sqq.), quam *ἰάτειραν πόαν* (v. 584) Dosicles aufert atque postea Rhodanthae *ταρειμένῃ* prospere adhibet[2]) (v. 503 sqq.). Fieri potest, ut Theodorus h. l. auctore fabula orientis[3]) usus sit, sed non minus ex fabula Aesopica deperdita haurire potuit: fontem eius perspicuum indagare adhuc non potui.

Praeterea spectare mihi videtur ad hanc rem fabula quam memorat Crato, pater Cratandri,

*ἐπεὶ δὲ μηδὲν μὴ Λύσιππος, μὴ Στράτων ἔσθοιεν*

(IX, 389 sq.). Narrat autem IX, 395 sqq. de ineptiis *γραὸς τιθήνης*, ut hospites ad cenam adhortetur. Cum similem narrationem apud alios scriptores non inveniamus, nescio an Theodorus prodat hoc quoque loco imitationem fabellae orientis.

**Conclusio.** Ex his quae explicavi, satis apparet, qua arte Theodorus Prodromus fabulam amatoriam composuerit. Intellegimus autem — id quod non raro iam adnotavi — poetam multis scriptoribus veteribus et Byzantinis studiosissime versatum esse. Fontibus eroticae fabulae huius scriptoris qui tot libros conscripsit, explanatis fore spero ut quaedam contulerim, quatenus seriore illo tempore medii aevi litterae Graecae notae fuissent.

---

1) Cf. Müller, Hdb. IV, 1, 2 2. Privataltertümer p. 267. Sed iam ap. Xen. Symp. 2, 1 homines tales nominantur, qui has artes in quaestum contulerunt.

2) Cf. Hel. I, 8, ubi Cratander adulescentis amantis vulneri medetur herba quadam (p. 11, 11 B.) (cf. p. 24 supra).

3) Sic de ea iudicavit Rohdeus l. l. p. 529 adnot. 2.

# Argumentum.

# Vita.

Natus sum Georgius Oscarius Häger anno MDCCCLXXXII die XXIV mens. Dec. in oppido silvae Hercyniae, cui nomen est St. Andreasberg, patre Carolo, matre Luisa e gente von Nyssen. Fidei addictus sum evangelicae. Litterarum primordiis in oppidi supradicti scholis imbutus inde ab a. MDCCCIIIC usque ad a. MDCCCCIII gymnasium regium Claustbaliense frequentavi rectore Alberto Wittneben. Maturatis testimonium Febr. mens. huius anni adeptus primum Gottingae studiis veterum linguarum, theologiae, historiae me dedi. Sed iam autumno eiusdem anni Berolinum me contuli, unde, postquam per duo semestria in eadem studia incubui, Gottingam redii.

Docuerunt me viri doctissimi
Berolinenses: Diels, Helm, Imelmann, Kekulé v. Stradonitz, M. Schmidt, W. Schulze, v. Wilamowitz-Moellendorff, Winnefeld; Klebs; Gr. v. Baudissin, v. d. Goltz, Gunkel, Harnack, Pfleiderer, Strack; Lasson, Münch; R. M. Meyer, Roethe, E. Schmidt.
Gottingenses: Dilthey, Körte, Leo, Schwartz, Viertel, Wackernagel; Busolt, Mollwo; Althaus, Bonwetsch, Bousset, Kattenbusch, Knoke, Otto, Schürer, Smend, Titius; Baumann, Husserl, Müller; Borchling, Schröder, Weißenfels.

Proseminarii regii philologici Berolinensis per duo semestria sodalis fui, Gottingensis per unum, seminarii Gottingensis et sectionis II moderante I. Wackernagel et ordinis I, cui praeerant F. Leo et Ed. Schwartz, per bina semestria. Interfui quoque unum semestre sodalis ordinarius seminarii theologici sectioni studiis Novi Testamenti dicatae quam rexit E. Schürer et sectioni systematicae quam moderatus est Althaus.

Praeterea benigne aditum mihi praebuerunt ad exercitationes grammaticas W. Schulze et I. Wackernagel, ad historicas G. Busolt.

Quibus omnibus clarissimis viris optime de me meritis gratias ago quam maximas, imprimis autem Eduardo Schwartz qui magna benevolentia in studiis atque hac dissertatione consilii sui copiam mihi fecit.

---